

Treball de Final de Grau

**Experiències i reptes de les famílies d'acollida: una
aproximació a la realitat de l'acolliment familiar**

Sònia Morales Artola

Tutora de TFG: Ana Ayuste González

Curs acadèmic 2024 – 2025

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

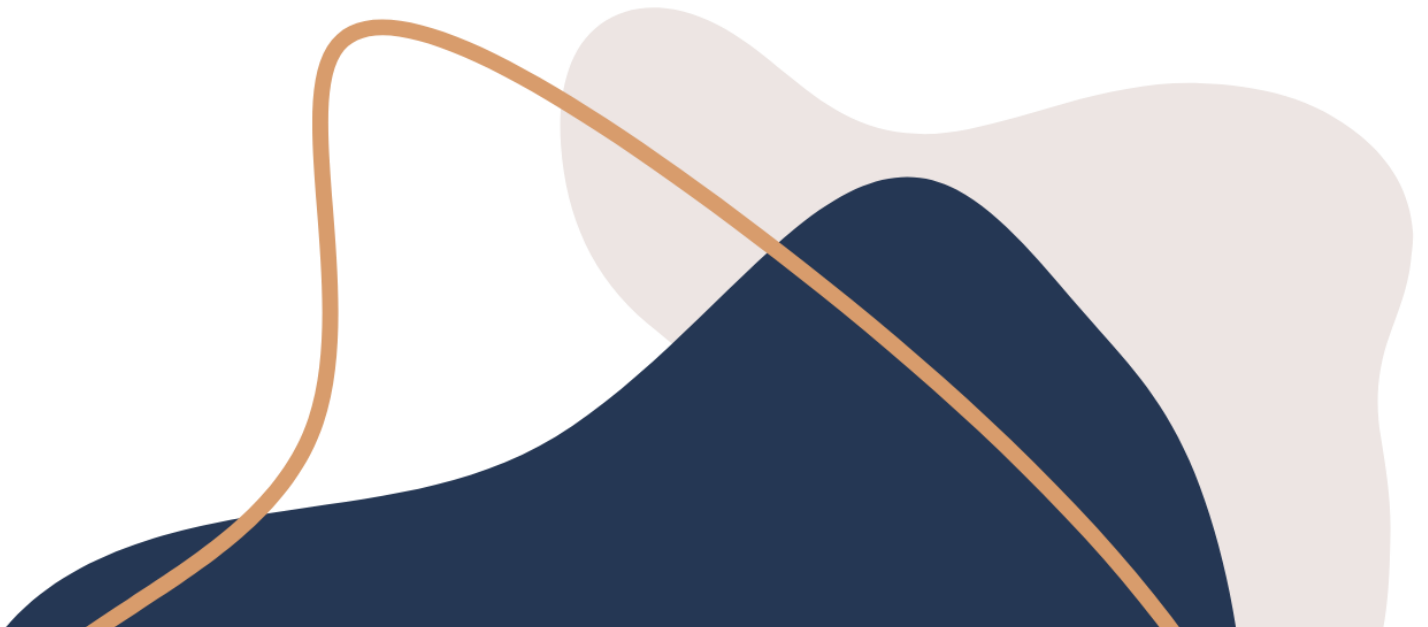
Facultat d'Educació

Agraïments

A les famílies d'acollida i les professionals que han obert les portes a compartir les seves experiències i percepcions. Gràcies per la generositat i confiança. Sense vosaltres, aquest treball no hauria estat possible.

A les noies de la *Mater* que he tingut el plaer d'acompanyar en un petit tram del seu camí. Per fer-me veure la importància de créixer en una família, per recordar-me que l'amor, l'afecte i la cura són essencials.

A les persones que són el meu refugi, per la vostra incondicionalitat, per ser l'impuls per seguir endavant. Sé que una part dels meus èxits són també vostres.

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	5
2. JUSTIFICACIÓ	7
3. OBJECTIUS	11
4. MARC TEÒRIC.....	12
4.1. Gènesi de l'acolliment familiar	12
4.2. Marc legal de l'acolliment familiar	13
4.3. La mesura preferent: l'acolliment en família extensa	16
4.4. Les famílies d'acollida: compromisos i modalitats	17
4.5. El paper de la família en el desenvolupament infantil	19
4.6. L'acolliment: entre la protecció i la preservació dels lligams afectius	20
4.7. Reptes de les famílies d'acollida i dels infants acollits	22
5. MARC CONTEXTUAL	25
6. METODOLOGIA	29
6.1 Participants	29
6.2. Tècniques de recollida d'informació	30
6.3. Anàlisi de dades.....	32
6.4. Les fases de la recerca	35
6.5. Criteris de rigor científic i consideracions ètiques	37
7. RESULTATS I DISCUSSIÓ	39
7.1. Resultats	39
7.2. Discussió	53
8. CONCLUSIONS	56
9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	59
10. ANNEXOS	63
Annex 1. Instrument de recollida de dades	63
Annex 2. Històric de l'instrument de recollida de dades	65
Annex 3. Full de consentiment informat.....	68
Annex 4. Transcripcions de les entrevistes	71
Annex 5. Matriu de dades	122

Resum

L'acolliment familiar és una mesura clau dins del sistema de protecció a la infància i adolescència quan un menor d'edat no pot continuar amb la seva família d'origen. Aquesta mesura, reconeguda i prioritzada per la legislació, estableix que s'ha de garantir el dret dels infants a viure en un entorn familiar. No obstant, a la pràctica, la mesura de protecció més comuna és la institucionalització en centres residencials. Mitjançant una metodologia qualitativa basada en entrevistes dirigides a famílies acollidores i als professionals que les acompanyen, es recullen les experiències i percepcions amb l'objectiu de comprendre l'impacte de l'acolliment en les famílies d'acollida, identificant els principals reptes que afronten. Els resultats revelen que l'acolliment pot generar un fort creixement personal, així com una sensació de satisfacció vital. Tanmateix, també es constata la complexitat d'aquesta forma de criança, marcada per la necessitat d'atendre infants amb realitats emocionals específiques i, alhora, reconèixer i respectar la seva família d'origen. Aquestes situacions requereixen un suport professional adequat i continuat que les famílies han descrit i valorat molt positivament, tot i que s'assenyalen algunes qüestions a millorar. Així mateix, s'identifica com un obstacle el fet que les famílies acollidores sovint han d'afrontar la manca de reconeixement social d'aquest model familiar i una burocràcia que pot dificultar el seu dia a dia, generant un estrès afegit. L'estudi conclou destacant les potencialitats i mancances del sistema d'acollida al nostre territori, tot reivindicant la necessitat de millorar algunes pràctiques institucionals perquè les famílies puguin exercir l'acolliment amb més garanties.

Paraules clau: Acolliment familiar – Acompanyament professional – Vincle – Drets de la infància - Família d'acollida

Foster care is a key measure within the child protection system when a minor is unable to remain with their birth family. This measure, recognized and prioritized by legislation, establishes that the right of children to live in a family environment must be guaranteed. However, in practice, the most common protection measure continues to be institutionalization in residential care centers. Using a qualitative methodology based on interviews with foster families and the professionals who support them, this study gathers experiences and perceptions with the aim of understanding the impact of foster care on foster families, and identifying the main challenges they face. The findings reveal that foster care can foster significant personal growth and a strong sense of life satisfaction. Nonetheless, it also highlights the complexity of this type of caregiving, characterized by the need to support children with specific emotional backgrounds while simultaneously recognizing and respecting their family of origin. These situations require adequate and ongoing professional support, which families have described and valued very positively, although some areas for improvement were noted. Additionally, the study identifies a lack of social recognition of this family model and a burdensome bureaucracy as key obstacles that foster families frequently encounter, adding extra stress to their daily lives. The study concludes by emphasizing both the strengths and shortcomings of the foster care system in our region, advocating for the improvement of certain institutional practices to ensure that families can engage in foster care with greater security and support.

Keywords: Foster care – Professional support – Bond – Children's rights – Foster family

1. INTRODUCCIÓ

Un infant necessita molt més que la cobertura de les necessitats bàsiques per créixer amb seguretat i desenvolupar-se plenament. Els vincles afectius, els referents, l'estabilitat, la calidesa i l'acompanyament són fonamentals en l'etapa crucial de la infància i l'adolescència. Quan per diverses circumstàncies un menor d'edat no pot romandre a casa seva, s'activen un seguit de recursos, entre aquests l'acolliment familiar, que representen una oportunitat perquè aquest infant o adolescent creixi en un entorn segur i afectuós mentre es treballa per millorar la seva situació familiar.

L'acolliment familiar és una peça clau dins del sistema de protecció a la infància i adolescència, proporciona “un entorn d'estimació, tendresa, comprensió, atenció i dedicació a un infant que ho necessita durant un temps determinat” (Generalitat de Catalunya, s.d.). La importància que té la família en el desenvolupament integral dels infants i adolescents és clau per comprendre la idoneïtat d'aquest tipus de mesura. Permet créixer en un entorn familiar alternatiu i estable, amb l'afecte, la cura i la seguretat que necessiten. Tot i que en els centres residencials també es cobreixen les seves necessitats, cal l'embolcall afectiu que proporciona una família (Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció [ICAA], 2009). No obstant, malgrat els esforços per promoure l'acolliment familiar, el sistema afronta reptes importants que qüestionen la seva cobertura i qualitat. El benestar dels infants i adolescents en situacions de vulnerabilitat és una qüestió determinant que exigeix accions per millorar el sistema de protecció.

La motivació per aquest tema neix d'una inquietud personal i de la trajectòria acadèmica i professional. Des de l'octubre de 2023, quan vaig iniciar la formació pràctica en un Centre Residencial d'Acció Educativa (CRAE), concretament en una maternal, he tingut l'oportunitat d'acompanyar mares adolescents i joves embarassades o amb un infant a càrrec. Actualment, continuo desenvolupant la meva tasca en aquest àmbit, on la protecció i el suport es dirigeixen en dues direccions: la mare i l'infant. Aquesta experiència m'ha permès entendre en profunditat la importància d'un sistema de protecció que sigui eficaç i centrat en les persones. Paral·lelament, conèixer el testimoni d'una família d'acollida, em va motivar a investigar més a fons les mesures d'acolliment familiar existents i a reflexionar sobre la seva efectivitat en la pràctica.

Aquest estudi em brinda l'oportunitat d'endinsar-me en un àmbit que desperta el meu interès per la sensibilitat i rellevància, a més de permetre'm contribuir des d'una perspectiva acadèmica, ampliar el coneixement i millorar les pràctiques d'acolliment familiar, valorant l'experiència de les famílies acollidores que són part essencial d'aquesta mesura de protecció.

L'objectiu principal d'aquesta investigació és comprendre l'impacte que té el procés d'acollida en les famílies que s'ofereixen a obrir casa seva a un infant o adolescent, així com analitzar els reptes i els possibles obstacles que afronten. Per portar-ho a terme, s'ha optat per una metodologia qualitativa, emprant l'entrevista semiestructurada com a tècnica de recollida d'informació, la qual s'adreçarà a dos dels actors clau en aquest escenari: les famílies d'acollida i els professionals que les acompanyen.

L'estructura del treball s'inicia amb aquesta introducció, on s'exposa l'interès per l'acolliment familiar i les motivacions que han conduït a l'elecció del tema. Després a la justificació, es contextualitza el perfil d'infants i adolescents en el sistema de protecció, destacant també, la preeminència de la institucionalització en centres residencials. Tot seguit, s'hi desenvolupen els objectius de la recerca, els quals s'orienten a la comprensió de l'impacte de l'acolliment familiar en les famílies acollidores. Posteriorment, el marc teòric ofereix una revisió de la legislació en matèria d'acolliment familiar. Alhora, s'emfatitza en la importància dels vincles afectius i el paper de la família en el desenvolupament del menor d'edat. El marc contextual situa el sistema català de protecció a la infància i adolescència, identificant les institucions i equips professionals implicats en l'acolliment familiar. Es continua amb la metodologia emprada, de caràcter qualitatiu, basada en un enfocament interpretatiu i en l'ús de l'entrevista semiestructurada com a tècnica de recollida d'informació. Finalment, l'apartat de resultats i discussió analitza les dades obtingudes, donant resposta als objectius inicialment plantejats, tot destacant les aportacions de les famílies acollidores. L'estudi conclou amb una vinculació dels resultats amb l'educació social, destacant els punts forts i les limitacions, així com les línies de recerca pendents d'explorar.

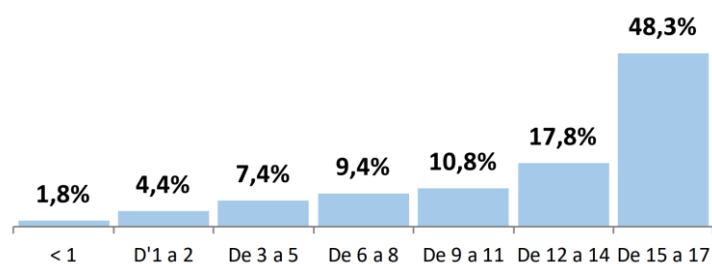
2. JUSTIFICACIÓ

A través dels informes estadístics que elabora amb continuïtat la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA, 2025), podem contextualitzar amb dades actuals la situació de vulnerabilitat dels menors d'edat a Catalunya. A finals de 2024, al territori català hi havia un total d'1.368.621 infants i adolescents de 0 a 17 anys. D'aquests, l'abril del 2025, 19.610 tenien un expedient obert en el sistema de protecció, és a dir, estaven en una possible situació de risc o desemparament, per la qual es va iniciar una valoració per determinar si calia aplicar mesures de protecció.

En concret, segons l'informe, un 45,21% dels infants i adolescents amb expedient obert, és a dir, 8.867 menors d'edat, tenien una mesura de protecció que implicava la separació del nucli familiar per tal de protegir i garantir el seu benestar.

El perfil d'aquests d'infants i adolescents segons el gènere és un 59,9% nois, i un 40,1% noies. Segons la procedència, un 57,% són de nacionalitat espanyola, un 17,9% són estrangers amb referents familiars i un 24,8% són estrangers sense referents familiars. Pel que fa a les edats, com s'observa a la *Figura 1*, el nombre d'infants sota protecció és més baix en edats més primerenques i augmenta a mesura que avança l'edat. Gairebé la meitat de tots els infants i adolescents sota aquesta mesura es troben entre els 15 i 17 anys, representant un 48,3% del total.

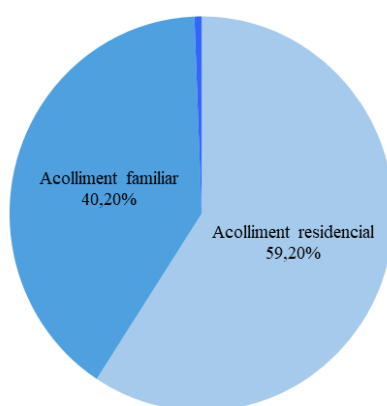
Figura 1. Distribució dels menors d'edat amb mesura protectora segons el grup d'edat.

Font: Extret de l'informe de la DGAIA (2025)

Davant d'aquesta realitat, és clau analitzar els entorns on viuen aquests infants i adolescents. Segons el tipus d'acolliment, tal com s'exposa a la *Figura 2*, trobem que del total dels infants i adolescents que es troben en mesura protectora, 5.249 (59,2%) es troben en acolliment residencial, mentre que 3.561 (40,2%) en acolliment familiar. La resta es troben en altres situacions que inclouen mesures provisionals (0,6%).

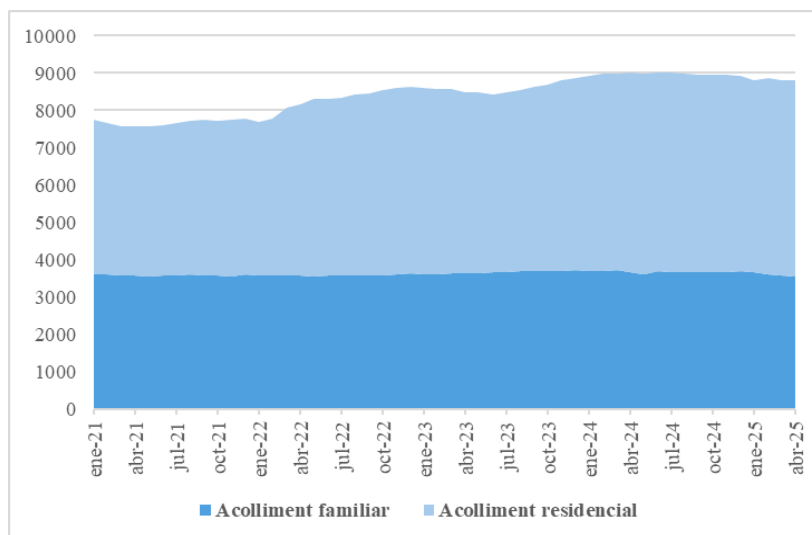
Figura 2. Distribució dels menors d'edat segons la tipologia d'acolliment.

Font: Dades extretes de l'informe de la DGAIA (2025). Gràfic d'elaboració pròpia.

S'ha fet un recull, a partir de l'informe de la DGAIA, de l'evolució de l'acolliment familiar i residencial des de l'any 2021 a Catalunya. A partir de les dades analitzades, s'observa a la *Figura 3* que l'acolliment residencial ha estat la mesura predominant al llarg del període, amb una tendència progressiva a l'alça. El nombre màxim d'infants i adolescents sota aquesta modalitat ha estat de 5.381. En canvi, l'acolliment familiar s'ha mantingut relativament estable al llarg del temps, sense variacions significatives. El nombre més alt d'infants i adolescents acollits en família ha estat de 3.712.

Figura 3. Evolució de l'acolliment familiar i l'acolliment residencial a Catalunya.

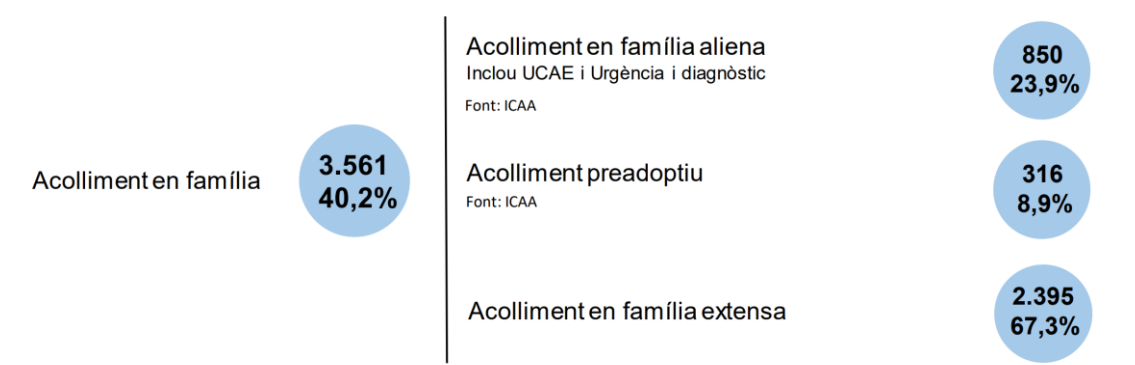

Font: Dades extretes de l'informe de la DGAIA (2025). Gràfic d'elaboració pròpia.

En concret, la *Figura 4* presenta les modalitats d'acolliment familiar. L'acolliment preadoptiu és una mesura prèvia a l'adopció que s'acorda quan no és possible la reintegració de l'infant o l'adolescent en la seva família d'origen o quan els progenitors

fan abandonament dels drets i dels deures. L'acolliment en família aliena es dona quan no hi ha una relació prèvia entre l'infant i la persona acollidora, mentre que l'acolliment en família extensa implica un vincle de parentiu per consanguinitat o afinitat.

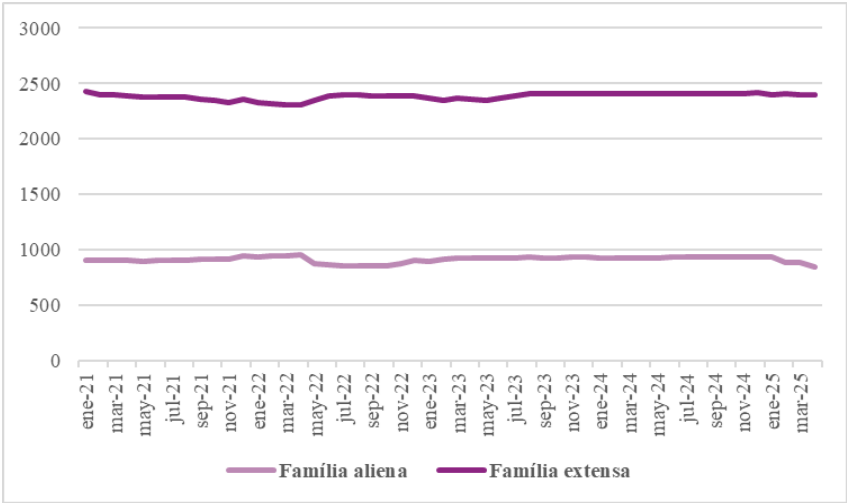
Figura 4. *Proporció i nombre de famílies d'acollida segons la modalitat d'acolliment.*

Font: Extret de l'informe de la DGAIA (2025)

La *Figura 5* mostra una clara diferència entre les dues principals modalitats, sent l'acolliment en família extensa molt més freqüent que l'acolliment en família aliena. Aquesta disparitat és mantinguda en el temps. Alhora, s'observa com, malgrat els esforços per promoure l'acolliment familiar, ambdues modalitats es mantenen estables al llarg del temps, sense evidenciar canvis significatius. En contrast amb aquestes dades, trobem que, mentre l'acolliment residencial augmenta progressivament, l'acolliment familiar es manté sense grans variacions.

Figura 5. *Evolució de l'acolliment en família aliena i en família extensa.*

Font: Dades extretes de l'informe de la DGAIA (2025). Gràfic d'elaboració pròpia.

Una vegada presentades les dades, podem concloure que el sistema de protecció es basa majoritàriament en un model institucionalitzat (Sánchez-Valverde, 2023), ja que la mesura de protecció més comuna és l'acolliment residencial. Des d'un punt de vista legal, l'aposta per l'acolliment familiar està recolzat per un marc normatiu que posteriorment es detallarà. Breument, la llei apunta que quan es produeix una separació familiar, la mesura prioritària pel menor d'edat, és l'acolliment en família extensa, i si no és possible o aconsellable, l'acolliment en família aliena. No obstant, la realitat dista molt d'aquestes consideracions legals. Les famílies alienes continuen sent poc nombroses davant la xifra d'infants i adolescents amb mesura protectora, fet que comporta que, quan no es pot garantir el benestar d'aquests dins de la família extensa, i no hi ha una família aliena disponible, l'alternativa sigui la institucionalització.

Des d'un vessant professional, és essencial que els professionals de l'educació social siguin conscients d'aquesta realitat, ja que una part important, en concret, un 36,36% del total d'àmbits on treballen, correspon a l'atenció – des de serveis socials especialitzats - de la infància i l'adolescència (Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya [CEESC], 2023). Aquest estudi, des d'una perspectiva acadèmica, visibilitza l'acolliment familiar com un model legítim de família i analitza el suport que se li ofereix, amb l'objectiu de valorar si respon adequadament a les necessitats. Això permet generar coneixement útil per millorar les pràctiques professionals en aquest àmbit.

Amb aquesta contextualització, es posa de manifest una realitat social preocupant: tot i els avenços en matèria de drets de la infància, el dret dels infants a créixer en un entorn familiar sovint no rep la consideració que mereix. Davant d'aquesta situació, sorgeixen interrogants essencials encaminats a estudiar com podem fer perquè la mesura majoritària del sistema de protecció sigui l'acolliment familiar. Per això, cal comprendre quin és el procés d'acollida i quina és la veu d'un dels agents clau en aquest context. Els interrogants als d'aquest estudi tenen a veure amb: Quins són els principals desafiaments als quals s'enfronten les famílies acollidores? Com viuen l'experiència de l'acolliment? Compten amb el suport i els recursos necessaris per desenvolupar la seva tasca? Quines estratègies podrien millorar l'acolliment familiar?

3. OBJECTIUS

Les famílies d'acollida són actors imprescindibles sense els quals aquest sistema no seria possible. Per tant, resulta fonamental disposar de les seves veus si es pretén analitzar els processos d'acolliment familiar. Aquest estudi es planteja respondre diverses preguntes d'investigació, centrades a conèixer els principals desafiaments, és a dir, comprendre les complexitats pròpies de l'acolliment familiar. Es vol investigar com impacta aquest a les famílies que decideixen formar-ne part, així com entendre les vivències que afronten durant el procés. Un interrogant clau en el plantejament d'aquest treball té a veure amb l'adequació del suport i els recursos que reben les famílies d'acollida. Aquesta anàlisi és essencial per identificar les necessitats reals de les famílies. Aquesta qüestió porta a explorar els recursos que es despleguen en el procés d'acollida i conèixer la valoració d'aquests per les mateixes famílies. Alhora, també es considera rellevant conèixer l'experiència dels professionals que les acompanyen, per tenir una visió més completa de la realitat i per conèixer com és l'acompanyament que es proporciona. Amb tot això, la intenció és estudiar com podem millorar la realitat de les famílies d'acollida. És per això, que es pretén recollir les fortaleces i limitacions del sistema d'acolliment familiar català, des de la perspectiva de les famílies d'acollida i els professionals, analitzant les àrees de millora i possibles estratègies que puguin enriquir el sistema actual. S'entén que millorant aquest, es millora també el benestar dels infants i adolescents que es troben en aquest sistema de protecció.

Taula 1. *Presentació de l'objectiu general i els objectius específics.*

Objectiu general	Objectius específics
OG1: Comprendre la realitat del sistema d'acolliment familiar a Catalunya des de la perspectiva de les famílies acollidores i l'equip professional.	OE1: Copsar l'impacte personal, familiar, social i cultural de l'acolliment familiar. OE2: Identificar els reptes, obstacles i necessitats de les famílies d'acollida. OE3: Conèixer les funcions de l'acompanyament professional en els processos d'acolliment familiar. OE4: Conèixer la valoració sobre la formació, els recursos i el seguiment que ofereix el sistema a les famílies d'acollida.

4. MARC TEÒRIC

4.1. Gènesi de l'acolliment familiar

En la majoria de les societats és comú que els familiars es responsabilitzin de criar i educar els infants quan els progenitors no poden fer-se càrrec. Aquesta pràctica tradicionalment es considerava una qüestió privada del nucli familiar. No obstant, des de fa unes dècades, ha passat a estar reconeguda legalment i ser part del sistema de protecció, coneguda com l'acolliment familiar.

Un dels precedents més propers al model d'acolliment familiar actual va ser la figura de la *colocación familiar*, que va ser regulada durant la Guerra Civil Espanyola mitjançant l'Ordre de l'1 d'abril de 1937. Aquest sistema permetia que la *Junta de Protección de Menores*, com a responsable de la tutela dels infants, decidís entre ingressar-los en centres de menors o assignar-los a una família. Les condicions perquè una família pogués acollir un infant constaven únicament de tres requisits: que fos una família completa -formada per pare i mare-; que tingués una vida d'indiscutible honorabilitat; i que la llar fos prou àmplia (Del Valle et al., 2009).

En el context espanyol, la figura de l'acolliment familiar es va introduir oficialment amb la *Ley 21/1987, d'11 de novembre, de Reforma del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil en Materia de Adopción y de Otras Formas de Protección de Menores*. Aquesta normativa va suposar un gran canvi en la protecció de la infància, trencant amb el model predominant fins aleshores, basat en la institucionalització, ja que l'acolliment familiar es va establir com l'opció prioritària en l'àmbit legal. Tot i això, les iniciatives destinades a evitar la institucionalització dels infants no es van traduir, en la pràctica, en una aplicació efectiva d'aquest caràcter prioritari (Del Valle et al., 2008).

Cal esmentar que es creia amb optimisme que l'acolliment familiar seria un procés senzill, que els infants només necessitaven afecte i atenció. Tanmateix, amb el temps es van detectar nombroses ruptures degudes a problemes de desenvolupament dels infants que les famílies no sabien gestionar (Del Valle et al., 2009). Això va generar una demanda de més suport i formació. La publicació del Manual de formació per a famílies acollidores (Amorós et al., 1994) va destacar la necessitat de preparar les famílies abans de l'acolliment, reconeixent la complexitat del procés i desmuntant la idea que era un programa fàcil i de baix cost.

4.2. Marc legal de l'acolliment familiar

A nivell Europeu, es va arribar al convenciment que calia una regulació específica que recollís les necessitats particulars de la infància. Així, l'any 1959 es va aprovar la Declaració dels Drets de l'Infant, el punt de partida per a l'elaboració d'un nou marc jurídic més complet, fet que va culminar al 1989 amb la Convenció sobre els Drets de l'Infant. Aquests documents destaquen els drets de la infància, però la seva aplicació depèn de cada Estat que ha de reconèixer-los i impulsar polítiques de protecció. A continuació, es presenten les principals lleis estatals i autonòmiques.

En l'àmbit nacional, a la Constitució Espanyola de 1978, l'article 39.1 estableix que els poders públics tenen l'obligació de garantir la protecció social, econòmica i jurídica de la família. És a dir, l'Estat té el deure d'adoptar polítiques que protegeixin i promoguin el benestar de les famílies i els infants. Aquest és un principi bàsic que després es desenvolupa en lleis específiques.

Concretament, la *Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del Menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil*, reconeix a l'article 2.2 c), que els infants han de viure en un ambient familiar que afavoreixi el seu desenvolupament i benestar, evitant qualsevol situació de violència. En aquesta s'exposa que sempre que sigui possible i beneficiós, es procurarà que romangui amb la seva família d'origen i que es mantinguin els vincles familiars. Sempre prevaldrà l'interès i les necessitats de l'infant per sobre de les dels adults, i, en cas de desemparament, prevalen “las medidas familiares frente a las residenciales, las estables frente a las temporales y las consensuadas frente a las impuestas” (art. 12.1). L'article 21.3 estableix que la prioritat sempre serà l'acolliment familiar per a qualsevol infant, fent especial èmfasi en els menors de sis anys. A més, s'estableix que, en cap cas, es podrà aplicar l'acolliment residencial a menors de tres anys, excepte en casos excepcionals i degudament justificats. En qualsevol cas, i de manera general, l'estada en un centre residencial per a aquests infants no hauria de superar els tres mesos.

La llei esmentada ha servit de model o base per a les lleis que han aprovat posteriorment les comunitats autònomes. Tanmateix, han tingut lloc canvis socials que feien necessària una actualització. Per això sorgeix la *Ley 26/2015, de 28 de julio, de modificación del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia*, on s'actualitza la modalitat d'acolliments a l'article 173 bis. En primer lloc, s'exposa: 1) L'acolliment d'urgència,

destinat principalment a menors de sis anys, amb una durada màxima de sis mesos i s'aplica mentre es decideix la mesura de protecció més adequada. 2) L'acolliment temporal, de caràcter transitori i una durada màxima de dos anys, que es preveu quan es pot produir la reintegració del menor a la seva família o mentre s'adopta una mesura més estable. Pot prorrogar-se si es preveu una reintegració familiar imminent o una altra mesura definitiva. Per últim, 3) L'acolliment permanent, s'estableix quan no és possible la reintegració familiar, també al final del termini d'un acolliment temporal, o directament en casos de menors amb necessitats especials. Pot incloure l'atribució, per part del jutge, de funcions de tutela als acollidors per facilitar la cura del menor, sempre tenint en compte el seu interès superior.

També a nivell estatal una de les mesures més recents en la protecció dels infants contra la violència és l'aprovació de la *Ley Orgánica 8/2021, de 4 de junio, de protección integral a la infancia i adolescencia frente a la violencia*, considerada pionera en aquest àmbit. L'article 26.1 subratlla la importància que tenen les administracions públiques en el suport a les famílies i cuidadors, amb l'objectiu de prevenir factors de risc, reforçar els factors de protecció i garantir que puguin exercir adequadament el seu rol parental. Això reafirma el compromís de l'administració a treballar per la prevenció amb les famílies per assegurar el benestar i la protecció dels infants. D'altra banda, l'article 27.1 estableix que les administracions públiques han de fomentar accions específiques per millorar la qualitat de la criança, promovent polítiques de suport a la parentalitat positiva amb l'objectiu de garantir un entorn familiar segur i saludable per als infants.

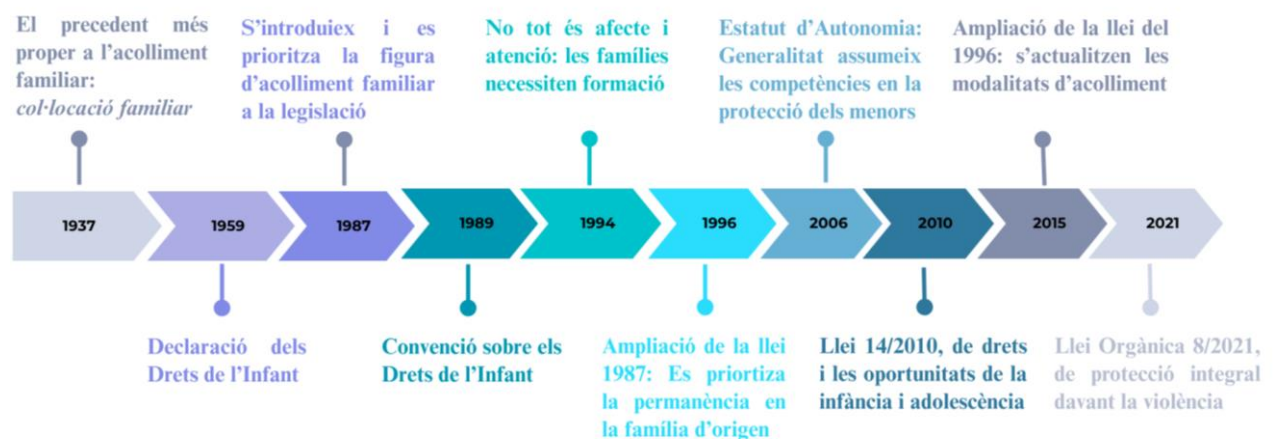
A nivell autonòmic, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006) recull a l'article 17, el dret de l'infant a rebre l'atenció integral necessària pel desenvolupament de la seva personalitat i benestar, tant en l'àmbit familiar com social. A més, l'article 166 estableix que la Generalitat té les competències en matèria de protecció dels menors, regulant les accions i responsabilitats en aquest àmbit.

En aquesta línia, la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, reforça aquest marc de protecció, on queda explícit a l'article 12.2, que els poders públics han de garantir la protecció i l'assistència necessàries a les famílies perquè puguin assumir plenament les responsabilitats en la cura i educació. Aquestes disposicions posen de manifest el compromís institucional perquè els infants puguin satisfer les seves necessitats allà on viuen sempre que sigui possible.

Per acabar, veiem com les intervencions familiars han anat evolucionant al llarg del temps. En un inici, quan s'intervenien en la dinàmica familiar, es presentava una família amb una visió centrada en “la disfunció, el dèficit i la culpabilització, que desqualificava o classificava a les famílies sota etiquetes estigmatitzadores” (Solé, 2019, traducció pròpia, p.30). Calia un canvi de perspectiva més centrada en les potencialitats, de manera que es va deixar enrere l'exclusivitat d'analitzar els dèficits, per centrar l'anàlisi en els factors de protecció, posant el focus en la resiliència familiar. Per tant, es va apostar per una intervenció dirigida a la preservació i l'enfortiment de la família amb l'objectiu d'enfortir els factors de protecció, fent tot el possible per prevenir la separació (Amorós et al., 2012; Solé, 2019).

En conclusió, l'anàlisi de la legislació més rellevant confirma que el dret de l'infant a créixer en un entorn familiar estable és un principi fonamental. Es destaca la importància de proporcionar a l'infant un entorn familiar i protector que garanteixi el seu benestar i desenvolupament. A més, es posa èmfasi en el paper de les administracions públiques a l'hora de donar suport a les famílies, amb l'objectiu d'evitar els processos de desemparament sempre que sigui possible. No obstant, en cas de ser necessari una separació familiar, es prioritza l'acolliment familiar per davant de l'acolliment residencial, ja que es considera la millor alternativa per assegurar un creixement equilibrat i afectiu als infants en aquesta situació.

Figura 6. Línia temporal de la legislació més representativa de l'acolliment familiar.

Font: Elaboració pròpia.

4.3. La mesura preferent: l'acolliment en família extensa

L'acolliment en família extensa és el primer entorn que s'analitza quan un infant es troba en situació de desemparament per comprovar si aquest acolliment garantiria l'interès superior de l'infant. Aquesta és la forma més tradicional i habitual de parentalitat substitutiva (Ubieto, 2019), tot i això, a nivell acadèmic és una de les mesures menys estudiades (García, 2020).

La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, assenyala a l'article 127, la preferència de l'acolliment simple o permanent en família extensa respecte a l'acolliment en família aliena. Això és així per diverses raons; l'acolliment en família extensa es basa en la idea que el millor entorn per al desenvolupament dels infants és la seva família. Aquesta modalitat d'acolliment evita que els infants es desvinculin del seu entorn social i afectiu, ja que els permet mantenir els vincles existents (Amorós et al, 2008). Això contribueix a evitar la necessitat, i també l'esforç i el temps, de crear nous llaços amb altres cuidadors, fet que facilita la seva adaptació a la nova situació (Sánchez, 2000). Alhora, afavoreix un major sentiment de seguretat gràcies a l'existència d'un vincle previ entre els pares biològics i els familiars acollidors, cosa que facilita el procés d'acollida (Amorós et al, 2008).

Un dels principis claus en aquests processos és el principi de normalització, que vetlla perquè els infants que es troben en desemparament, puguin viure en condicions tan similars com sigui possible a les de la resta de la societat, és a dir, garantir la inclusió social i l'accés a oportunitats en igualtat de condicions. Aquest acolliment proporciona a l'infant una major sensació de normalitat, alhora que evita el risc d'estigmatització associat a la institucionalització en centres residencials (Amorós i Palacios, 2004).

A més, pel que fa al benestar, segons els resultats de l'estudi de Llosada-Gistau et al., (2017), es constata que els adolescents en acolliment familiar i, especialment en família extensa, presenten nivells de benestar subjectiu similars als de la població general adolescent. Ara bé, en el cas que es desaconselli que l'infant romangui amb els familiars propers, s'ha de buscar famílies alienes alternatives que puguin oferir un entorn el més normalitzat possible (Casas, 1998, citat a Llosada-Gistau et al., 2017).

Tot i que, com hem vist, l'acolliment en família extensa és una mesura essencial per preservar els lligams afectius dels infants, diversos estudis indiquen que aquest model rep menys suport institucional en comparació amb altres mesures (Molero et al., 2007; García, 2020). Un dels factors que contribueixen a aquesta situació és la creença que la relació de consanguinitat entre els acollidors i els infants facilita de manera natural el procés, fet que sovint justifica la manca de preparació i suport específic per a aquestes famílies (Ubieto, 2019). Això es tradueix en una menor formació per part de les institucions, una validació menys exigent i una absència de seguiment i suport, tant tècnic com econòmic (Montserrat, 2006). De fet, s'assenyala que si s'apliquessin els mateixos criteris que en l'acolliment en família aliena, moltes d'aquestes famílies extenses podrien no ser validades per qüestions com l'estil i la capacitat parental, l'edat, l'estat de salut o la dinàmica familiar (Hannah i Pitman, 2000, citats per Montserrat, 2006).

Sovint es posa en relleu, que el seguiment per part dels professionals és més escàs i incomplet en l'acolliment en família extensa. Les famílies extenses així ho reafirmen: necessiten més suport tant material com tècnic (Molero et al., 2007). No obstant, les famílies d'acollida alienes també recullen aquesta mancança i necessitat d'augmentar el suport (Del Valle et al., 2008; Del Valle et al., 2009). Així doncs, la veu de les mateixes famílies reclama més suport per afrontar la complexa tasca que suposa l'acolliment familiar.

4.4. Les famílies d'acollida: compromisos i modalitats

Quan es declara la situació de desemparament d'un infant, l'Administració emet una resolució, anomenada *Resolució de constitució de l'acolliment*, mitjançant la qual la família acollidora assumeix la guarda de l'infant. Això implica “educar-lo, estimar-lo, acompanyar-lo, ajudar-lo a créixer i ser-ne els guardadors” (ICAA, 2009, p.25), “sota la supervisió de l'entitat competent, que ha de facilitar l'ajut i l'assessorament necessaris” (Llei 14/2010, art.125).

En concret, per acollir un infant, una família ha d'estar disposada a oferir temps i atenció amb flexibilitat per adaptar-se a noves circumstàncies, tenint una estabilitat emocional i capacitat per educar. És clau que pugui proporcionar un ambient segur i afectuós, entenent les necessitats emocionals de l'infant. La motivació per acollir ha de ser compartida per tots els membres de la llar, que han d'estar disposats a fer un esforç d'adaptació i acceptar

i respectar la història i la família d'origen. És fonamental col·laborar amb els professionals que fan el seguiment del cas i acceptar que l'acolliment és temporal i l'infant tornarà amb la família d'origen si es considera beneficiós (ICAA, 2009).

Per abordar el procés d'acolliment, és important destacar que aquest no implica l'establiment de llaços de filiació (ICAA, 2009), sinó que el seu objectiu és proporcionar un entorn segur i de cura per a l'infant, tot mantenint un respecte per la seva identitat i els seus vincles familiars. Tot i això, l'acolliment genera llaços d'afecte i estimació, però les famílies d'acollida han de tenir present que aquests no venen a substituir el vincle biològic. Aquest és un element clau d'entendre i acceptar, ja que els rols fàcilment es poden confondre. És per això que l'acompanyament i seguiment dels professionals és clau per abordar les possibles dificultats que es presentin durant el procés d'acollida.

Per tant, la família acollidora ha d'assumir uns compromisos amb relació al procés d'acollida. Tot i això, pot expressar als equips de les ICIF (Institució Col·laboradora d'Integració Familiar) — encarregats de la validació, formació i seguiment dels casos — quina modalitat d'acolliment s'ajusta millor a les seves possibilitats i preferències. A continuació, es presenten les diferents modalitats d'acollida amb l'objectiu que es puguin cobrir les necessitats dels menors d'edat segons la durada i la finalitat de la intervenció:

Taula 2. *Modalitats d'acolliment familiar a Catalunya.*

Urgència i diagnòstic	Té lloc durant l'avaluació de la situació de l'infant i la seva família, habitualment en casos de nadons o menors de sis anys en risc immediat. Té una durada d'uns sis mesos i finalitza quan l'equip tècnic determina la millor proposta segons les circumstàncies familiars i socials.
Curta durada o simple	L'infant, tot i mantenir visites freqüents amb la família d'origen, és acollit per una família amb la finalitat de retornar al seu entorn familiar abans de dos anys.
Llarga durada o permanent	L'infant és acollit quan la seva família d'origen necessita un període prolongat de recuperació o no es preveu el seu retorn, amb l'objectiu de garantir-li estabilitat a llarg termini.
Caps de setmana i vacances	Adreçat a infants majors de nou anys que viuen en centres residencials. Conviuen amb una família col·laboradora els caps de setmana i vacances, proporcionant un entorn familiar durant el temps que es consideri beneficiós per a ells.
Unitat Convencional d'Acció Educativa	Són grups de germans o infants amb necessitats especials acollits per famílies formades i expertes en infància i adolescència.

Font: Elaboració pròpia a partir de Generalitat (s.d.)

4.5. El paper de la família en el desenvolupament infantil

L'interès legislatiu en apostar per la prevenció amb les famílies, en el sentit de dotar d'eines de parentalitat i criança positiva, respon al reconeixement del paper clau de la família en el desenvolupament del menor d'edat. Diversos estudis han posat el focus en l'etapa vital de la infància i adolescència i en com la família representa l'eix crucial pel desenvolupament dels infants (Bowlby, 1980; Barudy i Dantagnan, 2009; Dávila, 2015).

La família és el primer entorn on es construeixen els vincles afectius i on es desenvolupen els valors, creences i costums que guiaran la persona al llarg de la seva vida (Minuchin, 1968, citat en Dávila, 2015). Més enllà de ser un grup de convivència, exerceix una funció essencial com a base segura pel desenvolupament de l'infant, proporcionant una xarxa de relacions d'aferrament que afavoreix el seu desenvolupament emocional (Byng-Hall, 2008, citat en Dávila, 2015).

La teoria de l'aferrament de Bowlby (1980) destaca la importància de les primeres relacions amb els cuidadors, ja que aquestes influeixen en el desenvolupament emocional i social de l'infant. Un vincle segur fomenta la confiança, l'autoestima i les habilitats socials, s'associa amb un millor benestar emocional, major resiliència i millors habilitats d'afrontament en l'edat adulta. Mentre que un vincle insegur pot generar dificultats emocionals i interpersonals en el futur. Aquest vincle segur és clau perquè l'infant pugui explorar el món i desenvolupar la seva autonomia, sabent que pot recórrer a les seves figures de referència en moments d'adversitat (Bowlby, 1980).

Així, Barudy i Dantagnan (2009) destaquen que “una cura parental de qualitat estarà basada en els bons tractes i suposarà haver estat atès, cuidat, protegit i educat en períodes tan crucials de la vida com la infància i l'adolescència” (Barudy i Dantagnan, 2009, p.24, traducció pròpia). Afegeixen que el bon tracte i la cura parental de qualitat tenen un impacte profund en la formació de la personalitat, el caràcter i la salut mental (Barudy i Dantagnan, 2009). A més, aquestes relacions ens modelen com a persones, contribuint a la construcció de la resiliència i la capacitat d'adaptació davant les dificultats (Bowlby, 1980; Barudy i Dantagnan, 2009).

Dins d'aquest context, la llar esdevé molt més que un espai físic: és un refugi, un lloc que proporciona protecció i seguretat, sentiment d'identitat i pertinença social (Ubieto, 2019). Així doncs, la família no només és el primer agent socialitzador, sinó també un pilar

essencial per al desenvolupament, on les figures cuidadores tenen un paper clau en el benestar actual i futur dels infants, influint en la seva personalitat de manera clara. No obstant això, la família no pot complir la responsabilitat de cuidar, protegir i educar de manera aïllada. Solé (2019) assenyala que necessita el suport de la comunitat i de les institucions socials, com l'escola, els serveis socials i les xarxes de suport, que tenen un paper fonamental en l'acompanyament de les famílies en la seva tasca educativa i de cura.

4.6. L'acolliment: entre la protecció i la preservació dels lligams afectius

El sistema de protecció a la infància i adolescència presenta una dicotomia entre la protecció i preservació dels lligams afectius. Per una banda, ha de protegir els infants i adolescents que es troben en una situació de desemparament, però l'ha de fer amb tanta cura, per no acabar perjudicant els vincles de l'infant amb els que han estat els seus cuidadors fins al moment. És a dir, la dificultat d'equilibrar dues necessitats que poden semblar incompatibles, però que cal abordar simultàniament.

Recordem que anteriorment la tònica general de les intervencions era la separació del nucli de convivència, i no va ser fins a l'any 1987 que es va prioritzar un altre model que respectés els vincles familiars. La teoria de l'aferrament de Bowlby (1980) va posar en debat les conseqüències de separar els infants de les seves famílies. Es va entendre que aquestes separacions podien posar en risc els vincles afectius, cosa que podia generar més problemes emocionals i psicològics en lloc de solucionar-los. Com a resultat d'aquestes troballes, es va començar a buscar solucions perquè l'infant pogués continuar amb la seva família sempre que fos possible (Solé, 2019).

Altres autors com Delage (2010, citat a Rodríguez i Molina, 2017) reforcen la idea que els referents estables són primordials i esdevenen un element protector que afavoreix els processos de resiliència. Davant d'aquest principi base, l'acompanyament que fan els professionals des d'un centre residencial amb els infants "exigeix necessàriament la possibilitat d'establir un lligam afectiu (...) i sigui promotor de seguretat i estabilitat" (Rodríguez i Molina, 2017, p.4). Ara bé, l'establiment d'aquests vincles "requereixen temps, coherència i constància, i implicació emocional" (Rodríguez i Molina, 2017, p.4), i sovint és difícil de poder garantir aquests elements en els acolliments residencials, ja sigui per la rotació del personal, les baixes laborals, la precarietat laboral, les situacions de descontrol que es produeixen en determinats centres i d'altres (Solé, 2019; Rodríguez

i Molina, 2017). Per aquest motiu, cal ser conscients de quins recursos es disposen per l'atenció i l'acompanyament en l'acolliment residencial, ja que és fonamental entendre les conseqüències que pot comportar la separació del seu nucli, sense que hi hagi uns referents alternatius que ofereixin a l'infant estabilitat al centre residencial (Rodríguez i Molina, 2017).

Alhora, tal com apunta Solé (2019), cal entendre que “no sempre és un èxit prevenir a tota costa una separació familiar, com tampoc és sempre un fracàs separar a un infant de l'ambient familiar” (traducció pròpia, p.31). És a dir, la diversitat de variables que intervenen fan que sigui imprescindible un enfocament holístic, ja que l'anàlisi de l'entorn d'un infant s'ha de dur a terme des d'una mirada àmplia per garantir que els professionals considerin totes les influències ambientals.

La teoria ecològica de Bronfenbrenner (1979) destaca que els infants són influenciats per múltiples nivells d'interacció, des dels factors més propers fins als més amplis de la societat en general. En aquest sentit, tot i que moltes investigacions associen el fet de romandre a la llar amb l'èxit i la separació amb el fracàs (Rodríguez et al., 2017), aquesta relació no pot analitzar-se de manera aïllada. Cal tenir en compte el context i les circumstàncies particulars de la família i l'infant.

En resum, fent explícit la dicotomia comentada: d'una banda, la separació pot proporcionar a l'infant més oportunitats per créixer en un entorn estable i saludable, pot garantir una atenció que respongui a les seves necessitats bàsiques, assegurant el seu benestar. No obstant això, aquesta mesura també pot generar un impacte emocional significatiu a causa de la ruptura del vincle amb la família d'origen. A més, pot comportar dificultats en l'adaptació a un nou entorn, problemes en l'establiment de vincles amb nous cuidadors i una possible sensació de desarrelament i pèrdua d'identitat, tenint en compte les aportacions teòriques abans esmentades.

4.7. Reptes de les famílies d'acollida i dels infants acollits

Ser família d'acollida suposa un canvi profund en la vida quotidiana, tant a nivell individual com familiar, especialment si ja hi ha fills o altres persones convivint a la llar. És una transformació que, com expliquen Soler i Bonil (2015), pot portar-te a replantejar aspectes pràctics com, per exemple, si caldrà canviar de cotxe per un de més gran abans de l'arribada de l'infant o adolescent acollit. Implica obrir-se emocionalment, fer espai, tant físic com afectiu, per a un nou ésser que entra a formar part de la pròpia vida, tot i saber que potser només hi serà per un temps limitat.

A continuació, es presenten les dificultats més rellevants de l'experiència en primera persona de Soler i Bonil (2015) com a família d'acollida:

Taula 3. *Reptes descrits per una família d'acollida.*

La desconfiança dels infants	Un dels majors reptes per a les famílies acollidores és la desconfiança que els infants poden experimentar cap a elles, ja que solen tenir un mur que fa que s'aïllin, degut a les múltiples pèrdues que han patit, fet que dificulta l'establiment d'un vincle. Això genera molta pressió sobre les famílies acollidores, que viuen l'estrès i inseguretat, on posen en dubte la seva capacitat per fer front a la situació.
El desgast personal i emocional de les famílies	L'acolliment situa l'infant al centre, prioritzant el seu benestar en tot moment. Això comporta una implicació que pot donar com a resultat un desgast considerable. L'experiència d'acolliment és intensa i deixa una empremta emocional. Les famílies experimenten una sensació contradictòria: per un costat, se senten satisfetes per la tasca ben feta, però, per un altre costat, experimenten el dolor per la pèrdua d'un fill que, tot i que no és biològic, ja forma part de la seva vida.
La dificultat per sincronitzar els ritmes	Una de les dificultats més destacades és la necessitat de compaginar i respectar diversos ritmes: 1) d'una banda, el ritme d'adaptació i normalització de la família acollidora, que ha de conèixer i integrar l'infant a la seva dinàmica familiar; 2) d'altra banda, el ritme de desenvolupament de l'infant; 3) i també el ritme de les entitats professionals implicades, que tenen la seva pròpia manera de treballar, sovint, on preval la jerarquització del criteri professional. El que pot generar frustració i ansietat si no es tenen en compte la perspectiva de la resta d'agents implicats en el procés.
La incertesa constant	Una dificultat molt significativa és la incertesa constant al voltant de la durada del procés d'acolliment. Aquesta absència de previsibilitat genera ansietat, ja que tot és transitori, però sense saber fins quan. Fins que arriba, a vegades sobtadament, el moment de retorn a la família d'origen, i això, que és un èxit, genera una "alta intensitat, alegria i tristesa en dosis equivalents" (p.70), fent que la família acollidora hagi d'elaborar el dol, tal com ho anomenen els mateixos autors, "és altruisme en estat pur".

Font: Soler i Bonil (2015)

En concret, Sánchez (2000) i Molero et al. (2007) expliquen algunes de les dificultats de les famílies extenses, especialment els avis i àvies que assumeixen la cura dels nets:

Taula 4. *Reptes especialment en l'acolliment en família extensa.*

Dificultats socials i del context	Pot haver-hi una pressió social, legal i institucional exercida sobre aquest per assumir la cura dels menors d'edat, que a vegades, pot ser una assumpció forçada, que "excedeix les capacitats reals per poder fer-se càrrec de forma efectiva de la situació" (traducció pròpia, p.93).
La doble afectació emocional	D'una banda, han d'assumir la responsabilitat de cuidar els nets, i de l'altra, pateixen per la situació dels seus fills, sentint-se impotents i amb una sensació de fracàs com a progenitors.
Sentiments de solitud	Pèrdua d'oportunitats d'establir relacions i amistats, sentint-se aïllats socialment.
No disposar de temps per si mateixos	Amb l'acolliment, sobretot en el cas de les àvies, es recull un sentiment de pèrdua de llibertat, per les obligacions i responsabilitats que comporta l'acolliment.
Bretxa intergeneracional	La diferencia d'edat entre avis i nets fa més difícil el seguiment escolar i la gestió de l'adolescència, ja que els avis poden tenir dificultats per entendre les necessitats i la realitat dels joves actuals.
Sentiments de culpa i ressentiment *	Els acollidors poden experimentar sentiments de culpa per haver "separat" els nets dels seus pares i ressentiment cap a aquests per no haver assumit les seves responsabilitats. D'altra banda, els mateixos pares també poden sentir ressentiment cap als avis per haver acollit els seus fills, generant conflictes familiars.
Dificultats en la criança *	Poden tenir problemes per imposar normes i límits als menors. S'assenyala que els avis solen viure el fracàs dels seus fills com a propi i perceben l'educació dels nets com una segona oportunitat, fet que pot derivar en una sobreprotecció.

Font: Sánchez (2000) i Molero et al. (2007)*

Tot i aquesta complexitat que es presenta, cal vetllar per la qualitat dels acolliments, ja que tal com assenyalen Bass et al. (2004, citat en Amorós et al., 2010), els infants que han patit experiències doloroses no haurien de viure les mesures de protecció com un nou episodi traumàtic i dolorós.

Alhora, però, pels infants i adolescents, l'acolliment familiar també presenta uns desafiaments que han de poder fer front amb l'ajuda dels adults que l'envolten. S'exposen a continuació algunes consideracions claus a partir de diversos autors (ICAA, 2009; Frigola i Solé, 2019; Balsells, 2007).

Taula 5. *Reptes dels infants i adolescents acollits.*

L'esforç en l'adaptació a un nou entorn	Quan un infant arriba a una família d'acollida, inicia un intens procés d'adaptació. Ha d'integrar-se en una nova realitat familiar, escolar i social. Assumeix nous límits, normes i referents adults. Paral·lelament, ha de fer un acomiadament intern del seu entorn anterior, tot i que aquest pogués ser inadequat o dolorós.
Les experiències prèvies a l'acolliment	Poden presentar diverses dificultats derivades de les seves experiències prèvies que afecten profundament el seu desenvolupament. La manca de vincles afectius exclusius pot provocar refredament emocional i dificultats per entendre les relacions de causa-efecte. A més, les múltiples pèrdues i ruptures —de referents, entorns, hàbits o costums— poden generar una desconexió amb la pròpia identitat. En molts casos, aquests infants han crescut en contextos amb manca d'estimulació, la qual cosa repercuteix en el seu desenvolupament motor, cognitiu i lingüístic. Finalment, les situacions de maltractament viscut poden haver deixat seqüeles com desconfiança envers els adults, baixa autoestima i por, dificultant la seva capacitat per establir nous vincles segurs.
Construir noves relacions *	Un dels grans reptes que afronten els infants és l'elaboració emocional de la separació dels seus progenitors. Aquest procés no es limita a una separació física, sinó que implica una autèntica separació subjectiva, sovint dolorosa i complexa. L'infant ha d'aprendre a donar sentit a la ruptura familiar, a deixar enrere dinàmiques de negligència o maltractament i a obrir-se a noves formes de vincle amb figures adultes de referència.
La vivència de la protecció com un càstig *	Un repte important per als infants en el sistema de protecció és la vivència emocional contradictòria de la seva separació familiar. Tot i que aquesta mesura es pren amb la intenció de protegir-los, molts nens i nenes la perceben com un càstig, generant sentiments de culpa i incomprensió. A més, això s'agreuja quan els infants són acollits en centres residencials, on poden enfrontar-se a noves formes de violència, especialment per part de companys més grans. Això posa en qüestió la capacitat del sistema per oferir entorns veritablement segurs.
Interrogants en l'adolescència **	Aquesta situació pot ser especialment complexa pels adolescents, que han d'afrontar simultàniament els reptes propis de l'etapa evolutiva i les dificultats derivades de la seva història familiar. Aquests joves es qüestionen sobre el seu passat, present i futur, experimenten dubtes sobre els seus orígens, tenen la necessitat de conèixer la seva història i entendre per què van ser separats dels seus progenitors, poden sentir-se desorientats i tenir dificultats per construir la pròpia autoimatge.

Font: ICAA (2009), Frigola i Solé (2019)* i Balsells (2007)**

Resulta imprescindible que el sistema de protecció asseguri la participació activa dels menors durant el procés, considerant els seus drets i no tractar-los només com a objectes de protecció. Així mateix, s'han de promoure experiències que afavoreixin el seu desenvolupament i evitin la reproducció de situacions de desprotecció en el nou entorn. És fonamental que els professionals acompanyin aquest procés, donant resposta a la incertesa que té a veure amb la temporalitat d'aquesta nova situació, oferint explicacions adaptades a les edats, i anticipant-los als canvis per reduir la incertesa i inestabilitat que ha marcat gran part de les seves vides (Frigola i Solé, 2019).

5. MARC CONTEXTUAL

Aquest apartat ofereix informació contextual sobre el sistema de protecció, incloent-hi el territori on s'aplica, el circuit d'actuació i els professionals implicats.

El present treball de final de grau s'emmarca dins del Sistema de Protecció a la Infància i l'Adolescència, al territori de Catalunya, que és on l'administració autonòmica exerceix les seves competències. Aquesta és la DGAIA, l'organisme públic de la Generalitat de Catalunya, que depèn del Departament de Drets Socials, i la seva funció principal és garantir la protecció de la infància i adolescència en situació de risc o desemparament. És l'òrgan competent per declarar la situació de desemparament i assumir la tutela del menor d'edat.

Aquest estudi se centra en l'anàlisi d'una de les mesures específiques de protecció, l'acolliment familiar, que s'aplica quan es declara una situació de desemparament d'un infant o adolescent. Tal com es recull a la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, en concret, a l'article 105:

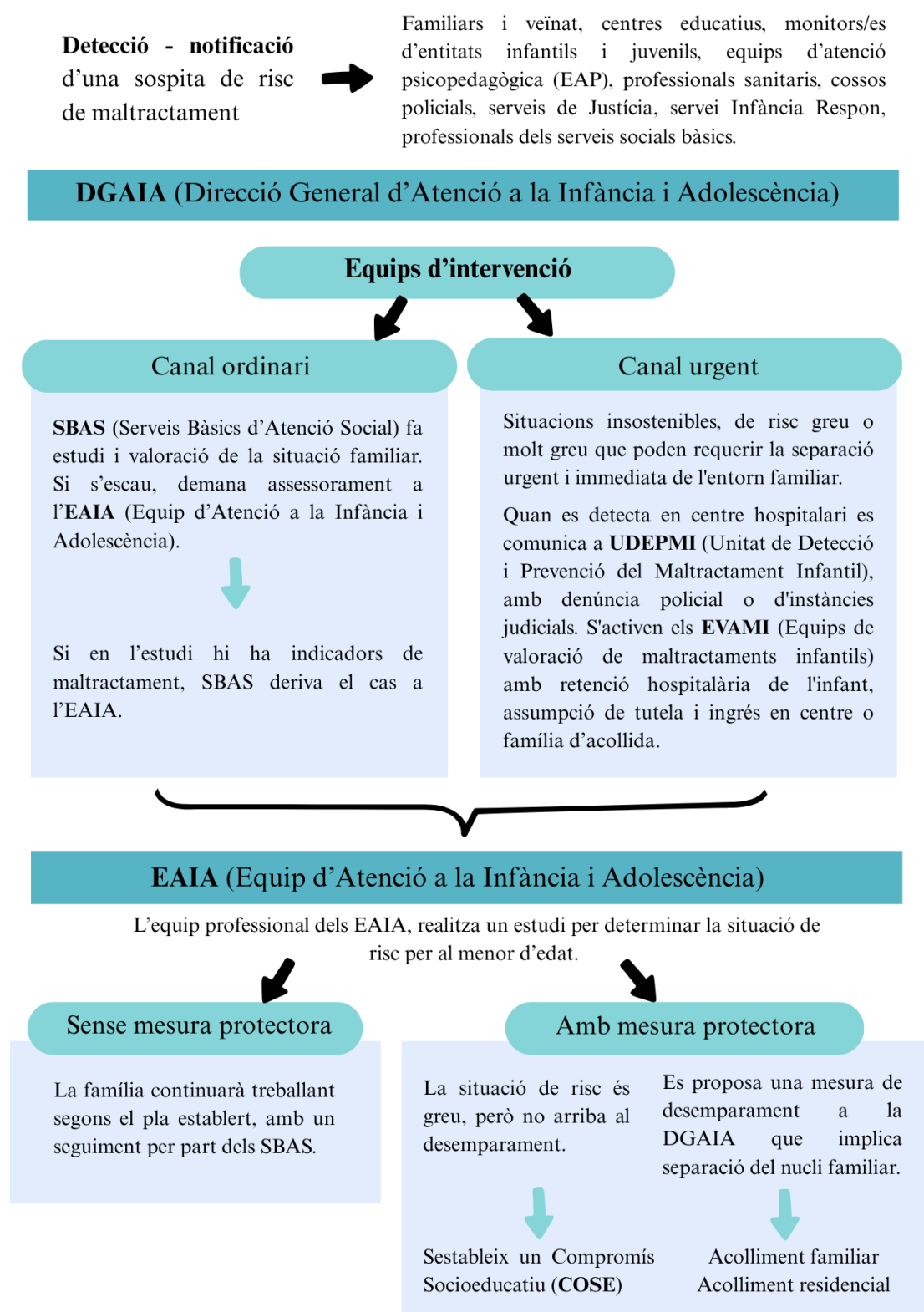
Es consideren desamparats els infants o els adolescents que es troben en una situació de fet en què els manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat, sempre que per a llur protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar. (Llei 14/2010, art.105)

Al territori català, el sistema de protecció engloba un conjunt d'agents clau per garantir una detecció i intervenció en el cas d'una sospita de risc, maltractament o desemparament d'un menor d'edat. Aquests actors formen part d'un entramat comunitari essencial i d'un conjunt d'equips professionals especialitzats en la detecció i l'actuació davant d'una situació de risc per a l'infant o adolescent.

A continuació, la *Figura 7* presenta un esquema on s'explica el circuit de detecció, valoració i actuació, i s'exposen els principals serveis professionals que intervenen:

Figura 7. Circuit de detecció, valoració i actuació del sistema de protecció a la infància i adolescència.

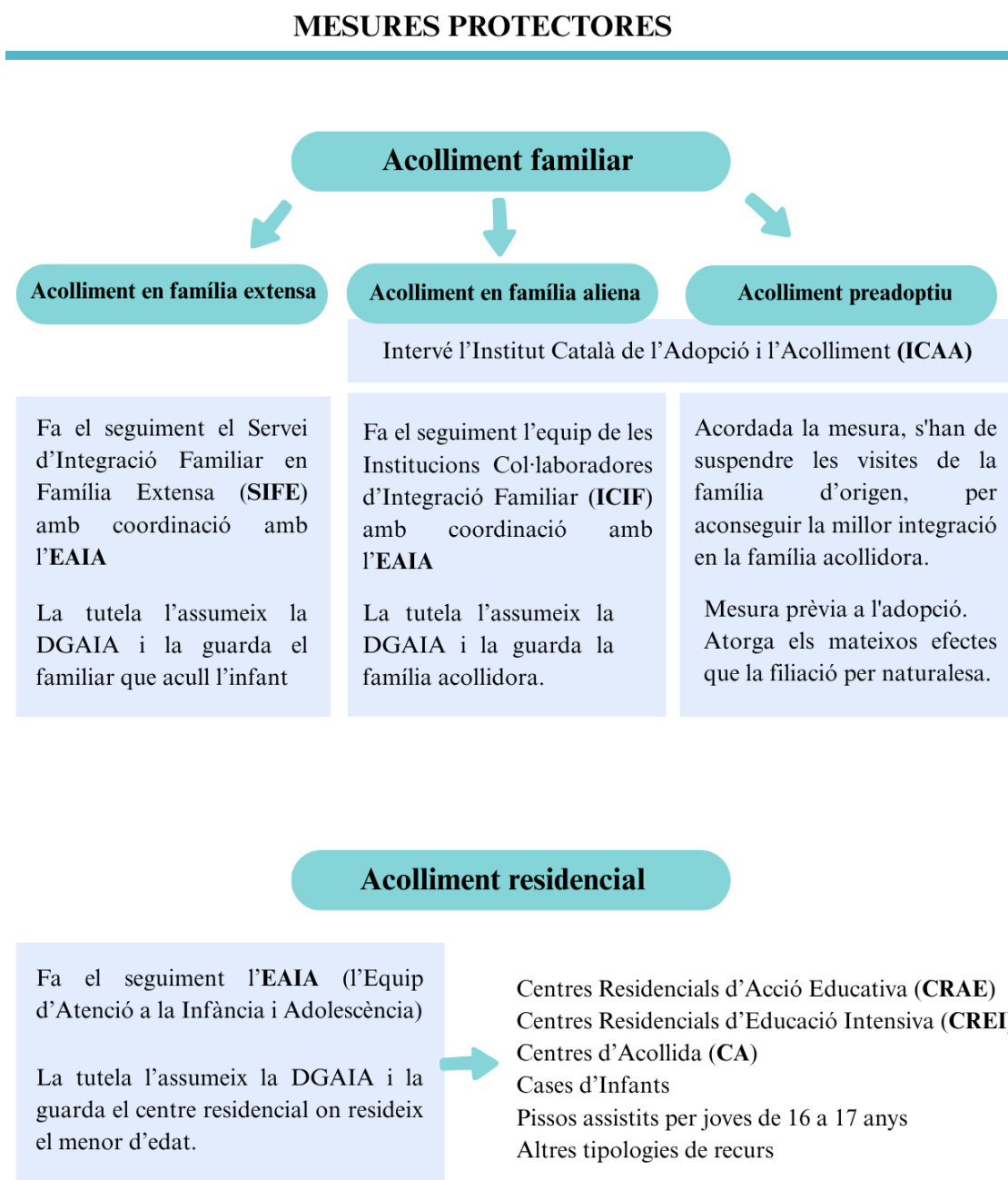
SISTEMA DE PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

Font: Elaboració pròpia a partir de Generalitat de Catalunya (s.d.)

Per tal de visualitzar amb claredat les dues mesures de protecció aplicables en cas de separació del nucli familiar, així com situar-hi la intervenció dels equips especialitzats, la *Figura 8* mostra un esquema que recull aquesta informació de manera sintetitzada.

Figura 8. *Mesures protectores quan es declara la separació de l'infant del nucli familiar.*

Font: Elaboració pròpia a partir de Generalitat de Catalunya (s.d.)

En el marc d'aquest estudi, centrat en l'acolliment familiar, s'han identificat tres agents clau: l'ICAA, l'ICIF i el SIFE, que són els professionals responsables de gestionar aquest tipus de mesura de protecció. A continuació, es detallen les funcions específiques de cadascun d'aquests agents.

Taula 6. *Funcions dels serveis implicats en l'acolliment en família aliena i extensa.*

Organisme	Funcions	Observacions
ICAA (Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció)	• Impulsar una política global d'adopcions i d'acolliments en família aliena. • Organitzar sessions informatives adreçades a famílies interessades en l'acollida. • Agilitzar la valoració d'idoneïtat de famílies interessades a acollir o adoptar. • Tramitar, quan s'escau, l'adopció internacional.	L'ICAA depèn del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya. Forma part de l'estructura de la DGAIA.
ICIF (Institucions Col·laboradores d'Integració Familiar)	• L'estudi, valoració i preparació de les famílies que sol·liciten acollir un infant. • La recerca de famílies adients per a cada cas. • L'acoblament de l'infant amb la família acollidora. • El seguiment posterior de l'infant, segons directrius de l'organisme competent. • La formació de les famílies acollidores candidates. • La promoció de l'acolliment familiar. • La col·laboració en la gestió del finançament del servei prestat.	Entitats del tercer sector autoritzades per l'ICAA. Distribuïdes a: Barcelona (6), Girona (3), Tarragona (1), Lleida (1) i Terres de l'Ebre (1).
SIFE (Servei d'Informació, Formació i Estudis) *	• Treballar conjuntament amb l'EAIA en la proposta de mesura, la valoració de la idoneïtat i l'elaboració del pla d'intervenció. • Valorar, preparar i formar la família extensa per a l'acolliment. • Realitzar entrevistes i visites domiciliàries per assegurar que es donen les condicions adequades per al seu creixement integral. • Fer el seguiment del menor acollit i afavorir la seva integració dins la família extensa.	El SIFE forma part de l'equip i de les funcions de l'EAIA, però complementa les actuacions quan es tracta d'un acolliment en família extensa.

Font: Generalitat de Catalunya (s.d.) i DGAIA (2016)*

Altrament, en aquest context, també hi ha associacions sense ànim de lucre que ofereixen suport, informació i acompanyament a les famílies acollidores o a aquelles que s'estan plantejant ser-ho. A cada territori hi ha una entitat específica que desenvolupa aquesta tasca: AFABAR, a Barcelona; AFAG, a Girona; AFATAR, a Tarragona, i AFALL, a Lleida.

6. METODOLOGIA

Aquesta investigació s'emmarca dins del paradigma interpretatiu, a través d'una metodologia qualitativa, que prioritza la comprensió dels fenòmens socials des de la perspectiva de les persones que la integren (Dorio et al., 2004). És a dir, posa el focus en els significats, experiències i perspectives de les persones participants (Hernández et al., 2014). S'opta per aquesta metodologia, perquè proporciona “profunditat a les dades, dispersió, riquesa interpretativa, contextualització de l'ambient o entorn, detalls i experiències úniques” (traducció pròpia Hernández et al., 2014, p.16). Per tant, es pretén recollir la percepció subjectiva de les famílies acollidores i dels professionals que les acompanyen, per a comprendre la realitat de l'acolliment familiar a partir dels significats i les interpretacions de les mateixes persones que en formen part.

Un cop feta una revisió exhaustiva de la legislació i de la literatura científica i teòrica disponible, principalment a través del portal Dialnet, la qual ha permès contextualitzar l'àmbit, identificar les principals dificultats i obtenir una visió global del tema, a continuació es procedeix al disseny de la tècnica de recollida de dades.

6.1 Participants

Població d'estudi:

Pel que fa a la població d'estudi, s'ha volgut incorporar la veu de dos agents clau en els processos d'acolliment familiar: les famílies acollidores – legalment reconegudes – i els professionals que les acompanyen. Aquesta decisió es fonamenta en el que assenyalava Hernández et al. (2014), quan afirma que “posseïm una major riquesa, amplitud i profunditat de dades si provenen de diferents actors del procés, de diferents fonts i d'una major varietat de formes de recol·lecció” (traducció pròpia, p. 417).

Cal mencionar que s'ha descartat entrevistar infants o adolescents acollits amb la voluntat de protegir el seu benestar emocional, evitant que se sentin diferenciats, assenyalats o objectes d'estudi per la seva situació. Aquesta decisió es pren sent conscient que serien uns informants claus que aportarien la seva percepció sobre els reptes del sistema d'acollida. Tot i això, per l'estudi preval el respecte màxim a la seva intimitat i evitar qualsevol possible estigmatització, evitant interferir de manera intrusiva en les seves vides.

Tipus de mostreig:

A l'hora de seleccionar les mostres, s'utilitzarà un mostreig no probabilístic intencional (Sierra, 2001) per a cada grup, en consonància amb la finalitat de l'estudi: seleccionar participants que aportin informació clau, és a dir, que reflecteixin la diversitat d'experiències en el procés d'acolliment familiar i permetin aprofundir en els objectius de la investigació.

Criteris de selecció dels participants:

Taula 7: *Criteris de selecció dels participants*

Perfil dels participants	
FAMÍLIES ACOLLIDORES	PROFESSIONALS
Entre 2 i 4 famílies d'acollida:	Entre 2 i 4 professionals:
Famílies acollidores que tenen o han tingut un infant/adolescent acollit.	Professionals que treballen en l'àmbit d'acolliment familiar.
Que hagin acollit algun infant o adolescent en els darrers 5 anys.	Professionals de la psicologia, pedagogia, treball social, educació social. Titulats o habilitats.
Si és possible, 50% famílies alienes i 50% famílies extenses.	Que tinguin més de 2 anys d'experiència en l'acompanyament de famílies acollidores.
Si és possible, diversitat en la modalitat d'acolliments (simple, permanent, d'urgència i diagnòstic, etc.).	

6.2. Tècniques de recollida d'informació

L'estratègia, quant a tècnica de recollida d'informació, serà l'entrevista en profunditat, ja que és una eina que permetrà obtenir la informació de forma interactiva entre la persona entrevistada i l'entrevistadora. Així, les dades que s'obtidran esdevindran de major riquesa i profunditat (Sierra, 2001). A més a més, és una eina que permet obtenir una millor comprensió de les experiències, percepcions i opinions dels participants (Massot et al., 2004).

Concretament, es realitzaran entrevistes semiestructurades. Aquesta tipologia d'entrevista es basa a elaborar un guió previ, que defineix quina informació es vol obtenir. Això vol dir que hi ha una certa estructura, però no és rígida (Massot et al., 2004). Tal com apunta Massot et al. (2004), "és una modalitat que permet anar entrelaçant temes i anar construint un coneixement holístic i comprensiu de la realitat. Alhora, obliga l'investigador a estar molt atent a les respostes per a poder establir aquestes connexions"

(traducció pròpia, p. 337). Per tant, aquest format permet combinar preguntes planificades amb la flexibilitat necessària per ajustar-se a les persones entrevistades, i aprofundir en aspectes rellevants que puguin sorgir durant la conversa, afavorint una comprensió més profunda dels temes tractats.

S'utilitzen dos guions d'entrevista – que es troben a l'annex 1 d'aquest document – diferents per cada perfil participant. L'instrument de recollida de dades fet servir en aquesta investigació és un guió d'entrevista dissenyat *ad hoc* per a aquest estudi, assegurant la seva adequació als objectius de la recerca. També s'inclou l'històric del guió de cada tipologia d'entrevista – ubicat a l'annex 2 –, on s'expliquen les fonts influents per l'elecció de les preguntes escollides, així com les modificacions que han anat sorgint en les preguntes de les entrevistes, amb la posada en pràctica d'aquestes.

A continuació, es presenta la concordança entre les preguntes seleccionades i els objectius específics als quals donen resposta.

Taula 8. *Preguntes d'entrevista corresponents a cada objectiu específic.*

Objectiu específic 1	Preguntes
Copsar l'impacte personal, familiar, social i cultural de l'acolliment familiar.	- Què us aporta ser família d'acollida? Què significa en la vostra vida? - Com us ha influït en la vostra vida personal, laboral, familiar, social? - Sabríeu explicar quines emocions heu experimentat? - Com descriuríeu el paper que teniu per l'infant i per la família d'origen? - Per vosaltres, quin impacte ha tingut en les vostres vides l'acolliment?
Objectiu específic 2	Preguntes
Identificar els reptes, obstacles i necessitats de les famílies d'acollida.	- Com es viu la temporalitat de l'acolliment sent família d'acollida? - Quins són els principals reptes que afronteu com a família d'acollida? - Quins són els moments o situacions més complexes d'acompanyar? - Detecteu algun tema on hagueu necessitat més preparació o suport professional? - Us heu sentit prou informats i preparats per afrontar l'acolliment? - Quines són les principals dificultats més presents en les famílies d'acollida? - Les necessitats varien en funció de la modalitat d'acolliment (urgència i diagnòstic, simple, permanent, etc.)? - Hi ha diferències significatives entre les necessitats de les famílies extenses i les famílies alienes? - Quins són els moments més crítics o difícils de gestionar per a les famílies? - Com a família d'acollida, quins punts forts trobeu del sistema d'acollida, i per contra, detecteu alguna mancança o debilitat? - Quins canvis creus que caldria implementar per millorar el sistema d'acolliment familiar?

Objectiu específic 3	Preguntes
----------------------	-----------

Conèixer les funcions de l'acompanyament professional en els processos d'acolliment familiar.	- Em pots explicar el teu rol i experiència en l'àmbit de l'acolliment familiar? - Quines són les principals funcions dels professionals al llarg del procés d'acollida? - L'acompanyament canvia segons les etapes del procés d'acollida? - Quin tipus de seguiments es porta a terme en l'acolliment familiar? - Quan es produeix la reunificació de l'infant o adolescent amb la família biològica, com es treballa amb la família acollidora aquest moment? - Com és el procés de formació i capacitat de les famílies d'acollida? - Quin tipus de recursos tenen a la seva disposició les famílies acollidores?
---	--

Objectiu específic 4	Preguntes
----------------------	-----------

Conèixer la valoració sobre la formació, els recursos i el seguiment que ofereix el sistema a les famílies d'acollida.	- Vau rebre una formació abans d'iniciar l'acolliment? Us vau sentir preparats? - Heu tingut més espais de formació al llarg de l'acolliment? - Quins recursos heu tingut a la vostra disposició? Són suficients? - Com valoreu el seguiment que rebeu per part dels professionals, us sentiu acompanyats? Considereu que necessiteu més presència d'aquests? - Com a família d'acollida, quins punts forts trobeu del sistema d'acollida, i per contra, detecteu alguna mancança o debilitat? - Tornaríeu a ser família d'acollida? En quines condicions? - Com a professional, quins punts forts destacaries del sistema d'acolliment familiar a Catalunya?
--	---

6.3. Anàlisi de dades

L'anàlisi de dades s'ha centrat a organitzar, categoritzar i interpretar la informació recollida durant el treball de camp. Tal com apunta Hernández et al. (2014) "l'acció essencial consisteix en el fet que rebem dades no estructurades, als quals nosaltres els proporcionem una estructura" (traducció pròpia, p.418).

En primer lloc, finalitzades les entrevistes, es va procedir a la seva transcripció, gràcies a l'enregistrament d'àudio previ, al qual totes les persones participants van donar el seu consentiment, ubicat el model a l'annex 3. Aquesta transcripció es va dur a terme amb un programa informàtic i amb la posterior revisió manual, per la qual cosa es garanteix el màxim rigor i precisió en la recollida de la informació aportada. Les transcripcions completes es poden consultar a l'Annex 4. Per tal de preservar l'anonimat de les persones entrevistades, els seus noms reals han estat substituïts – tal com s'indica a la *Taula 9* – per codis identificatius, complint així amb els principis ètics de la investigació. Alhora, però, a les transcripcions de les entrevistes, els noms que apareixen són ficticis, pel mateix motiu de confidencialitat en l'estudi.

Taula 9: Codificació de les persones participants en l'estudi.

PERFIL PARTICIPANT	CODI
La persona entrevistada és una professional titulada en Psicologia, amb una experiència de 8 anys en l'àmbit de l'acompanyament en l'acolliment familiar. Actualment, desenvolupa la seva tasca com a coordinadora en una ICIF (Fundació IRES) a Barcelona.	Profess_01
La persona entrevistada és una professional titulada en Psicologia, amb una experiència de 6 anys en l'àmbit de l'acompanyament en l'acolliment familiar. Actualment, desenvolupa la seva tasca com a coordinadora en una ICIF (Creu Roja) a Barcelona.	Profess_02
La persona entrevistada és una professional habilitada en Educació Social, amb una experiència de 20 anys en l'àmbit de l'acompanyament en l'acolliment familiar. Actualment, desenvolupa la seva tasca en una ICIF (Creu Roja) a Barcelona.	Profess_03
La persona entrevistada és una dona de 61 anys, que junt amb el seu marit de 66 anys, formen una família d'acollida per dues germanes de 12 i 16 anys, des de fa 8 anys. Són família d'acollida aliena a Barcelona, van començar amb modalitat d'acolliment simple, i amb el temps es va convertir en permanent.	FamAcoll_01
La persona entrevistada és un home de 44 anys, que junt amb la seva dona de 42 anys i la seva filla biològica, formen una família d'acollida amb un nen des de fa 6 anys i mig. Són família d'acollida aliena a Barcelona, van començar amb modalitat d'acolliment simple, i amb el temps es va convertir en permanent.	FamAcoll_02

Seguidament, es porta a terme el procés de categorització, que consisteix a dividir i simplificar les dades en categories temàtiques. L'objectiu és organitzar la informació en grups que comparteixen un criteri comú, basat en els temes o aspectes rellevants per a l'estudi. Això facilita la comprensió i l'anàlisi del contingut perquè agrupa idees o fragments similars (Bisquerra, 2009). En aquest estudi, s'utilitzen tres dimensions per organitzar de forma general les dades obtingudes: 1) impactes del procés d'acollida 2) reptes intrínsecs de l'acolliment 3) acompanyament de les famílies d'acollida. Posteriorment, es porta a terme la codificació, on s'assignen unes etiquetes que vinculen la informació amb les dimensions definides prèviament (Massot et al., 2004).

Per tal de mostrar i descriure les etiquetes emprades es presenta la *Taula 10*:

Taula 10: Descripció de les dimensions i etiquetes en el qual està organitzat l'anàlisi de dades.

DIMENSIONS I ETIQUETES				
Impactes del procés en les famílies d'acollida				
Aquesta dimensió recull allò que permet comprendre l'impacte que el procés d'acolliment genera en les famílies acollidores. Es tracta d'explorar com aquesta experiència transforma diferents àmbits de les seves vides.				
Aportació personal i familiar	Relacions socials		Barreres culturals	
Es tracta d'explorar l'aportació i el significat que té l'acolliment als diferents membres de la família i els aprenentatges familiars que deriven. També, es contempla els efectes de l'acolliment sobre els rols i les relacions dins del nucli familiar.	Es recull les transformacions que experimenten les relacions socials de les famílies d'acollida. S'analitzen els canvis en els vincles amb l'entorn més proper. Així mateix, es recull la percepció de suport o reconeixement social envers el rol que exerceixen.		Es reflexiona sobre el conflicte entre els valors de la societat actual i els propis de l'acolliment, destaquen els obstacles que aquest xoc pot generar. També s'analitza com els models de criança han experimentat canvis significatius en els darrers anys, influïts per transformacions culturals i socials.	
Reptes intrínsecs de l'acolliment				
Aquesta dimensió recull aquells aspectes que fan de l'acolliment un procés divers i complex d'afrontar per unes casuístiques pròpies de l'acolliment.				
Necessitats emocionals	Temporalitat de la criança	Transició entre famílies	Reunificació familiar	Burocràcia de l'acolliment
Es recullen les experiències de les famílies en la criança respecte a les dificultats que poden sorgir derivades de situacions prèvies de vulnerabilitat, trencaments o traumes dels infants.	S'analitza com la incertesa en la temporalitat de l'acolliment impacta en la criança. Alhora, les repercussions emocionals i pràctiques del desajust entre els terminis previstos i la realitat dels acolliments.	Es reflexiona sobre la importància de promoure una relació saludable i respectuosa entre la família acollidora i la família d'origen, amb l'objectiu d'evitar distorsions per l'infant en aquesta transició entre ambdues famílies.	Es tracta el moment de la reunificació familiar com una etapa emocionalment complexa, ja que implica la finalització del vincle d'acolliment. Tot i la dificultat emocional que suposa, es remarca la importància de tenir present el caràcter temporal de l'acolliment.	Es tracten les barreres burocràtiques i les dificultats administratives amb què es troben les famílies acollidores en el dia a dia, generant una càrrega afegida.
Acompanyament de les famílies d'acollida				
Aquesta dimensió recull allò que permet analitzar el tipus d'acompanyament i suport que reben les famílies d'acollida al llarg del procés que contribueixen al bon desenvolupament de l'acolliment.				
Recursos i ajuts	Funcions i seguiment professional		Formació de les famílies acollida	
Es descriuen els recursos de què disposen les famílies per facilitar el procés d'acolliment. Es recull també la seva valoració, identificant si responen a les necessitats reals. Alhora, es plantegen millores que caldria implementar.	Es recullen les funcions associades als professionals, així com el seguiment que reben les famílies, la seva freqüència, la tipologia d'intervenció, així com la presència educativa. Tot això, complementat amb la valoració que les famílies d'acollida fan del seguiment.		Es recull informació sobre les formacions que s'ofereixen a les famílies acollidores, incloent-hi la seva freqüència i el seu contingut, per conèixer el nivell de preparació i les oportunitats de formació que reben.	

Cal esmentar que la interpretació dels resultats en una anàlisi qualitativa és subjectiva i pot variar segons l'experiència i la mirada de cada investigador, "la qual cosa no significa que una interpretació sigui millor que una altra, sinó que cadascú posseeix la seva pròpia perspectiva" (traducció pròpia Hernández et al., 2014, p.419).

Finalment, una vegada descrites les dimensions en què s'organitzarà la informació, es procedeix a l'elaboració de la matriu de dades – ubicada a l'annex 5 –, que permet estructurar i classificar tota la informació obtinguda de les entrevistes. Aquesta matriu permet disposar d'una visió ordenada i sistemàtica dels resultats en una única taula.

6.4. Les fases de la recerca

Aquest estudi, desenvolupat al llarg d'un curs acadèmic, es va iniciar amb una exploració de l'acolliment familiar, que en va evidenciar la importància social i legal, així com alguns buits d'informació, fet que va consolidar la decisió d'estudiar-lo en profunditat.

A partir d'aquesta primera aproximació, es van començar a formular interrogants i es van redactar les primeres versions de la introducció i la justificació, que van permetre contextualitzar millor l'acolliment familiar. Es va iniciar una primera recerca de fonts bibliogràfiques que van servir de base per a la construcció del marc teòric. Aquest marc es va estructurar al voltant de conceptes clau com el paper de la família i la importància dels vincles afectius en el desenvolupament de l'infant. La lectura de la normativa envers l'acolliment va ser una etapa clau per comprendre els objectius de la legislació vigent. Progressivament, el marc teòric es va anar ampliant i consolidant, i es van anar definint i refinant els objectius. Tot seguit, es va redactar el marc contextual fent una síntesi del circuit de protecció, així com dels equips professionals implicats en l'acolliment familiar.

Pel que fa al treball de camp, es van elaborar les preguntes de les entrevistes i el document de consentiment informat, i es va contactar amb les possibles persones participants. Inicialment, es va optar per la tècnica de la bola de neu, partint del contacte amb una primera família d'acollida coneguda. Tot i això, no es van obtenir els resultats esperats, ja que aquesta família no va poder posar-se en contacte amb altres. Paral·lelament, es va enviar un correu electrònic a totes les associacions de famílies d'acollida de Catalunya, però la iniciativa no va tenir resposta. Per tal d'accedir al perfil dels professionals, es va contactar amb totes les ICIF (Institucions Col·laboradores d'Integració Familiar) del territori català, aconseguint la participació de dues entitats. Malgrat aquests esforços i

davant les dificultats per entrevistar famílies acollidores, es va recórrer a la col·laboració del professorat de la facultat per tal d'aconseguir participants per a l'estudi.

Les entrevistes es van dur a terme durant els mesos d'abril i maig i es van transcriure tan aviat com va ser possible, per disposar del material necessari per a l'anàlisi. Tot seguit, es va categoritzar i codificar, fase una mica complexa degut a la diversitat del contingut de les entrevistes. Això va permetre redactar els resultats obtinguts, així com la seva discussió. Durant el procés també es van exposar els criteris de rigor i els principis ètics seguits, que, tot i presentar-se al final, es van tenir en compte des del començament de l'estudi. Finalment, un cop es va obtenir una visió global de l'estudi, es van redactar les conclusions, que va servir per posar en reflexió tot el procés.

Figura 9. Cronograma del procés i etapa de l'estudi.

TASQUES	OCTUBRE	NOVEMBRE	DESEMBRE	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY
Elecció de la temàtica i preguntes de l'estudi									
Redacció de la introducció i justificació									
Formulació dels objectius									
Construcció del marc teòric									
Definició del marc legal									
Disseny del marc contextual									
Elaboració del guió de les entrevistes									
Realització de les entrevistes i transcripció									
Creació de les dimensions per l'anàlisi de dades									
Redacció de resultats i discussió									
Definició dels criteris de rigor i principis ètics									
Elaboració i reflexió de les conclusions									

6.5. Criteris de rigor científic i consideracions ètiques

Durant la recerca, s'han aplicat criteris de rigor científic i consideracions ètiques per garantir la validesa dels resultats, tot complint amb el Codi d'Integritat en la Recerca de la Universitat de Barcelona (2020).

En primer lloc, es garanteix la fiabilitat de l'estudi, ja que s'ha vetllat per la màxima qualitat, s'han utilitzat fonts acadèmiques contrastades, prioritzant autors reconeguts que formen part del Grup de Recerca en Intervencions Socioeducatives en la Infància i la Joventut [GRISIJ] com ara Nuria Fuentes-Peláez, Ainoa Mateos, Maria Àngels Balsells i Pere Amorós. Alhora, s'ha seguit una metodologia rigorosa i coherent, tant en el disseny de l'instrument de recollida de dades, com també en el seu anàlisi. A més, s'han documentat fidelment totes les etapes del procés per garantir la seva traçabilitat i permetre la revisió per part de terceres persones. Així mateix, s'ha treballat per garantir la validesa de la investigació, que no es concep com una veritat absoluta, sinó com una construcció de les dades basada en la manera en què són recollides, interpretades i representades (Noreña, 2012). Per aconseguir-ho, s'ha utilitzat la triangulació mitjançant dues fonts d'informació, reforçant així la credibilitat de l'estudi.

La recerca s'ha realitzat amb honestetat, garantint transparència i fidelitat a les dades, tant en la comunicació amb els participants com en el tractament de dades. Tampoc existeixen conflictes d'interès que puguin comprometre la validesa de l'estudi. Per tant, s'ha mantingut una postura imparcial evitant interpretacions esbiaixades. Les possibles hipòtesis o creences inicials han quedat separades del procés.

En aquest estudi s'ha assumit la responsabilitat des de l'inici fins al final, que culminarà amb la difusió dels resultats als participants com a mostra de compromís i reconeixement a la seva contribució. A més de tenir una rellevància clara en l'educació social, també, en la seva mesura, ha generat un coneixement útil, ja que aporta una millor comprensió sobre el fenomen. Alhora, s'ha considerat rellevant el criteri de reproductibilitat, garantint que altres persones puguin replicar l'estudi seguint els mateixos passos metodològics, amb la finalitat d'ampliar la mostra i contrastar els resultats obtinguts.

En termes de respecte, s'ha vetllat perquè les persones entrevistades se sentissin escoltades i compreses. Durant les entrevistes, s'ha facilitat un espai segur on poder expressar emocions i experiències, tractant aquesta informació amb la màxima cura. En

l'elaboració del guió d'entrevista, s'ha evitat preguntes que poguessin resultar incòmodes, prioritzant sempre el benestar dels participants per sobre de l'obtenció de dades.

També s'han aplicat els processos d'informació i consentiment informat exigibles des d'una perspectiva ètica, respectant les persones i “considerant-les subjectes, no objectes d'estudi” (traducció pròpia de Noreña, 2014, p.269). El document de consentiment informat, lliurat i llegit a cada participant, va permetre resoldre possibles dubtes i assegurar-ne la comprensió abans de començar. Mitjançant aquest document, s'assegura el respecte màxim a la dignitat de les persones i s'assumeix la responsabilitat sobre la informació compartida (Violant et al., 2011). Alhora, és destacable emfatitzar el que explica Noreña (2014, p.270) recordant l'ètica kantiana:

Els éssers humans han de ser tractats com un fi en si mateixos i mai com un mitjà per a aconseguir alguna cosa. Així, els participants de l'estudi han d'estar d'acord amb ser informants i, al seu torn, han de conèixer tant els seus drets com les seves responsabilitats dins de la recerca. (traducció pròpia, p.270)

Diversos autors (Violant et al., 2011; Bayés, 2012) destaquen la importància dels principis ètics en la recerca. En aquest estudi, s'han tingut en compte de manera rigorosa:

- Autonomia: La participació de les persones ha estat completament voluntària, respectant en tot moment el seu dret a decidir lliurement, inclosa la possibilitat de retirar-se de l'entrevista en qualsevol moment.
- Beneficència i No maleficència: S'ha prioritzat el benestar dels participants per sobre de l'obtenció de dades, garantint en tot moment el respecte pels seus drets. El procés d'entrevista s'ha dissenyat amb especial cura per evitar qualsevol mena de malestar emocional, complint així amb el principi de *No maleficència*, que exigeix prevenir i evitar qualsevol dany.
- Confidencialitat i anonimat: S'ha assegurat la protecció de la informació personal i el respecte a la intimitat de les persones participants. Codificant les respostes, evitant que es puguin vincular amb la seva identitat. Alhora, no s'ha recollit cap dada identificativa que no fos estrictament necessària.
- Justícia: S'ha assegurat que totes les veus implicades siguin escoltades i tinguessin el mateix pes i valor. A més, l'estudi busca contribuir a la millora del sistema d'acollida, promovent el dret dels infants i adolescents a créixer en un entorn familiar, evitant la institucionalització.

7. RESULTATS I DISCUSSIÓ

7.1. Resultats

Aquest apartat presenta els resultats en relació amb els objectius específics de l'estudi, integrant les veus de famílies i professionals per construir un relat conjunt que reflecteixi fidelment les experiències d'acolliment familiar.

OE1: Copsar l'impacte personal, familiar, social i cultural de l'acolliment familiar

Les famílies entrevistades coincideixen a destacar l'impacte profundament enriquidor de l'acolliment, tant a nivell personal com familiar. Assumeixen la responsabilitat sense viure-la com una càrrega i destaquen que repetirien l'experiència sense dubtar-ho. La FamAcoll_01 subratlla la satisfacció emocional de veure les nenes felices i saber que han evitat viure en un centre. Sense haver tingut fills biològics, sent que la vida li ha ofert una maternitat diferent i defineix l'experiència com “el millor” que els ha passat a la vida: “A veces no tienes hijos y luego la vida te tiene preparada otra cosa. Y a mí me parece muy chulo lo que me tenía preparado. Porque yo no lo cambiaría por otra experiencia” (FamAcoll_01).

La FamAcoll_02 descriu l'acolliment com una aventura plena d'alts i baixos que comparen amb una muntanya russa. Tot i les dificultats, ho valoren com una experiència “molt maca” i “que val molt la pena”. L'arribada de l'Isaac, el nen acollit, ha implicat una revisió de dinàmiques familiars, han hagut de transformar estratègies educatives per adaptar-se a l'infant, ja que allò que funcionava amb la seva filla biològica, no sempre era útil amb ell. Viuen aquesta etapa com una oportunitat de creixement. A nivell professional, l'experiència els ha ajudat a entendre millor les reaccions dels infants amb què treballen (ell en un CRAE i ella com a mestra d'infantil), millorant així les seves eines professionals. L'acolliment també ha tingut un impacte positiu en la seva filla biològica, que ha desenvolupat més empatia i una major sensibilitat envers la vulnerabilitat de les persones del seu entorn.

En l'àmbit social, tant les famílies com les professionals coincideixen a assenyalar que l'acolliment familiar encara és una realitat poc coneguda i sovint incompresa, fet que genera situacions de distanciament, falta de suport i dificultats en l'entorn quotidià.

Les professionals apunten que aquest desconeixement social és un obstacle important. A diferència de l'adopció, l'acolliment no es percep com una opció familiar legítima i es confonen els rols dels acollidors i de la família d'origen. La FamAcoll_01 reconeix que mai havia considerat l'acolliment com a opció fins que va rebre informació específica, i creu que, si ho hagués sabut abans, hauria sigut família d'acollida des de fa més temps.

En concret, la FamAcoll_02 relata com s'han allunyat de persones properes que qüestionaven la seva manera d'acollir, per exemple, pressionant perquè el nen els digués "papa" i "mama", suggerint canvis de cognoms o parlant malament de la família d'origen. Aquesta manca de respecte els feia sentir jutjats i els obligava constantment a justificar que no era una adopció, sinó un acolliment, on la finalitat de si mateix és el retorn amb la família d'origen. A l'escola, també van viure situació que va evidenciar la importància de naturalitzar i visibilitzar la diversitat familiar, quan el nen va explicar la mort de la seva mare i els companys es van confondre amb la persona que el recollia; la mestra estava angoixada per haver d'explicar als infants la situació de l'Isaac, però ho va poder gestionar amb el suport de la família.

Així doncs, les dificultats també es manifesten en entorns com l'escola, on sovint manca preparació i sensibilitat per entendre les necessitats emocionals dels infants acollits. Les reaccions derivades de situacions traumàtiques són interpretades com a problemes de conducta, sense tenir en compte el context emocional, i això pot portar a l'estigmatització: "Aquestes reaccions, fruit del trauma viscut, sovint no són interpretades adequadament pels professionals educatius, i això pot portar a etiquetar-los com a alumnes conflictius o problemàtics" (Profess_03). Alhora, aquesta mirada limitada també es dona en l'àmbit terapèutic, on es prioritzen diagnòstics centrats en allò conductual i no en allò emocional. Aquesta manca de comprensió pot generar sentiments de soledat tant en els infants com en les famílies acollidores (Profess_03).

Finalment, des d'un punt de vista més ampli, es denuncia que el focus s'ha desplaçat cap als drets dels adults a ser pares, més que no pas cap als drets dels infants a créixer en una família (Profess_02). Les professionals alerten que els valors socials actuals impossibiliten entendre l'acolliment, que no està marcat per la pertinença o possessió de l'infant, sinó per l'empatia, el compromís, la cura, la incondicionalitat, la comunitat, etc. (Profess_02 i Profess_03). L'acolliment, doncs, es presenta com una proposta que desafia la lògica dominant.

OE2: Identificar els reptes, obstacles i necessitats de les famílies d'acollida

L'acolliment familiar: acollir l'infant i la seva història familiar

L'acolliment no és una criança estàndard: és un compromís que demana molta disponibilitat de temps, però també emocional. Sovint, es tracta d'infants que han viscut situacions traumàtiques en etapes molt primerenques del desenvolupament i poden mostrar maneres de relacionar-se i gestionar les emocions que requereixen una resposta adulta molt empàtica. La criança requereix una lectura profunda dels comportaments. El que pot semblar una rebequeria o una reacció desproporcionada sovint té un origen profund. Les professionals assenyalen la importància d'entendre el passat per poder sostenir el present. Aquesta “motxilla vital”, com l'anomena la Profess_02, en un nen acollit hi ha molts més interrogants i incerteses que escapen al control dels adults.

Acollir un infant vol dir, per tant, acollir també la seva història familiar. La Profess_03 destaca que cal entendre que “són fills d'altres persones, que potser no hi són, però continuen sent importants en la vida d'aquests infants”. Un dels grans reptes de les famílies d'acollida és poder acceptar aquesta realitat i l'impacte emocional que les mancances, pèrdues i situacions traumàtiques han tingut en l'infant. Aquesta realitat requereix que la família acollidora pugui conviure amb la incertesa, la manca d'informació i amb una biografia de l'infant sovint fragmentada. Tal com apunta la Profess_02, a vegades els infants arriben, no se sap res del que ha passat abans i la família ha d'anar descobrint, amb temps i paciència, què necessita aquest infant.

Un exemple clar d'aquesta complexitat és la trajectòria de l'Isaac, acollit per la FamAcoll_02; quan va arribar a la seva actual família, amb només dos anys i mig, ja havia passat per múltiples pèrdues i fracassos de vinculació. Des de la mort de la seva mare, la separació amb el seu pare, fins a diversos intents fallits d'acollida. La seva curta vida havia estat marcada per la inestabilitat. Els primers sis mesos a la nova llar van ser especialment durs, i la família reconeix que sense formació ni suport, pot resultar insostenible: “va arribar a casa molt dèspota amb nosaltres” (FamAcoll_02).

Aquesta complexitat emocional s'intensifica a l'adolescència. La Profess_02 explica que en aquesta etapa, comencen a revisar la seva pròpia història i a fer-se preguntes sobre la seva identitat i els seus orígens. És el cas d'una de les germanes acollides per la

FamAcoll_01, que va mostrar conductes agressives especialment en entrar a l'adolescència. La família explica que aquestes reaccions es van suavitzant, però encara hi ha moments difícils, com la negativa a anar a l'institut. Malgrat tot, la família reconeix que aquestes dificultats podrien haver-se presentat també amb un fill biològic. El que sí que remarquen és com la incertesa sobre el futur – la possibilitat de tornar a la família d'origen – generava un malestar afegit. Quan les professionals de la ICIF els van comunicar que podrien quedar-se fins a la majoria d'edat, el canvi va ser evident, tal com ho explica la FamAcoll_01: “ellas siempre han estado también cuestionándose que igual tendrían que volver con la mamá y realmente ellas no querían”.

Una criança amb el factor de la temporalitat

L'acolliment familiar es defineix per una característica clau: la seva naturalesa temporal. Es tracta de “cuidar el fill d'una altra persona el temps que l'infant ho necessiti” (Profess_02). Aquesta definició porta implícita una incertesa inevitable: no es pot anticipar quant durarà, ja que depèn tant de l'evolució de la família d'origen com de les necessitats canviants de l'infant. “Pot ser que aquest pare ara ja pugui guiar el seu fill, però pot ser que aquest fill no pugui sentir-se cuidat per aquest pare” (Profess_02).

Malgrat les classificacions legals (urgència, simple, permanent), a la pràctica, les situacions són molt més difícils de preveure. “Un acolliment tu saps quan comença, però no saps quan acaba o si acabarà”, afirma Profess_01. L'etiquetatge legal serveix per a definir escenaris administratius, però, tal com assenyala la Profess_02: “l'acolliment no és ni curt ni llarg. L'acolliment és l'acolliment”. Una confusió habitual és la interpretació del terme “permanent”. Moltes famílies arriben amb la idea que un acolliment permanent és gairebé definitiu. Sovint han d'aclarir que, això no és així. Si realment s'hagués descartat el retorn, l'acolliment no seria la mesura de protecció adequada, sinó una adopció (Profess_01). Per això, un dels aspectes que es procura transmetre a les famílies acollidores és la importància de no confondre les etiquetes amb l'essència del que significa acollir.

Tal com posa en relleu la Profess_01, davant d'aquest escenari, moltes famílies que voldrien fer aquest oferiment per cuidar infants, es frenen quan veuen que això implica, sovint, un compromís indefinit: “tu pots dir ‘jo vull dedicar cinc anys de la meua vida a aquest projecte de criança’, però després de cinc anys potser l'infant encara et requereix”. Això exigeix, “tenir el teu projecte de vida molt resolt també, com per poder oferir-te a

ser part del projecte de vida d'una altra persona" (Profess_01). Aquest marc d'incertesa fa que l'acolliment exigeixi un alt nivell de compromís i flexibilitat per part de les famílies. En aquest sentit, la FamAcoll_02 defensa que seria més honest parlar simplement "d'acolliment", evitant etiquetes que poden generar falses esperances en les famílies: "Si és un acolliment, fas un acolliment, el temps que duri".

Un exemple clar d'aquesta distorsió del sistema es troba en l'acolliment d'urgència i diagnòstic, una modalitat pensada per ser molt breu. Aquestes famílies han d'assumir des del principi que la seva tasca inclou preparar i acompanyar l'infant en la sortida cap a una nova mesura, sovint encara incerta. Com denuncia la Profess_01, la falta de recursos i la saturació dels equips fan que aquests períodes s'allarguin i això provoca disfuncions en el sistema, ja que el nadó passa molt més temps amb la família d'acollida del previst i s'hi generen vincles. Les famílies, davant d'aquesta realitat, sovint canvien la seva motivació i es plantegen poder continuar acollint l'infant. Això suposa un problema, perquè "si les famílies d'urgència comencen totes a passar a modalitat simple o permanent, ens quedem sense famílies d'urgència" (Profess_01). Aquesta situació és crítica, especialment per als nadons, que en absència de famílies disponibles haurien de ser derivats a centres. Davant d'això, els equips tècnics intenten vetllar per preservar aquesta modalitat tan necessària i escassa. Aquest procés implica no només donar suport emocional a l'infant, sinó també oferir-li el permís i la seguretat necessaris per transitar cap a una nova etapa.

Finalment, aquesta realitat reforça la necessitat de plantejar l'acolliment des de la flexibilitat, el respecte pel ritme de l'infant i una comprensió profunda del que implica acollir: no només oferir cura, sinó també acceptar la incertesa i construir vincles sabent que, segurament, caldrà deixar-los anar.

La relació entre la família d'acollida i la família d'origen

L'acolliment familiar implica conviure amb la presència constant —i sovint complexa— de la família d'origen. Tal com ho exemplifica la Profess_02, "l'origen no és una foto estanca d'un moment sinó que té una continuïtat en la vida d'aquests infants". Afegeix la Profess_03, que acollir consisteix també a conviure amb el record, la presència i les mancances de la família d'origen. Per tant, l'acolliment requereix que la família ofereixi un espai on es legítimi i es respecti la família d'origen.

Aquest reconeixement no sempre és fàcil. Els infants poden sentir-se atrapats entre conflictes de lleialtats. Es pregunten “d’on vinc, on vull pertànyer, qui és la meua família?” (Profess_01). Aquest conflicte identitari pot generar confusió i dolor, especialment si perceben que per vincular-se amb la nova família han de renunciar a l’anterior (Profess_03). Els professionals coincideixen en la necessitat de treballar perquè aquestes dues realitats no siguin percebudes com a excloents, sinó complementàries.

En aquest context, els equips tècnics coincideixen en la importància que les famílies puguin establir una relació de respecte i validació mútua. Tal com apunta la Profess_01: “Serà bàsic perquè l’infant pugui créixer en aquesta dualitat”. Quan la relació és positiva, facilita trobades més naturals i menys tenses, com ara visites en espais informals o fins i tot trobades conjuntes i autogestionades entre les famílies. Alhora, un bon vincle entre famílies també actua com a factor protector en cas de retorn, assenyalen les professionals. Si la relació entre la família acollidora i la d’origen és sòlida, és més probable que es mantingui en el temps i que el retorn no suposi una ruptura per a l’infant. En alguns casos, com indica la Profess_03, es pot arribar a una mena de “coparentalitat”, on ambdues famílies comparteixen el compromís de tenir cura del menor des de llocs diferents.

Aquesta mirada es veu reflectida en els testimonis de les famílies d’acollida. FamAcoll_02, per exemple, ha integrat activament el pare biològic en el dia a dia del nen. Parlen de les seves aficions, li fan arribar records i àlbums de fotos, i tenen clar que ha de ser present en moments clau de l’infant: “Intentem que el que visqui de bo l’Isaac ho tingui el pare, perquè és el seu pare i creiem que és el més just”. Aquest esforç reflecteix una visió de l’acolliment centrada en la col·laboració i el respecte cap a l’origen. El nen ha estat capaç de construir dues figures parentals diferenciades, dient amb naturalitat: “tu ets el papa i vaig a veure el papa de les visites”, una diferenciació que mostra com els infants poden construir referents múltiples sense renunciar a cap d’ells si se’ls ofereix un entorn segur i respectuós. Tot i això, en alguns casos les visites poden remoure emocionalment l’infant, especialment si durant aquestes es diuen coses doloroses per ell. L’acolliment exigeix, doncs, una alta sensibilitat per part de la família acollidora i un acompanyament constant dels equips professionals, però sobretot, que tots els agents posin en el centre el benestar de l’infant.

També FamAcoll_01 ha aconseguit establir un rol clarament familiar amb la mare biològica, la FamAcoll_01 comenta que aquesta li diu: “que yo soy como la madre para ella y la abuela de las niñas”. Tot i haver passat moments difícils, la família ha sabut recolzar-se en l’equip tècnic per gestionar situacions delicades, evitant interferències que poguessin deteriorar la confiança amb les nenes i la mare biològica. La família acollidora manté fermament la voluntat de no substituir el lloc de la mare, remarca que a l’inici havia d’aclarir a les nenes: “a mí no me llaméis mamá, porque vosotros tenéis una mamá y la mamá os quiere”. Aquesta delimitació clara del rol mostra una sensibilitat profunda envers l’origen dels infants i el respecte per la seva identitat familiar.

De la convivència entre dues famílies, al retorn amb la família d’origen

Quan s’inicia un procés de retorn, aquest es treballa amb temps i cura, incloent-hi la participació de la família acollidora i tenint en compte la veu de l’infant. “En cap cas un retorn és d’avui per a demà. Es treballen mesos de preparació per tothom. Intentem que no sigui un tema tabú, ni per les famílies ni per l’infant” assenyala la Profess_01. El cas de la FamAcoll_01 ho il·lustra bé: les germanes expressen el desig de veure la mare, però volen continuar vivint amb la família d’acollida. Aquest vincle és fort i el seu punt de vista ha estat considerat en la decisió de mantenir l’acolliment fins a la majoria d’edat.

Les famílies entrevistades assumeixen la temporalitat des del principi, però això no evita el patiment que pot comportar una futura separació. Expressen la intensitat del vincle establert amb els infants i el neguit i dolor que implica pensar en la seva possible marxa. Aquest dolor, però, conviu amb una actitud conscient i responsable: es reconeix que l’infant ha de poder tornar amb la seva família si les condicions ho permeten. Tal com expressa una acollidora, “yo si ellas se fueran, pues yo lo pasaría muy mal, ¿sabes? Porque a mí me han dado todo ellas” (FamAcoll_01). Per normalitzar aquesta temporalitat, una de les famílies s’aferra a una idea: “La nostra filla, marxarà de casa en algun moment determinat. L’angoixa amb l’Isaac és igual” (FamAcoll_02). Normalitzen la temporalitat de l’acolliment, com una realitat compartida amb qualsevol relació de criança.

Des de la mirada professional, s’insisteix que el retorn només esdevé conflictiu quan algun dels agents anteposa les seves necessitats emocionals al benestar de l’infant. El repte és posar sempre al centre l’interès superior del menor. En aquest sentit, la Profess_02 també posa sobre la taula la importància de qüestionar les mirades possessives sobre els infants, ja que cap nen —sigui biològic, adoptat o acollit— és propietat de ningú.

La burocràcia de l'acolliment suposa un repte més

Un tema que genera moltes dificultats té a veure amb qüestions de caràcter administratiu i burocràtic. Una de les primeres barreres és el desconeixement social sobre què implica l'acolliment i quins drets i deures tenen les famílies acollidores. Això es tradueix en situacions quotidianes on es fa difícil acreditar que una persona és família acollidora. Tal com assenyala FamAcoll_02: “Per nosaltres és súper *engorrós* haver de justificar tota l'estona que som els guardadors d'aquest nen, tot i que no porti els cognoms. Hauria d'haver-hi alguna cosa més senzilla per justificar que aquest infant està amb tu durant aquest temps”. La situació es percep com una càrrega addicional que, si bé pot semblar assumible, arriba a desgastar. Alhora, accions tan habituals com inscriure'ls a l'escola, viatjar fora del país, cada moviment requereix autoritzacions, que han de ser sol·licitades. Aquesta burocràcia afegida en qüestions del dia a dia, pot generar un estrès considerable. Tal com es resumeix en una de les entrevistes, “hi ha coses burocràtiques que sí que s'haurien de poder millorar. Sobretot perquè no siguin un pes més, a part de ja tot el compromís i tot el que han de fer” (Profess_01). L'objectiu hauria de ser alliberar les famílies d'acollida d'aquestes sobrecàrregues per tal que puguin centrar-se en la cura, l'acompanyament i el vincle amb els infants que tenen a càrrec.

Una problemàtica especialment greu és la relacionada amb la documentació personal dels infants. Es donen casos d'infants que han nascut a Catalunya, però no tenen cap mena de documentació oficial —ni espanyola ni del país d'origen dels progenitors. Això pot bloquejar altres drets fonamentals com l'accés a determinats serveis, la participació en activitats o el tràmit posterior d'ajudes. La dificultat es veu agreujada pel fet que no existeix actualment un dispositiu específic dins de l'administració que centralitzi i doni resposta a totes aquestes necessitats. La tramitació depèn sovint de la nacionalitat dels infants, la situació administrativa dels progenitors i l'agilitat —o manca d'aquesta— dels diferents organismes implicats. Aquest context fa que, paradoxalment, infants que ja han patit vulneracions greus dels seus drets es trobin, dins del mateix sistema de protecció, amb més traves per accedir a drets tan bàsics com la identificació legal. Tal com expressa una professional entrevistada, “si és un infant que està en el sistema de protecció, on ja s'han vulnerat una sèrie de drets, aquest hauria d'estar molt garantit. I no és el cas” (Profess_01).

OE3: Conèixer les funcions de l'acompanyament professional en els processos d'acolliment familiar

Des de les ICIF desenvolupen una tasca clau en la promoció, valoració i acompanyament de les famílies d'acollida, amb l'objectiu de garantir el benestar dels infants.

Difusió i sensibilització

Una funció fonamental és visibilitzar l'acolliment com un model familiar més. Es realitzen accions com l'elaboració de materials informatius, activitats a xarxes socials, xerrades i participació en fires. Tal com apunta la Profess_03, no es tracta de demanar que tothom sigui família acollidora, sinó de reconèixer, com a societat, la importància que existeixin aquestes famílies i fomentar una cultura que entengui i valori l'acolliment com una forma legítima i necessària de criança.

Valoració i validació de famílies acollidores

L'estudi de les famílies és rigorós i inclou entrevistes socials i psicològiques, visites domiciliàries i formació. Tal com explica la Profess_02: “Jo crec que la part més essencial és l'estudi de famílies”. L'objectiu és assegurar que les motivacions de la família són adequades i que entenen la temporalitat de l'acolliment, evitant nous trencaments per als infants. Tal com assenyala la Profess_01: “Pot passar que una família amb tota la bona voluntat, vulgui fer-ho, però tu veus que aquesta família en realitat té més motivació d'adopció que no d'acolliment. Com portarà la relació amb la família biològica? L'infant tindrà aquí un tema emocionat complex”.

Formacions

Les formacions adreçades a les famílies candidates a l'acolliment són percebudes per les professionals entrevistades com un pilar fonamental del procés. Es conceben com una eina per preparar les famílies, ajudar-les a prendre una decisió conscient, ja que permet tenir una mirada realista i contextualitzada. Alhora, coincideixen que serveix molt per desmuntar estereotips.

Cada entitat organitza, tant el contingut de les formacions com la seva ubicació dins el procés, segons creu més adequat. La Profess_01, assenyala que oferir la formació abans de l'estudi de valoració permet a les famílies reflexionar sobre les seves motivacions i

validar si l'acolliment és realment un projecte que encaixa amb elles. "És una oportunitat perquè la família pugui valorar o veure si és un projecte que li encaixa abans de passar per un estudi, que és molt de profunditat. No és fàcil exposar la teva vida a un desconegut", assenyala.

En general, el model formatiu inclou una contextualització del funcionament institucional del sistema de protecció, els drets i deures de les famílies acollidores i, sobretot, la desmitificació de les famílies d'origen, que sovint són vistes des d'estereotips negatius: "Molta gent pensa que les famílies d'origen són delinqüents, que estan a la presó. Hi ha molta por, molt desconeixement" (Profess_01). Un altre bloc és l'impacte emocional del trauma viscut pels infants i com acompanyar-los amb una mirada respectuosa. També es posa èmfasi a naturalitzar la relació amb les famílies d'origen i entendre el significat de les visites. A més, és parlar dels possibles motius de finalització de l'acolliment, i sovint, s'incorpora el testimoni d'una família acollidora, un element altament valorat perquè aporta una visió real i quotidiana de l'acolliment: "És la sessió que més agrada" (Profess_01). En resum, la Profess_03 destaca: "Intentem que les famílies es puguin posar en el que pot sentir un nen que està en una situació de pèrdua, de transició". Aquest enfocament busca que les famílies no només entenguin, sinó que sentin la realitat emocional dels infants. També s'utilitzen materials amb testimonis reals —tant de famílies com d'infants acollits, especialment d'edats més avançades— per trencar el prejudici encara arrelat que "com més grans, problemes més grans". Aquest estigma dificulta trobar famílies disposades a acollir infants a partir de nou anys, deixant-los amb menys oportunitats dins del sistema (Profess_03).

A més de la formació inicial, l'entitat on treballa la Profess_01 organitzen entre tres i quatre trobades al llarg de l'any, amb una temàtica definida, el que ella anomena un tema conductor, també deixen espai perquè les famílies expressin les seves inquietuds i necessitats del moment. Aquestes sessions són vistes com una forma d'acompanyar, actualitzar coneixements i, sobretot, generar xarxa i suport mutu entre famílies.

L'acompanyament a les famílies d'acollida

L'acompanyament s'inicia amb molta intensitat durant les primeres fases de l'acolliment tal com apunta la Profess_01, amb trucades diàries per saber com ha anat el dia. Progressivament, la intensitat s'ajusta segons les necessitats, mantenint sempre la disponibilitat per actuar davant de moments de crisi. A nivell formal, hi ha l'obligació de

fer una visita domiciliària cada sis mesos, on hi han de ser presents tots els membres de la família per a poder observar la dinàmica familiar. En aquestes visites també s'inclou un espai específic d'escolta individual amb els infants, que es complementa amb l'elaboració d'un informe semestral per a l'administració. Aquest suport inclou un telèfon d'urgències actiu les 24 hores. A més, es treballa per generar xarxes de suport entre famílies acollidores, promovent espais d'autogestió i ajuda mútua.

L'acompanyament emocional i el vincle amb la família d'origen

Els equips donen suport a infants i famílies d'acollida en la gestió del vincle amb la família d'origen, a través de visites supervisades o lliures i l'acompanyament en la construcció d'un relat vital coherent. Aquest procés és sensible i adaptat a les capacitats emocionals de cada infant.

Accés a recursos i derivacions

Els professionals connecten les famílies amb els recursos especialitzats necessaris. Faciliten l'accés a serveis terapèutics, sanitaris i educatius, i acompanyen la tramitació dels ajuts econòmics que ofereix l'administració per cobrir, per exemple, sessions de logopèdia, atenció psicològica o tractaments odontològics.

Coordinació interprofessional

Les ICIFs treballen estretament amb l'EAlA, que pren les decisions tècniques i legals, i amb altres agents com escoles o serveis sanitaris. La coordinació és essencial per garantir una resposta coherent i centrada en l'infant, tot i les possibles discrepàncies entre mirades professionals, per exemple, en la freqüència de les visites amb la família d'origen. També tenen la responsabilitat de mantenir informat l'ICAA sobre l'evolució del cas. Això implica redactar, com a mínim dues vegades a l'any, un informe complet sobre com està l'infant: la seva adaptació a la família acollidora, la relació amb la família d'origen i l'evolució en els diferents àmbits de la seva vida. Aquest informe inclou també els objectius de treball a futur i les línies d'acompanyament.

OE4: Conèixer la valoració sobre la formació, els recursos i el seguiment que ofereix el sistema a les famílies d'acollida.

Valoració sobre el seguiment professional

Les famílies acollidores destaquen la importància de l'acompanyament rebut per part dels equips professionals. En general, es valora molt positivament la proximitat, la disponibilitat i la resposta ràpida en moments crítics. FamAcoll_02 apunta que aquest suport és especialment intens a l'inici de l'acolliment, però que amb el temps pot disminuir, just quan apareixen situacions més complexes que també requeririen una presència més regular: “a vegades durant el començament és molt proper, però després s'allunya i no acaba de controlar els temps de crisi”. En aquest sentit, es reivindica la importància de mantenir la presencialitat —encara que sigui només amb visites mensuals— per acompanyar tant l'infant com la família.

Tot i que les famílies no se senten desateses, FamAcoll_02 ha viscut moments en què s'ha confiat massa en la seva capacitat per gestionar situacions complexes, especialment quan el seu perfil professional (com educadors o mestres) ha generat la percepció que ja s'ho poden manegar sols. Aquesta confiança, tot i que comprensible, pot deixar buits d'atenció i fer sentir que no es reconeix la necessitat d'ajuda com a família, més enllà de la seva professió. Així ho expressa FamAcoll_02: “Nosaltres no ens vam sentir abandonats, però sí que ens vam sentir com... ‘Bueno, tenéis el perfil, os apañáis’”. Alhora, també ha sentit aquest excés de confiança en el seu perfil professional quan va acudir al CDIAP (Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç) davant de les crisis constants de l'infant. La resposta que van rebre és que ho estaven fent molt bé i que no era necessari cap recurs. Ell va intentar explicar que no hi anava com a educador, sinó com a pare acollidor que necessitava eines per gestionar millor la situació a casa. La professional, però, es va mantenir en la idea que no feia falta cap intervenció. Aquell moment el va deixar amb la sensació que no estava sent escoltat.

En aquest cas, FamAcoll_02, amb un perfil professional vinculat al sistema de protecció —treballa com a educador social en un CRAE—, explica que sovint ha presenciats situacions en què, tot i haver passat pels processos de valoració, algunes famílies d'acollida, quan acudien al centre per conèixer el futur infant, preguntaven si aquell infant ja seria “seu per sempre”. Aquest exemple li serveix per evidenciar que, malgrat

completar el procés de valoració, hi poden haver desitjos amagats i no explicitats que poden condicionar greument l'experiència d'acollida si les expectatives no es compleixen. Pel que fa al seu propi procés, FamAcoll_02 relata que van viure la valoració amb una forta sensació de judici i qüestionament per part dels professionals, especialment arran del seu passat marcat per diverses pèrdues gestacionals. Sentien que, des dels serveis, es podia interpretar que buscaven substituir aquestes pèrdues a través de l'acolliment. Va ser una etapa emocionalment molt dura, plena de tristesa i llàgrimes, fins que finalment van ser validats com a família acollidora. Aquest moment va significar per a ells una autèntica alliberació emocional.

Valoració sobre els espais i oportunitats de formació

Pel que fa a la formació, ambdues famílies van realitzar les sessions formatives obligatòries prèvies a l'acolliment. La FamAcoll_02 comenta que aquesta es va centrar en un sol cap de setmana i, tot i que, inicialment van participar en alguna trobada voluntària, fa temps que no hi assisteixen a cap. En el cas de la FamAcoll_01 no ha assistit a cap altra trobada més que l'obligatòria, ja que, segons expliquen, sovint coincideixen amb caps de setmana i tenen altres compromisos. També assenyalen que l'AFABAR (Associació de Famílies Acollidores de Barcelona) organitza activitats amb regularitat, tot i que costa compaginar-les amb els horaris familiars.

Pel que fa al contingut de la formació obligatòria, es reconeix com a útil, especialment pel que fa als aspectes legals i administratius. Tot i això, la FamAcoll_02 expressa que hi va trobar a faltar un abordatge més profund del trauma infantil i de les seves possibles manifestacions emocionals o conductuals. Tal com expliquen: “Vaig trobar a faltar això del trauma i quin tipus de sorpreses et pots trobar. Dic sorpreses perquè no deixen de ser expressions del trauma que tenen. No és tot flors i violes”.

A partir d'aquesta experiència, la FamAcoll_02 proposa complementar la formació inicial amb sessions periòdiques que facilitin l'intercanvi d'experiències entre famílies, així com oferir formacions “semiobligatòries” per garantir una actualització contínua. Consideren que les trobades entre famílies són espais valuosos, però caldria adaptar millor els horaris a les necessitats reals de les famílies. En aquest sentit, suggereixen que les ICIFs podrien organitzar trobades més petites i flexibles, centrades en les diferents etapes del procés d'acollida, per reforçar el suport mutu.

Valoració sobre els recursos i ajuts econòmics

Pel que fa als recursos i suports disponibles, les professionals entrevistades expressen dubtes sobre si les famílies extenses compten amb els mateixos ajuts i prestacions que les famílies alienes. El que apunten, però, és que les prestacions econòmiques són diferents i sovint menors en el cas de les famílies extenses, tot i desconèixer-ne els motius concrets.

En relació amb els ajuts econòmics mensuals, la FamAcoll_01 expressa: “Igual no tienes ni para empezar”. A nivell laboral, va decidir agafar una excedència per dedicar-se plenament a l’acolliment. Valorant la situació, va veure que, només amb la despesa del menjador escolar de les nenes acollides, ja no li sortia a compte continuar treballant. En aquell moment, es podia permetre quedar-se a casa i va optar per aquesta opció.

Pel que fa a l’àmbit escolar, aquesta família explica que tenia dret a accedir al pla de xoc —una subvenció que cobreix íntegrament les despeses escolars—, però hi va renunciar voluntàriament: “Yo renuncié porque no quería que ellas se sintieran discriminadas en el colegio” (FamAcoll_01). De fet, relata que moltes despeses del dia a dia (com les ulleres o el psicòleg) les assumeix per compte propi, sense demanar l’ajut econòmic.

Com a possibles millores, la Profess_01 reclama, per exemple, que l’acolliment es pugui cotitzar, que les famílies d’acollida d’urgència tinguin també accés a baixes de maternitat o paternitat, mesures que encara no estan implementades. A tot això s’hi afegeix la necessitat de millorar el suport econòmic a les famílies acollidores. Tot i que l’acolliment a Espanya es fonamenta en una lògica social i voluntària, el fet que l’ajuda econòmica no s’ajusti a les despeses de l’infant genera neguit. Aquesta manca de recursos pot actuar com un estrès addicional, especialment per a aquelles famílies que han de compaginar l’acolliment amb altres responsabilitats laborals o econòmiques.

Pel que fa als serveis proporcionats, la FamAcoll_02, destaquen la qualitat d’aquests, que han ajudat l’infant a canalitzar i regular les emocions mitjançant teràpia i arts marcials. També han pogut accedir, gràcies a la vinculació amb l’ICIF, a serveis odontològics i de logopèdia, que consideren essencials i ben adaptats a les necessitats de l’infant. A més, valoren molt positivament els acords entre l’ICIF i la FDAIA (Federació d'Entitats d'Atenció i d'Educació a la Infància i l'Adolescència), que han permès a les famílies accedir a activitats culturals i d’oci (com el teatre o parcs d’atraccions) de forma gratuïta o amb descomptes.

7.2. Discussió

En aquest apartat, es ressalten els resultats de la recerca posant-los en relació amb altres estudis anteriors, confirmant, contradient o complementat la informació obtinguda.

En primer lloc, es coincideix que les necessitats emocionals dels infants acollits representen un repte cabdal. Ho exemplifica la FamAcoll_02 quan explica el difícil camí que han sostingut amb el nen, degut a les múltiples pèrdues que ha patit al llarg de la seva curta vida. Soler i Bonil (2015) ja apuntaven aquestes dificultats com una font d'estrès i inseguretat per a la família acollidora, ja que aquestes situacions – que no deixen de ser expressions del trauma viscut –, representen un obstacle per a l'establiment del vincle amb l'infant.

Alhora, també les professionals entrevistades posen en relleu la dificultat —però alhora la necessitat— de poder interpretar aquests comportaments i reaccions dels infants i adolescents amb una mirada empàtica envers les seves experiències prèvies, que sovint es desconeixen. Ja s'apuntava que les experiències prèvies de l'infant poden afectar el seu desenvolupament (ICAA, 2009) i, alhora, Frigola i Solé (2029) assenyalava la percepció que pot tenir l'infant de la mesura de separació com un càstig. La FamAcoll_02 fa èmfasi en la importància de treballar aquest sentiment de culpabilitat que experimenten els infants. Així doncs, és cabdal poder explicar de manera adaptada a l'edat del menor la seva situació, naturalitzant-la. Segons Balsells (2007), aquests infants – sobretot els adolescents – tenen dubtes sobre els seus orígens i sobre els motius pels quals van ser separats del seu nucli familiar. Per això, naturalitzar la seva realitat és un aspecte que ha anat sorgint al llarg de les entrevistes en diversos sentits.

D'una banda, s'ha posat una especial atenció en naturalitzar les relacions entre la família acollidora i la família d'origen. De fet, les professionals contempen aquesta qüestió com una temàtica clau en les formacions que es duen a terme abans d'iniciar l'acolliment. Aconseguir respecte i validació mútua entre ambdues famílies resulta fonamental per al benestar de l'infant, ja que això li permet encaixar els rols de cadascuna sense sentir-se estigmatitzat per la seva situació, un principi fonamental ja recollit per altres autors (Amorós i Palacio, 2004).

Tanmateix, aquesta possible estigmatització es veu encara més reduïda quan l'acolliment es produeix en família extensa (Amorós et al., 2008). No obstant això, en el cas de les famílies alienes, si s'aconsegueix una integració entre les dues famílies, arribant a una

mena de coparentalitat —on cada família exerceix el seu rol en la criança de l'infant—, s'evita la desvinculació emocional i es facilita el manteniment dels vincles afectius.

Continuant amb el fet de naturalitzar els processos d'acolliment, també cal destacar l'aportació que s'ha fet en relació amb el reconeixement social de l'acolliment familiar. Tant les famílies com les professionals coincideixen a assenyalar que l'acolliment encara és una realitat poc coneguda i sovint incompresa, fet que genera situacions de distanciament social i dificultats en l'entorn quotidià. Fins i tot, algunes famílies es veuen en la situació d'allunyar-se de persones properes que mostren incomprensió davant la seva decisió de família.

Sovint, hi ha un desconeixement generalitzat sobre què és l'acolliment, que es confon amb l'adopció, la qual cosa genera obstacles tant per a les famílies com pels infants. Resulta crucial naturalitzar l'acolliment com un model familiar més, legitimant-lo socialment. En moltes ocasions, es detecta rebuig cap a aquest model perquè, culturalment, la criança dels fills s'entén des de la possessió, tal com s'ha posat de manifest en les entrevistes: sembla que els adults tenen més dret a ser pares que no pas els infants a créixer en família. L'acolliment sovint es percep com una pràctica que trenca amb la lògica de la possessió dels fills. És, de fet, la màxima expressió de criar un infant en llibertat, sense condicionar-lo a la continuïtat d'un vincle de filiació. La pregunta "I si passat un temps te'l treuen?", molt escoltada per part de les famílies acollidores, posa de manifest una visió adultocèntrica, centrada en el desig dels adults i no en el dret de l'infant a ser cuidat. En aquest sentit, és clau naturalitzar l'acolliment familiar i entendre la seva temporalitat com un aspecte compartit amb qualsevol mena de criança, ja que un fill biològic o adoptat també acabarà marxant de la llar en algun moment.

Continuant amb els reptes que presenta l'acolliment, la legislació actual és molt detallada, existeixen diferents modalitats – cadascuna amb els seus terminis establerts –. Si els terminis previstos es poguessin complir, el funcionament del sistema seria molt més eficient i, la realitat, ben diferent. Tanmateix, sovint aquests terminis no es compleixen, fet que genera disfuncions i incerteses en el procés. Davant d'aquesta realitat, un interrogant que apareix té a veure amb si caldria replantejar les modalitats d'acolliment existents. Els terminis no es compleixen per diverses raons: potser perquè els estudis o informes no estan finalitzats o perquè la situació familiar de l'infant evoluciona de manera inesperada. Tal com s'ha recollit a les entrevistes, les situacions familiars no es poden preveure amb precisió, i el que en un inici podria semblar una reunificació viable en un

termini de dos anys, pot acabar allargant-se fins a la majoria d'edat, com ha estat el cas d'una de les famílies entrevistades. Soler i Bonil (2015) comentaven que la incertesa constant al voltant de la durada de l'acolliment genera ansietat en infants i famílies. Aquesta falta de previsibilitat fa que el procés sigui una etapa transitòria per un temps encara indeterminat. Per aquest motiu, s'ha recollit una proposta per minimitzar l'angoixa i la incertesa respecte al mateix temps que l'infant estarà amb la família acollidora: eliminar les categories "simple" i "permanent". Tal com assenyalen totes les veus entrevistades, sovint un acolliment simple acaba sent permanent, i un permanent pot acabar esdevenint simple. Si es contemplés únicament la noció d'acolliment, sense afegits temporals previsibles, l'angoixa derivada de la temporalitat podria disminuir. A més, que les expectatives de les famílies amb el terme "permanent" sovint són molt confuses amb la realitat.

Aquest estudi també posa en relleu que la imprecisió dels terminis no només afecta les famílies, sinó que repercuteix directament en els infants acollits. Així ho exemplifica el cas de FamAcoll_01, on una adolescent acollida va poder relaxar-se quan va saber que no hauria de marxar de la família d'acollida fins a la majoria d'edat, moment en què seria ella qui decidís el seu futur.

Per últim, diversos autors (Molero et al., 2007; Del Valle et al., 2008; Del Valle et al., 2009) ja assenyalaven que les famílies acollidores necessitaven més suport tant material com tècnic. Les famílies participants en aquest estudi han destacat principalment la necessitat de més presencialitat de l'equip tècnic, la possibilitat de dur a terme trobades periòdiques per generar xarxa entre famílies acollidores, i una major capacitat en temàtiques específiques com el trauma infantil i les seves manifestacions. Paral·lelament, les professionals entrevistades han subratllat la importància d'incrementar el suport econòmic, així com el reconeixement del dret a la baixa per maternitat i paternitat en casos d'acolliment d'urgència, un dret que actualment encara no està reconegut legalment en aquestes situacions.

8. CONCLUSIONS

El present estudi ha permès aprofundir en la realitat de l'acolliment familiar a partir de les entrevistes realitzades, mitjançant les quals s'han identificat aspectes clau dels processos d'acollida, els reptes que afronten les famílies en el seu dia a dia i les seves percepcions sobre possibles millores del sistema d'acollida al territori.

Pel que fa als objectius inicials, es pot afirmar que han estat assolits, tot i que cal reconèixer que els resultats estan limitats per les característiques de la mostra de participants. Un cop analitzats els resultats per objectius, s'ha constatat que alguns d'ells, com l'objectiu específic 3 (relatiu a les funcions de l'equip professional), potser no caldria reformular-lo en futurs estudis, ja que té un caràcter més descriptiu. Tot i així, en el marc d'aquesta recerca, era fonamental conèixer amb profunditat les funcions i el seguiment que es duen a terme per part dels equips professionals, per tal de contrastar-ho amb les percepcions de les famílies d'acollida i valorar si aquest suport respon realment a les seves necessitats.

Els resultats d'aquest estudi posen de manifest la necessitat d'un sistema d'acollida eficaç i sensible que respongui de manera adequada a les necessitats dels infants i adolescents sota mesures de protecció. La institucionalització no pot ser concebuda com la solució principal, tal com ja han assenyalat nombroses veus expertes. Ara bé, això no implica rebutjar l'acolliment residencial, ja que en determinades situacions l'atenció educativa i professionalitzada que ofereixen els centres és necessària. Amb tot, cal recordar que, segons el marc legal vigent, cap infant hauria de romandre institucionalitzat més de dos anys, una premissa que sovint no es compleix en la realitat dels centres residencials, on les estades solen perllongar-se. En aquest sentit, l'educació social hauria de continuar aprofundint en aquesta problemàtica, tot promovent una revisió crítica del sistema.

Per les persones entrevistades, el màxim punt fort del sistema d'acollida és la possibilitat de proporcionar a un infant l'oportunitat de viure en un entorn familiar. Aquesta experiència, encara que sigui temporal, pot representar un canvi vital profund, ja que permet a l'infant créixer envoltat d'estima, proximitat i cura. El fet que hi hagi famílies disposades a oferir aquest acompanyament des d'una mirada centrada en les necessitats de cada nen o nena constitueix una de les grans fortaleces del sistema. Aquesta capacitat – voluntària i desinteressada – d'oferir cura i afecte esdevé fonamental pel benestar dels infants, i posa de manifest el valor transformador de l'acolliment familiar.

A més, l'educació social juga un paper clau en la visibilització del model d'acolliment familiar, encara poc conegut i sovint confós amb l'adopció. Donar-lo a conèixer és fonamental per legitimar-lo socialment com una forma més de família. Aquesta tasca també implica treballar des dels centres educatius la diversitat familiar, per tal de normalitzar totes les realitats i contribuir a la inclusió social dels infants acollits. Alhora, amb aquest estudi s'ha posat de manifest la manca d'estratègies d'acompanyament emocional a infants que han passat per situacions traumàtiques o emocionalment complexes per part dels centres educatius. L'escola i l'institut haurien de ser espais segurs pels infants i adolescents, i sovint, són espais on es recau a l'etiquetatge d'aquests com a "conflictius/problemàtics". L'educació social ha d'aportar en els centres educatius la seva mirada social evitant l'estigmatització d'aquests infants i adolescents que estan passant per moments complexos a la seva vida. Es deixa en evidència la necessitat que els professionals de l'educació social siguin presents en els centres educatius.

Una gran notícia, tal com s'ha recollit en aquest estudi, és que cada vegada es parla més de desinstitucionalització, especialment en la primera infància, i es posa més el focus en l'acolliment familiar com a mesura preferent. L'administració està intentant donar resposta a aquesta situació, però és evident que cal intensificar els esforços i integrar més recursos per fer-ho possible. Com a societat, tenim encara un gran repte pendent: garantir el dret de tots els infants a ser cuidats i estimats en un entorn familiar.

Fortaleses, limitacions i línies de futur

Una de les principals fortaleses d'aquest estudi és la seva capacitat per donar veu directa a les famílies d'acollida, recollint les seves percepcions. Això ha permès obtenir una visió profunda de la realitat que viuen, però també que se sentin escoltades i reconegudes per la tasca que fan. Alhora, aquest estudi ha ajudat a la visibilització i sensibilització de l'acolliment familiar. Tal com han comentat les professionals, el fet d'estudiar, compartir i exposar en un tribunal de TFG els reptes de l'acolliment familiar, ja és de gran ajuda per visibilitzar aquest model familiar. Per últim, aquest estudi, ha compaginat la identificació dels reptes i complexitats d'acollir, alhora, posant en valor també, tot l'enriquiment, aprenentatge i creixement que aporta l'acte d'acollir.

Tot i les aportacions de l'estudi, cal reconèixer algunes limitacions que n'han condicionat l'abast. En primer lloc, el nombre de persones entrevistades ha estat reduït a causa de la

falta de temps i les dificultats d'accés. Tot i que es va estar a punt de comptar amb la participació d'una família d'acollida extensa que hauria enriquit els resultats, finalment no va ser possible. Aquesta ha estat també una limitació, el fet de no haver pogut disposar de la veu de famílies extenses ni dels professionals dels SIFE (Servei d'Integració de Famílies Extenses), ja que representen una altra realitat de l'acolliment sovint, menys estudiada encara.

Per avançar en el coneixement sobre l'acolliment familiar, una línia de futur important seria ampliar la mostra de participants, recollint més testimonis de famílies d'acollida per verificar si els resultats d'aquest estudi estan alineats amb la realitat d'altres contextos familiars. Alhora, seria interessant recollir els relats de les diferents modalitats de família d'acollida, ja que a les entrevistes s'ha mencionat les famílies d'urgència i diagnòstic com una modalitat complexa d'assumir però molt necessària, i seria clau comptar amb les seves percepcions.

D'altra banda, també seria rellevant analitzar en quin percentatge es compleixen els terminis establerts per a cada modalitat d'acolliment. Aquestes dades podrien servir com a evidència per proposar canvis legislatius que ajustin el sistema a la realitat, evitant que s'intenti encaixar un model rígid en processos humans que, per la seva naturalesa, són canviants i difícils de preveure, i mai se sap si seran processos més lents, ràpids o eterns.

Difusió

Finalment, per tal de donar a conèixer els resultats i les conclusions d'aquest estudi, i també, com una manera d'agraïment de les persones participants pel seu temps i disponibilitat, se'ls farà un retorn de la informació obtinguda i de les conclusions extretes, una vegada presentat i lliurat el treball, perquè pugui ser un element reflexiu de millora.

9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Amorós, P. i Palacios, J. (2004). *Acogimiento familiar*. Alianza.
- Amorós, P., Balsells, M. À., Fuentes-Peláez, N., Mateos, A., Molina, M. C., Mundel, A., Pastor, C., i Vaquero, E. (2012). El suport a la família biològica, un factor bàsic per a la reunificació en els acolliments familiars i residencials. *Alimara. Revista de Treball Social* 2. num. 57, p. 1-7.
- Amorós, P., Balsells, M. À., Fuentes-Peláez, N., Molina, M. C., Mateos, A. i Pastor, C. (2010). L'attenzione alle famiglie in situazione di vulnerabilità. *Rivista Italiana di Educazione familiare*, 2, 37-44.
- Amorós, P., Fuentes-Peláez, N., Pastor, C., Lozano, P., Comellas, M. J., i Molina, M. C. (2008). Nécessités socioéducatives des familles qui effectuent l'accueil familial. *La revue internationale de l'éducation familiale*, 23, 143-156.
- Amorós, P., Fuertes, J., i Roca, M. J. (1994). Programa para la formación de familias acogedoras. Valladolid: Junta de Castilla y León y Ministerio de Asuntos Sociales.
- Balsells, M. À., Fuentes-Peláez, N., Mateo, M., Mateos, A., i Violant, V. (2010). Innovación socioeducativa para el apoyo de adolescentes en situación de acogimiento familiar. *Educación*, 45, 133-148.
- Barudy, J. i Dantagnan, M. (2005). *Los buenos tratos a la infancia. Parentalidad, apego y resiliencia*. Gedisa.
- Bayés, R. (2012). *Aprender a investigar, aprender a cuidar*. Plataforma Actual.
- Bowlby, J. (1998). *El apego*. Barcelona: Paidós.
- Bronfenbrenner, U. (1987). *La Ecología del Desarrollo Humano*. Paidós Iberica.
- Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya [CEESC]. (Abril de 2025). *Informe de l'estat de l'Educació Social a Catalunya 2023*.
- Dávila, Y. (2015). La influencia de la familia en el desarrollo del apego. *Revista de la Universidad de Cuenca. Anales*, 57, 121-130.

- Del Valle, J. F., Bravo, A., i López, M. (2009). El acogimiento familiar en España: implantación y retos actuales. *Papeles del psicólogo*, 30(1), 33-41.
- Del Valle, J. F., López, M., Montserrat, C., i Bravo, A. (2008). *El acogimiento familiar en España. Una evaluación de resultados*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.
- Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA). (Abril de 2025). *Informe estadístic mensual*. Generalitat de Catalunya. Departament de Drets Social i Inclusió.
- Dorio, I., Sabariego, M., i Massot, I. (2004). Características generales de la metodología cualitativa. En R. Bisquerra (Ed.), *Metodología de la investigación socioeducativa* (pp. 275-292). Muralla.
- España. Constitución Española, art. 39.1, 29 de diciembre de 1978. Boletín Oficial del Estado, núm. 311, de 29 de diciembre de 1978.
- España. Ley 26/2015, de 28 de julio, de modificación del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 180, de 29 de julio de 2015.
- España. Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del Menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil. Boletín Oficial del Estado, núm. 15, de 17 de enero de 1996.
- España. Ley Orgánica 8/2021, de 4 de junio, de protección integral a la infancia y la adolescencia frente a la violencia. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 134, de 5 de junio de 2021.
- Frigola, F. i Solé, J. (2019). El trabajo social y educativo en los procesos de acogimiento familiar. En J. Solé (Ed.), *Familias de acogida: respuestas al desamparo* (p.115-155). NED.
- García, T. (2020). Reflexión teórica para la orientación psicopedagógica en los acogimientos de familia extensa. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía (REOP)*, 31(2), 19-28.
- Generalitat de Catalunya. Departament de Drets Social i Inclusió. (s.d.). *Acolliment familiar*.

- Generalitat de Catalunya. Departament de Drets Social i Inclusió. (s.d.). *Dades del sistema de protecció a la infància de Catalunya. Informes estadístics mensuals*.
- Generalitat de Catalunya. Estatut d'Autonomia de Catalunya, 2006. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 4567, 18 de julio de 2006.
- Generalitat de Catalunya. Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 5678, de 28 de maig de 2010.
- Guia sobre l'acolliment familiar. Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció [ICAA]. (2009). Generalitat de Catalunya.
- Hernández, R., Fernández, C., i Baptista, P. (2014). *Metodología de la investigación*. MacGraw-Hill/Interamericana Editores, SA de CV.
- Llosada-Gistau, J., Montserrat, C., i Casas, F. (2017). ¿Cómo influye el sistema de protección en el bienestar subjetivo de los adolescentes que acoge?. *Sociedad e Infancias*, 1, 261-282.
- Massot, I., Dorio, I., i Sabariego, M. (2004). Estrategias de recogida y análisis de la información. En R. Bisquerra (Ed.), *Metodología de la investigación socioeducativa* (pp. 329-366). Muralla.
- Molero, R. J., Moral, M. J., Albiñana, P., Sabater, Y. i Sospedra, R. (2007). Situación de los acogimientos en familia extensa en la ciudad de Valencia. *Anales de psicología*, 23, (2), 193-200.
- Montserrat, C. (2006). *Benestar i acolliment d'infants en família extensa: percepcions, avaluacions i aspiracions dels principals agents implicats*. [Tesi doctoral, Universitat de Girona]. Tesis Doctorals en Xarxa (TDX). <http://www.tdx.cat/TDX-1102106-105230>
- Noreña, A. L., Alcaraz-Moreno, N., Rojas, J. G., i Rebolledo-Malpica, D. (2012). Aplicabilidad de los criterios de rigor y éticos en la investigación cualitativa. *Aquichan*, 12(3), 263-274.
- Rodríguez, A., Mosteiro, A., i Sobremonte, E. (2017). Claves del éxito o fracaso de la preservación familiar en Bizkaia: la voz de los profesionales. *RES. Revista Española de Sociología*, 26(3), 41-57.

- Rodríguez, J., i Molina, C. (2017). Els vincles afectius i l'aferrament com a factors de resiliència: una nova mirada als processos socioeducatius en l'àmbit de protecció a la infància . Direcció General de l'Atenció a la Infància i Adolescència.
- Sánchez, C. (2000). *El acogimiento familiar de los menores hijos de padres toxicómanos*. INTRESS.
- Sánchez-Valverde, C.(2023). Reflexions i propostes sobre el model d'atenció i protecció a la infància de Catalunya. *Educació social. Revista d'intervenció socioeducativa*, 82, 31-57.
- Sierra, R. (2001). *Técnicas de investigación social: teoría y ejercicios*. Madrid: Editorial Paraninfo.
- Solé, J. (2019). Parentalidad y protección a la infancia. En *Familias de acogida: respuestas al desamparo* (p.19-38). NED.
- Soler, M. i Bonil, J. (2015). Sentir l'experiència de l'acolliment familiar: una conversa entre la "vivència" i el pensament. *Revista de Treball Social*, (204), 63-71.
- Ubieto, J. R. (2019). Familias del siglo XXI: nuevas subjetividades, nuevos vínculos. En J. Solé (Ed.), *Familias de acogida: respuestas al desamparo* (p.41-66). NED.
- Violant, V., Molina, M. C., i Pastor, C. (2011). *Pedagogía Hospitalaria: Bases para la atención integral*. Laertes editorial, S.L.

10. ANNEXOS

Annex 1. Instrument de recollida de dades

*Guió d'entrevista de l'estudi: Experiències i reptes de les famílies acollidores:
una aproximació a la realitat de l'acolliment familiar.*

Guió d'entrevista dirigida a famílies d'acollida:

1. Quant temps fa que sou família d'acollida i en quina modalitat (aliena o extensa; simple, permanent, d'urgència i diagnòstic, etc.)?

Impacte personal, familiar, social, laboral...

2. Què us aporta ser família d'acollida? Què significa l'acolliment en les vostres vides?
3. Com ha influït en la vostra vida personal, laboral, familiar, social, etc.?
4. Sabríeu explicar quines emocions heu experimentat?
5. Com descriuríeu el paper o el rol que teniu per l'infant i per la família d'origen d'aquest?
6. Com es viu la temporalitat de l'acolliment?
7. Quines diríeu que són les principals dificultats de l'acollida?
8. Quins són els moments o situacions més complexes d'acompanyar?

Recursos, formació i seguiment:

9. Vau rebre alguna formació abans de començar l'acolliment? Us vau sentir preparats?
10. Heu tingut més espais de formació al llarg de l'acolliment?
11. Detecteu algun tema on hagueu necessitat més preparació o suport professional?
12. Com valoreu el seguiment que rebeu per part dels professionals, us sentiu acompanyats?
Considerau que necessiteu més presència d'aquests?
13. Us heu sentit prou informats i preparats per afrontar l'acolliment?
14. Quins recursos (econòmics, socials, psicològics) heu tingut a la vostra disposició? Són suficients?

Sistema d'acolliment familiar:

15. Tornaríeu a ser família d'acollida? En quines condicions?
16. Quins punts forts trobeu del sistema d'acollida, i per contra, detecteu alguna mancança o debilitat?

Hi ha alguna cosa que no hem tractat i consideris important destacar sobre l'acolliment familiar.

*Guió d'entrevista de l'estudi: Experiències i reptes de les famílies acollidores:
una aproximació a la realitat de l'acolliment familiar:*

Guió d'entrevista dirigida a professionals que acompanyen famílies d'acollida:

1. Em pots el teu rol i experiència en l'àmbit de l'acolliment familiar?

Necessitats de les famílies:

2. Quines són les principals dificultats més presents en les famílies d'acollida?
3. Les necessitats varien en funció de la modalitat d'acolliment (urgència, temporal, permanent, caps de setmana i vacances, etc.)?
4. Hi ha diferències significatives entre les necessitats de les famílies extenses i les famílies alienes?
5. Quins són els moments més crítics o difícils de gestionar per a les famílies?

Recursos:

6. Com és el procés de formació i capacitatció de les famílies d'acollida?
7. Quin tipus de recursos tenen a la seva disposició les famílies acollidores? Disposen dels mateixos recursos independentment de la modalitat d'acolliment?

Acompanyament professional:

8. Quines són les principals funcions dels professionals al llarg del procés d'acollida?
9. Quin tipus de seguiment es porta a terme en l'acolliment familiar?
10. Canvia segons les etapes del procés de l'acollida?
11. Quan es produeix la reunificació amb la família biològica, com es treballa amb la família acollidora aquest moment?

Sistema d'acolliment familiar:

12. Quins punts forts destacades del sistema d'acolliment familiar a Catalunya?
13. Quins canvis creus que caldria implementar per millorar l'experiència en el sistema d'acolliment familiar?

Hi ha alguna cosa que no hem tractat i consideris important destacar sobre l'acolliment familiar?

Annex 2. Històric de l'instrument de recollida de dades

En aquest annex, es presenta com ha estat el procés d'elaboració de l'instrument de recollida de dades, així com l'evolució del guió des de la seva primera versió fins a la definitiva, incloent-hi els ajustos realitzats arran de les primeres entrevistes, per tal d'afinar-ne l'adequació en el marc dels objectius de la recerca.

L'instrument utilitzat per a la recollida de dades ha estat un guió d'entrevista semiestructurada elaborat ad hoc, dissenyat específicament per respondre als objectius de la recerca. Les preguntes s'han organitzat en blocs temàtics amb un doble objectiu: d'una banda, oferir a la persona entrevistada una visió clara dels temes que es tractarien al llarg de la conversa; i de l'altra, facilitar una estructura coherent i ordenada per a l'entrevista, que permetés aprofundir progressivament en els diferents àmbits.

Per a l'elaboració del guió d'entrevista, m'he basat en diverses fonts que han permès garantir-ne l'adequació al context específic de l'estudi. Aquestes fonts es poden agrupar en els següents blocs:

1. **Fonts institucionals i marc legal:** La guia de l'ICAA (2009) i la revisió de la informació disponible a la web de la Generalitat de Catalunya han estat fonamentals per contextualitzar les diferents modalitats d'acolliment. El coneixement previ del marc legal ha permès formular preguntes pertinents sobre el funcionament del sistema, els agents implicats i els equips professionals que intervenen. Així mateix, comprendre el circuit d'atenció i intervenció del sistema de protecció —des de l'entrada de l'infant al sistema fins a les possibles sortides— ha estat clau per interpretar amb profunditat les aportacions de les persones participants.
2. **Revisió de la literatura científica:** L'anàlisi de la literatura especialitzada sobre acolliment familiar ha aportat una base sòlida per identificar els principals reptes i complexitats associades a aquesta mesura de protecció. En concret, els treballs de Soler i Bonil (2015), amb els reptes recollits a la *Taula 3*, han ajudat a identificar preguntes orientades a explorar aquestes dificultats. Les aportacions de Sánchez (2000) i Molero et al. (2007), recollides a la *Taula 4*, han permès aprofundir en la realitat de les famílies d'acollida extensa, posant en relleu les particularitats i limitacions que sovint afronten. D'altra banda, autors com Frigola i Solé (2019), Balsells (2007) i la mateixa guia de l'ICAA (2009) han contribuït a construir una mirada sensible sobre les circumstàncies dels infants acollits: les pèrdues acumulades, les dificultats per generar vincles, i l'esforç adaptatiu que comporta el procés d'acolliment. Aquest enfocament ha guiat la formulació de preguntes orientades a captar l'impacte emocional i relacional de l'acollida des de la perspectiva dels agents implicats.
3. **Reunificació familiar:** La inclusió d'una pregunta relativa a la reunificació familiar s'ha inspirat en la reflexió plantejada per Rodríguez i Molina (2017), que analitzen la tensió entre les funcions de protecció i preservació dels vincles afectius amb la família d'origen. Aquesta dicotomia ha estat especialment rellevant per explorar les percepcions i posicionaments dels professionals davant els processos de retorn familiar.

4. **Diferències de suport entre famílies d'acollida:** L'evolució del guió ha incorporat també una pregunta específica sobre si les famílies reben el mateix suport institucional —tant si són famílies alienes com extenses. Aquesta inclusió respon a les aportacions de diversos autors (Montserrat, 2006; Molero et al., 2007; García, 2020), que assenyalen que les famílies extenses sovint reben menys suport per part de les institucions, disposen de menys formació, i tenen una validació menys exigent, així com un seguiment i suport tècnic i econòmic més limitat.
5. **Enfocament legal de la intervenció amb la família d'origen:** Finalment, el marc legal vigent també ha estat una referència clau per comprendre l'enfocament actual de la intervenció amb les famílies d'origen. Aquest marc ha orientat la incorporació de preguntes relacionades amb la col·laboració entre serveis i el paper de les famílies d'origen en el procés d'acolliment.

Aquest guió ha estat concebut com una eina flexible, orientada a facilitar l'aprofundiment en els relats de les persones entrevistades. Per aquest motiu, el guió ha experimentat canvis al llarg del procés amb l'objectiu de millorar la claredat de les preguntes i adaptar-les a les necessitats del discurs dels participants. A continuació, es presenta el guió inicial, amb les modificacions pertinents ratllades i noves incorporacions destacades en color blau, per visualitzar de manera clara l'evolució de l'instrument.

Guió d'entrevista dirigida a famílies d'acollida:

1. Quant temps fa que sou família d'acollida i ~~què us va impulsar a prendre la decisió d'acollir un infant o adolescent?~~ **I en quina modalitat?**

L'impacte personal (psicològic, emocional), social, laboral...

2. ~~Per vosaltres, quin impacte ha tingut en les vostres vides l'acolliment?~~ **Què us aporta ser família d'acollida? És a dir, què significa l'acolliment en les vostres vides?**
3. Com us ha influït en la vostra vida laboral, familiar, social, de parella, etc.?
4. Quines emocions heu experimentat (por, ansietat, tristesa, alegria, etc.)?
5. ~~Què us aporta ser família d'acollida?~~
6. Com descriuríeu el paper/rol que teniu per l'infant? **I per la família d'origen?**
7. Com es viu la temporalitat de l'acolliment?
8. ~~Com és la conciliació familiar i laboral?~~
9. **Quines diríeu que són les principals dificultats de l'acollida?**
10. **Quins són els moments o situacions més complexes d'acompanyar?**

Recursos, formació i seguiment:

11. Vau rebre alguna formació abans de començar l'acolliment? Us vau sentir preparats?
12. Heu tingut més espais de formació al llarg de l'acolliment?
13. Detecteu algun tema on hagueu necessitat més preparació o suport professional?
14. Com valoreu el seguiment que rebeu per part dels professionals, us sentiu acompanyats?
15. Us heu sentit prou informats i preparats per afrontar l'acolliment?

16. Quins recursos heu tingut a la vostra disposició? Són suficients?

Sistema d'acolliment familiar:

~~17. Què és el que més valoreu positivament del sistema d'acollida?~~

~~18. Per contra, detecteu alguna mancança o debilitat?~~

~~19. Per tant, com creieu que es podria millorar l'acompanyament a les famílies d'acollida?~~

20. Tornaríeu a ser família d'acollida? En quines condicions?

21. Quins punts forts trobeu del sistema d'acollida? Detecteu alguna mancança o debilitat?

22. Hi ha alguna cosa que no hem tractat i consideris important destacar?

Guió d'entrevista dirigida a professionals:

1. Em pots explicar el teu rol i experiència en l'àmbit de l'acolliment familiar?

Necessitats de les famílies:

2. Quines són les principals ~~difficultats~~ més presents en les famílies d'acollida? **Reptes**

3. Les necessitats varien en funció de la modalitat d'acolliment?

4. Hi ha diferències significatives entre les necessitats de les famílies extenses i les alienes?

5. Quins són els moments més crítics o difícils de gestionar per a les famílies?

Recursos:

6. Com és el procés de formació i capacitació de les famílies d'acollida?

7. Quin tipus de recursos tenen a la seva disposició les famílies acollidores? **Disposen dels mateixos recursos independentment de la modalitat d'acolliment?**

Acompanyament professional:

8. Quines són les principals funcions dels professionals al llarg del procés d'acollida?

9. Quin tipus de seguiment es porta a terme en l'acolliment familiar?

10. Canvia segons les etapes del procés de l'acollida?

11. Quan es produeix la reunificació, com es treballa amb la família acollidora aquest moment?

Sistema d'acolliment familiar:

12. Quins punts forts destacades del sistema d'acolliment familiar a Catalunya?

13. Quins canvis creus que caldria implementar per millorar el sistema d'acolliment familiar?

14. Hi ha alguna cosa que no hem tractat i consideris important destacar sobre l'acolliment familiar?

Annex 3. Full de consentiment informat

FULL DE CONSENTIMENT INFORMAT

- **Identificació de l'estudi**

Us convidem a participar voluntàriament en l'estudi "Experiències i reptes de les famílies acollidores: una aproximació a la realitat de l'acolliment familiar", realitzat en el marc del Treball de Final de Grau en Educació Social de la Universitat de Barcelona. Aquesta investigació és conduïda per Sònia Morales Artola, estudiant del grau en Educació Social, sota la supervisió de Ana Ayuste González, professora de la Universitat de Barcelona.

L'objectiu d'aquest document és proporcionar-li tota la informació necessària perquè pugui prendre una decisió informada sobre la seva participació.

- **Objectiu de la investigació**

L'objectiu principal d'aquesta investigació és comprendre l'impacte de l'acolliment familiar en les famílies acollidores. Es pretén identificar els reptes i dificultats que afronten en el procés, així com recollir les percepcions respecte a les potencialitats i debilitats del sistema d'acollida a Catalunya.

- **Metodologia de la investigació**

Per portar-ho a terme, s'ha optat per una metodologia qualitativa, emprant l'entrevista semiestructurada com a tècnica de recollida d'informació. Aquestes entrevistes s'adreçaran a les famílies d'acollida, ja que resulta fonamental disposar de les seves veus i percepcions si es pretén analitzar els processos d'acolliment familiar. Alhora, també s'entrevistaran els professionals que acompanyen els processos d'acolliment familiar. Tot això, per tenir una visió completa de la realitat i per conèixer com és l'acompanyament que es proporciona.

- **Procés de participació**

En el marc d'aquesta investigació, li demanem la seva col·laboració que serà totalment voluntària. Aquesta consisteix a participar en una entrevista de durada aproximada de 60 minuts, que es durà a terme el dia i l'hora acordada, i girarà entorn de temes com:

- L'impacte de l'acolliment familiar en les famílies d'acollida
- Els reptes de l'acolliment familiar
- L'acompanyament professional en l'acolliment familiar
- Les potencialitats i debilitats del sistema d'acollida a Catalunya

- **Enregistrament d'àudio**

Amb l'objectiu de garantir la fidelitat i precisió en la transcripció de les entrevistes, es demanarà autorització per enregistrar en àudio la conversa mantinguda durant la participació en el projecte. Aquesta gravació només s'utilitzarà com a suport per a la transcripció del contingut, i un cop completada aquesta, serà eliminada de manera segura i immediata. La persona participant té el dret de decidir lliurement si accepta o no l'enregistrament, i la seva decisió serà respectada en tot moment, sense que això afecti la seva participació en el projecte ni tingui cap conseqüència negativa.

- **Beneficis**

La participació no reportarà beneficis directes, però permetrà aportar coneixement valuós que pot contribuir a una millor comprensió i millora del sistema d'acolliment familiar.

- **Riscos**

La participació en aquest estudi no comporta cap risc físic ni legal. Tot i així, es tractaran temes que podrien tenir una càrrega emocional per les famílies d'acollida. En cas que aparegui malestar, es respectarà la voluntat de la persona d'aturar o finalitzar l'entrevista.

- **Protecció de dades**

Les dades seran recollides, emmagatzemades i tractades amb total respecte a la normativa vigent. En compliment del Reglament (UE) 2016/679, General de Protecció de Dades (RGPD) i de la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals, s'informa que les dades personals recollides seran tractades de manera confidencial i amb la finalitat exclusiva de la recerca. El/la participant té dret a accedir a les seves dades, rectificar-les, sol·licitar-ne la supressió o limitar-ne el tractament, entre altres drets. Les dades seran emmagatzemades en un ordinador personal accessible només per la responsable de l'estudi. Un cop finalitzada la recerca i avaluat el treball, les dades seran eliminades de manera segura.

- **Criteris ètics**

La investigació segueix uns criteris ètics amb un compromís amb el respecte i la protecció dels participants:

1. **Participació voluntària:** Es garanteix que la participació és completament voluntària. Abans de realitzar l'entrevista, cada persona participant rebrà tota la informació rellevant sobre l'objectiu de la recerca, el seu paper dins d'aquesta i l'ús que es farà de les dades.
2. **Dret a retirar-se:** Es vetllarà perquè el procés d'entrevista no suposi cap malestar emocional per a les persones participants. Si en algun moment la persona es mostra incòmoda o desitja interrompre la seva participació, podrà fer-ho sense necessitat de donar cap explicació i sense que això li generi cap conseqüència negativa.
3. **Confidencialitat i anonimat:** Totes les persones participants tindran assignat un codi identificatiu, de manera que no serà possible vincular les respostes amb la seva identitat, garantint així la total confidencialitat de les dades.
4. **Finalitat educativa i investigadora:** Les dades recollides s'utilitzaran exclusivament per a fins acadèmics i investigadors en el marc d'aquest treball de fi de grau.
5. **Dret a conèixer els resultats:** La persona participant rebrà els resultats finals del treball mitjançant el correu electrònic.
6. **Dret a fer preguntes:** La persona participant pot fer totes les preguntes que consideri necessàries abans, durant o després de la seva participació, per tal d'aclarir qualsevol dubte respecte a l'estudi o al seu paper en aquest.

CONSENTIMENT INFORMAT

Jo, _____, major d'edat i actuant en nom propi,

MANIFESTO QUE:

He estat informat/da sobre el projecte "Experiències i reptes de les famílies acollidores: una aproximació a la realitat de l'acolliment familiar", del qual se m'ha lliurat un full informatiu annex a aquest document de consentiment.

He entès el contingut del projecte, se m'han resolt tots els dubtes i se m'han explicat les accions que se'n deriven. També se m'ha informat sobre tots els aspectes relacionats amb la confidencialitat i el tractament de les meves dades personals.

La meua participació en aquest projecte és totalment voluntària, i tinc dret a retirar-m'hi en qualsevol moment, revocant el present consentiment, sense que aquesta decisió pugui suposar cap conseqüència negativa per a mi. En cas de retirada, puc sol·licitar la cancel·lació de les meves dades del fitxer del projecte.

Per tot això, AUTORITZO EXPRESSAMENT:

1. La meua participació en l'estudi "Experiències i reptes de les famílies acollidores: una aproximació a la realitat de l'acolliment familiar".
2. Que Sònia Morales Artola, com a responsable del projecte, pugui gestionar les meves dades personals i difondre la informació resultant de la recerca, garantint en tot moment la confidencialitat de la meua identitat i intimitat, segons el que estableix la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals.
3. Que l'entrevista que se'm realitzi pugui ser enregistrada en àudio, amb el compromís que, un cop transcrita, la gravació serà eliminada. SÍ ☐ NO ☐

El present document es firma per duplicat, quedant-ne una còpia en poder de la persona participant.

Nom i cognoms de la persona participant: _____

Signatura:

Nom i cognoms de la persona responsable de l'estudi: _____

Signatura:

En _____ a _____

Annex 4. Transcripcions de les entrevistes

Annex 4.1. Transcripció de l'entrevista l'informant Profess_01.

Codi identificatiu de l'entrevista: Profess_01		
Data: 15 d'abril de 2025	Modalitat: Presencial	Durada: 50 minuts
L'informant és una professional graduada en psicologia amb experiència directa en l'àmbit de l'acolliment familiar des de l'any 2016.		
Transcripció:		
(Investigadora): En primer lloc, si em pots explicar una mica el teu rol aquí a la Fundació i una mica l'experiència d'acolliment familiar?		
(Profess_01): Vaig començar treballant en acolliments a la Fundació l'octubre del 2016 com a psicòloga a l'equip d'acolliments. L'equip és un equip que està conformat per diferents disciplines. Hi ha la psicòloga, treballadora social, dues educadores, la coordinadora, la persona administrativa i una persona que és una educadora a mitja jornada que fa el seguiment de les famílies col·laboradores, que és una de les modalitats d'acolliment. Llavors, l'any passat es va licitar un nou servei, un nou lot d'acolliments, específicament per infants de 0 a 6 anys, perquè actualment hi ha tot un impuls per centrar-se en infants d'aquesta franja d'edat per poder treure'ls del centre de protecció. En aquest sentit, la administració està intentant donar aquesta resposta a aquests infants perquè hi ha una llei que diu que els infants de 0 a 6 han de créixer en família i s'ha d'evitar el centre de residència. I això no s'està complint. Llavors, en aquest context, nosaltres ens vam presentar i vam guanyar aquest nou lot com a Fundació. Llavors, jo aquí faig un canvi d'equip d'estar com a psicòloga en aquest equip d'acolliments, per a la coordinació del nou equip que es crea. Llavors, porto poquet a nivell de coordinació, des del novembre de l'any passat, però tinc tota aquesta experiència de molts anys com a psicòloga del servei.		
(Investigadora): Això d'aquesta nova licitació, en què consisteix? És més suport per poder ampliar el nombre de famílies d'acollida o...?		
(Profess_01): És una licitació que es va obrir a totes les entitats. Hi ha uns requisits que s'han de complir per poder presentar-te, però l'objectiu és dedicar-se a oferir un entorn familiar específicament a infants de 0 a 6 que estiguin en centres de protecció, és a dir treure infants d'aquesta franja. És un projecte que comença sense seguiment de casos, sense famílies assignades, perquè la idea és justament buscar aquestes famílies i començar amb nous acolliments i llavors tenim un desafiament i un encàrrec molt important del primer any, sobretot, de difusió de l'acolliment familiar. Estem treballant moltíssim en poder fer material de difusió, material físic, material com tríptic informatius, material que es pugui. I també hi ve xarxes socials, amb molta difusió de l'acolliment, a través d'Instagram, totes les xarxes actuals, xerrades, participació en fires. Estem intentant fer aquesta feina a dos nivells principals: un de sensibilitzar, perquè hi ha molta gent que no coneix l'acolliment, i poder fins i tot començar a incloure l'acolliment com un model familiar. Sí que hi ha molta informació o molt més coneixement de l'adopció i la gent ja anomena com una manera més de fer família, però l'acolliment no està integrat. I després		

l'altre desafiament és l'adaptació de famílies. O sigui que estem a nivell de sensibilització com a nivell més macro, de que es conegui i també després de poder arribar a famílies que es puguin oferir.

(Investigadora): Doncs així com la primera pregunta de l'entrevista, quines son les principals dificultats que heu estat observant o detectant presents amb les famílies d'acollida? Es podrien realment enumerar? O son tan àmplies que depenen de cada família?

(Profess_01): Jo crec que sí que es poden identificar com dos blocs de dificultats. Hi ha un bloc que té a veure amb la complexitat de l'acolliment en si mateix i això engloba l'altra part de criança, de resposta a necessitats emocionals, són infants que han passat per situacions que són molt complexes, en etapes evolutives que són molt crítiques a nivell del desenvolupament de personalitat, de aferrament i tot plegat. Llavors són infants que tenen una manera de relacionar-se o un aspecte emocional que es va més enllà del poder de la infància que no ha tingut aquestes vivències. Llavors aquí hi ha una part important de dificultats, de desafiaments en la criança, i en aquests aspectes que són molt idiosincràtics de l'acolliment. És a dir, l'acolliment no és només criança i estimar-te o integrar un infant a casa teva, sinó que també té a veure amb tota una part d'incertesa de la mateixa mesura de protecció. Perquè un acolliment tu saps quan comença, però no saps quan acaba o si acabarà. Llavors això és un tema que per qualsevol persona ja de per si és difícil de poder gestionar amb algú que depèn de tu, durant un temps. I que aquest infant també manté la relació amb la seva família d'origen. Llavors hi ha com temes molt de l'acolliment en si mateix que són difícils de poder gestionar i poden comportar dificultats, no per totes les famílies, però sí, que són més complexes si en algun moment o un altre sorgeixen dubtes, preguntes de com afrontar.

I després hi ha un altre bloc important de dificultats que tenen a veure amb temes més administratius, o no sé com dir-ho, sí administratius, legals, no sé si legal en sí, però sí administratius. Per exemple, hi ha moltes famílies que s'afronten i a veure també bastant amb el tema del desconeixement social de l'acolliment de com acredita que és família d'acollida. Hi ha un tema que s'ha de resguardar molt la identitat de les famílies d'acollida, hi ha un tema de privacitat, llavors els infants no s'empadronen amb les famílies d'acollida, s'empadronen a la direcció general de la infància. Llavors hi ha tot un tema de documentació que sempre s'ha d'anar a demanar específicament per fer altres coses, per inscriure a l'escola, s'ha de demanar un certificat de convivència, o s'ha de demanar per sortir de viatges, s'ha de demanar un termini de sortida. Hi ha molta cosa, molts tràmits que s'han de poder gestionar durant l'acolliment i es fa, però poden comportar també com el estrès afegit. Hi ha un tema molt gros, que és molt complicat també, que és justament la documentació d'aquests infants a nivell de documentació bàsica, de DNI, de NIE o del que faci falta. Hi ha infants, per exemple, que no tenen documentació ni d'aquí ni de cap lloc. I com segons el país d'origen, la tramitació pot ser més fàcil o més complicada, això és un tema que dificulta, perquè a nivell de l'administració no hi ha actualment un dispositiu que se dediqui exclusivament o que pugui donar resposta a tot el volum de demandes o de necessitat que hi ha. Tenim casos d'infants que han nascut aquí i que no tenen documentació. Ara tenim una nena que ara farà 13 anys i fins ara no tenia documentació i havent nascut aquí. Vull dir que realment hi ha casos en què és molt complicat depenent de la nacionalitat i depenent de la situació familiar que la família duia ja.

(Investigadora): Aquest tema no pensava que fos una cosa tan necessària d'agilitzar aquests tràmits.

(Profess_01): Sí, perquè al final les famílies es queden que no poden viatjar, no poden sortir del país.. Hi ha tot un dret de l'infant de poder accedir-te a això i arriba un moment en què s'ha obligat a tenir la documentació. Vull dir que tot això s'hauria de poder garantir des del primer moment. Si és un infant que està més a més en el sistema de protecció on ja s'han vulnerat una sèrie de drets, doncs aquest hauria d'estar molt garantit. I no és el cas.

(Investigadora): Una pregunta que tenia era si les necessitats varien en funció de la modalitat de l'acolliment. Vull dir, és normal que hi ha un tipus d'acolliment temporal, l'acolliment més permanent, d'urgència, famílies d'urgència. Clar, quan hi ha tantes modalitats, les necessitats canvien?

(Profess_01): Sí, canvien, perquè cada... Sobretot hi ha molta diferència entre un acolliment d'urgència i un acolliment simple o permanent. Aquests podrien ser com un altre bloc. L'acolliment d'urgència està adreçat normalment o majoritàriament a bebès. Poden ser infants més grans, però la gran majoria són bebès que han estat retirats en una situació d'urgència. En molts casos es produeixen perquè en el moment de naixement, per exemple, es detecta consum de tòxics en la mare i llavors aquí es realitza una retirada hospitalària. Llavors on va aquest bebè quan es fa una retirada hospitalària? Mentre es fa aquest tipus d'acolliment es realitza perquè l'equip de l'EAIA, que és el que pren les decisions, les mesures per als infants, fa l'estudi d'aquesta família. Durant aquest temps que es fa l'estudi què passa amb aquest bebè? O va a una família d'urgència i diagnòstic, i si no hi ha família d'urgència i diagnòstic va a un centre, quan més necessiten l'estabilitat de la figura, ETC. Tot això és un desafiament o les necessitats són diferents perquè són famílies que s'ofereixen per estar un temps determinat amb l'infant. Aquí sí que és un acolliment que té una durada més definida que les altres tipologies, normalment entre sis mesos i un any. Administrativament hauria de ser sis mesos, que és el temps que té l'equip per fer l'estudi. El que passa és que la realitat s'allarga i aquesta és una dificultat molt gran que tenim ara mateix, perquè els equips que han de fer aquest estudi no donen abast, no poden tenir en els terminis que correspondrien a aquest estudi les resolucions que també s'han de fer, les resolucions administratives de mesura, també triguen temps i tot això repercuteix en que el bebè o l'infant passa molt més de temps amb aquesta família, que en principi és un recurs molt temporal i acotat i això dona peu a que es produeixin moltes disfuncions en com està pensat el sistema de protecció. No perquè la idea realment és que sigui una garantia de tenir un espai familiar acotat en el temps perquè es pugui decidir la millor mesura per a aquest infant i que no estigui en un centre de protecció durant aquest temps. A la pràctica, aquest acolliment s'allarga amb tot el que comporta a nivell humà. Les famílies i els infants hi ha aquesta perspectiva de temporalitat es va diluint. Tenim acolliments d'urgència que de vegades han durat dos anys. Dius que en dos anys un bebè ja comença a parlar, tot aquest creixement i aquest aferrament amb la família i aquí és quan comencen les confusions i ja es fan més preguntes. Si la millor mesura per a aquest infant és anar en acolliment en una família aliena, per què no es pot quedar aquest infant en aquesta família?

(Investigadora): Clar, quan l'infant ja ha creat un vincle amb les figures cuidadores.

(Profess_01): I les famílies es pregunten això, i moltes voldrien poder mantenir-se amb un infant. I aquí nosaltres entrem a nivell tècnic com a poder acompanyar tot això i també a intentar, en la mesura del

possible, es mira sempre cas per cas, però en la mesura del possible, és poder protegir aquest tipus de família perquè fa molta falta i perquè ofereixen un servei que és vital. Si les famílies d'urgència comencen a totes a passar a modalitat de simple o permanent, ens quedem sense famílies d'urgències i tots aquests nadons haurien d'anar a centres de protecció. Que es produeixin aquest tipus de disfunció fa que tot el esperit de la llei, i com està pensat el sistema no funcioni com hauria de funcionar. I, clar, les famílies i els agents socials, polítics, totes les persones implicades comencen a plantejar-se si és millor o no. Però la llei com està plantejada, si feta aquesta lògica, i si funcionés, seria una altra realitat.

(Investigadora): Clar, perquè entenc que aquesta dicotomia entre preservar els lligams que ja ha fet l'infant amb la família d'acollida, amb la importància d'això, de la teoria de l'aferrament, però alhora la manca de famílies d'urgència, fa que sigui tan difícil.

(Profess_01): Sí, i famílies d'urgència que volen ser d'urgència, però després es troben amb una realitat que no és el que s'havia acordat en un principi. Llavors aquí la motivació canvia, la idea que tenies en un principi ja no. És natural que es plantegin, perquè no es pot quedar aquí, no?

(Investigadora): I el sistema d'acolliment això ho recull, o sigui ho contempla com una opció possible?

(Profess_01): És valora cas per cas, en alguns casos es fa. S'ha fet un canvi de modalitat. En alguns casos sí, però nosaltres a nivell tècnic intentem preservar el màxim, perquè és realment una tipologia de família que s'ha de poder cuidar i conservar com a tal, però sí que pel benestar de l'infant i quan és valora possible, i la família ho demana, en alguns casos sí que es pot portar a terme.

(Investigadora): I hi ha alguna raó, perquè hi hagi tan poques famílies d'urgència? Vull dir, és pel tema de la temporalitat?

(Profess_01): És perquè hi ha uns requisits, *bueno*, hi poden haver moltes raons, no? Ser família d'acollida d'urgència és complex. Perquè és fer-te càrrec d'un dia per l'altre, perquè clar, les urgències no es poden preveure. Llavors són famílies que han de tenir molta disponibilitat. Normalment són parella, perquè es demana que un dels dos tingui aquesta disponibilitat de temps, i si no, que es puguin combinar entre ells. Si treballen, que per jornades laborals entre els dos puguin oferir i garantir l'atenció d'un infant, que són molt petits, que no poden anar a la llar d'infant. Són tan petits que no... I encara que puguin, tampoc es recomana en un principi que puguin anar. I llavors és una atenció 24/7. Les necessitats també són més complexes, de irritabilitat, rigidesa, tot el que pot comportar. Has de portar-los al CDIAP, has de fer tot un seguiment mèdic també, que és més rigorós. Com que estan en diagnòstic, no se sap quina serà la millor mesura, i cal també preservar molt la relació de la família d'origen perquè potser que torni. Llavors fan moltes visites també. És exigent també per la família d'acollida d'urgència, a nivell de temps, de disponibilitat. Una persona que visqui sol i que vulgui ser família d'acollida d'urgència, és molt difícil perquè hauria, d'entrada, tenir una manera econòmica de sustentar-se per poder atendre un bebè.

A diferència d'això, els acolliments simples i permanents tenen l'altre desafiament, que és que no saps si acabarà o no acabarà. Hi ha una diferència administrativa, que és l'acolliment simple, que hauria de durar dos anys més o menys, el que es marca i el permanent, que és més de llarga durada. Però a la pràctica

això no es produeix així. Per què? Perquè les situacions de les famílies no són predictibles. No es pot predir si en dos anys, aquest infant podrà tornar amb la seva família d'origen. I a la pràctica hi ha pocs retorns amb la família d'origen. Llavors tenim famílies que realment voldrien dedicar part de la seva vida a cuidar un infant d'una altra família i oferir aquest servei que és la part més social. Però de vegades se tira enrere perquè veuen justament que al final és oferir-se un “*todo o nada*”. Al final és oferir-se al que faci falta. Perquè tu pots dir “jo vull dedicar cinc anys de la meua vida a aquets projecte de criança”, però després de cinc anys poder l'infant encara requereix. Això també és molt difícil per una persona. Acollir implica tenir el teu projecte de vida molt resolt també. A nivell familiar, una parella. Volem ser pares biològics, no volem. Per les dones també això és una pregunta que també es posa sobre la taula. Vull ser mare, no vull ser mare. O en quin moment vull tenir... Quin és el meu projecte vital o en solitari o en parell? Tu has de tenir molt clar el teu projecte de vida també com per poder oferir-te a ser part del projecte de vida d'una altra.

(Investigadora): Vosaltres treballeu amb famílies d'acollida aliena, entenc. Perquè el tema de les famílies extenses es treballa des d'una altra institució?

(Profess_01): Sí, la SIFE. Normalment estan molt en conjunt amb els EAIA i és un equip diferent que porta els acolliments en família extensa.

(Investigadora): Perquè tenia una pregunta que era si trobeu diferències significatives als que fan desafiaments entre famílies alienes i extenses. Però potser jo ja compararé les necessitats quan entrevisti si tinc l'oportunitat d'entrevistar un equip d'extensa.

(Profess_01): Hi ha un estudi que està *guai* que te'l puc enviar que fa justament aquesta comparació entre família extensa i família aliena. Jo no m'havia plantejat això. Per exemple, les famílies extenses són menys exigents que les famílies alienes. Les famílies alienes poden tenir més expectatives de millorar. Les famílies extenses són més permissives a la paraula, però més comprensives. Perquè ja saben de on ve l'infant. I tota la cultura familiar també forma part d'aquesta part. I hi ha tota una part que pot beneficiar a nivell d'autoestima o d'exigència al propi infant, a nivell de sentit de pertinença i a tot això que també s'ho guanya amb les famílies extenses. També hi ha altres dificultats que aquí sorgeix la família aliena. Hi ha dificultats que són molt cronificades en relació amb les famílies biològiques o d'origen, i això amb les famílies alienes és molt diferent la perspectiva de futur o la perspectiva de poder tenir un altre entorn, un altre tipus de vida. Però al final hi ha coses que és molt íntims. Realment, per un infant o per una altra mesura, pot ser més aliena que una altra.

(Investigadora): Clar, depenent de la història familiar.

(Profess_01): Sí, si no t'ho envio, recorda'm-ho.

(Investigadora): D'acord, gràcies. I després ja, per últim d'aquest bloc, els moments més crítics o difícils a gestionar per les famílies acollida. Heu detectat algun...?

(Profess_01): Jo crec que totes les transicions en si, són com els moments crítics. Tot el que fa referència al pla d'acoblament, quan vas mica en mica a conèixer l'infant, perquè hi ha emocions molt disparades. I a tota la part d'il·lusió, els primers moments, realment són molt macos. I estan carregats d'emocions molt positives, de voler agradar, de totes dues parts, tant de la família com de l'infant. I després, quan això, és l'etapa de lluna de mel, en algun moment s'acaba. Com aquesta muntanya russa, com d'emocions, al principi. Són persones que venen d'entorns molt diferents, que tenen unes edats diferents i que es troben. I que han de conviure en algun moment. Llavors, és complicat.

Després, totes les transicions que es fan molt quotidianes, en el sentit de les vites amb les famílies d'origen. Aquí també l'infant va transitant d'una família a l'altre constantment. I aquí també és complex, en el sentit que l'infant es retroba constantment en aquesta situació d'on vinc, on vull pertànyer, qui és la meua família o totes poden ser la meua família. Aquí es produeixen situacions com conflictes de lleialtat. Hi ha situacions complexes de poder gestionar. I quan es produeix un retorn amb la família biològica, també és complex per totes les parts de poder gestionar. Jo crec que les transicions són moments especialment delicats i que l'acolliment té vàlid.

(Investigadora): També volia recollir una mica la informació sobre la formació i la capacitació que es fa a les famílies d'acollida. Des d'aquí també gestioneu això. Com és, com s'estructura, el tipus de formació que es fa...

(Profess_01): Primer hi ha un requisit per acollir que és fer la formació. Cada entitat té la seva manera de fer-ho a nivell d'ordre. Nosaltres, per exemple, fem la formació abans de l'estudi, hi ha entitats que fan l'estudi després fan la formació. Cadascuna valora que és millor. Nosaltres ho fem així, també és una instància perquè la família pugui valorar o veure si és el projecte que li encaixa abans de passar per un estudi, que és molt de profunditat. Són entrevistes on parlem de la història de vida, on parlem del projecte d'acolliment, per què voleu acollir. Són entrevistes que no són fàcils per les famílies exposar-se a tot això, exposar la seva vida a un desconegut. Alhora, la formació dona l'oportunitat de conèixer en profunditat què és l'acolliment, on s'estan ficant, quin és el perfil d'infants, quines són les instàncies que han de donar resposta. I poden anar encaixant si és veritable mirar el que s'esperaven, el que volen i si es veuen preparats.

Fan 3 sessions de formació de 4 hores cadascuna. La primera sessió treballen molt el tema institucional, el circuit de protecció de la infància, com es prenen les decisions, quines són les responsabilitats o els deures de les famílies d'acollida. Es treballa molt la família biològica, quin tipus de famílies són i els possibles motius pels quals s'ha adoptat aquesta mesura de separació, sobretot per desmitificar molt les famílies biològiques. Molta gent pensa que les famílies d'origen són persones que són delinqüents, que estan en la presó. Hi ha molta por, molt desconeixement de quin tipus de família. Treballem molt això. Per nosaltres és molt important que hi hagi, si no una empatia, un respecte, una validació entre les famílies. perquè això serà bàsic perquè l'infant pugui créixer en aquesta dualitat. Si els adults no s'encaixen mútuament, difícilment l'infant no ho podrà fer.

I en la segona sessió, per exemple, es treballa moltíssim tota la part afectiva dels infants. Nosaltres treballem molt de situacions de dificultat que puguin haver tingut, situacions traumàtiques, quins són els

impactes, com es poden acompanyar, quines són les estratègies. Sobretot és de poder entendre que si un infant fa un cop de puny a la paret o fa una conducta, segurament no serà la conducta en si. no serà per fer-te mal o per molestar-te. Sempre intentem fer entendre aquesta part, potser no sabrem d'on ve, però la reacció segurament vol dir *algo* més. Perquè moltes vegades els infants tenen alguna reacció que és difícil d'interpretar o que és desproporcionada. I dius, però això d'on ve? No ho sabrem perquè no coneixem totes les vivències, però donar una segona lectura o una oportunitat de poder treballar pot fer molt la diferència, com ho gestiones com a adult.

I treballem molt també les relacions entre famílies. Com es fan les visites, la importància de naturalitzar les relacions, nosaltres intentem veure la mesura que es pugui, fer que l'infant pugui relacionar-se amb les famílies d'origen en el context més natural possible. Hi ha situacions que no es pot i hi ha casos en què has de fer la visita en una sala, en un espai tancat, acompanyada per un tècnic, vull dir, ja el més artificial de tot. En la mesura que ho poden, encara que hi hagi un tècnic, no es el mateix fer la visita en una sala que en un parc o en una cafeteria. Si tot va bé i les famílies estan disposades, intentem fer una instància de presentació també de les famílies. I si podem arribar a que les visites siguin en cap de setmana, i que entre elles ho puguin gestionar, és ideal. No tots els casos arriben aquí i donem tot el temps i l'acompanyament que calgui, però s'intenta. I si no, on arribin, però que per l'infant estigui bé.

I la tercera sessió, ve una família d'acollida convidada que dona el seu testimoni, és la sessió que més agrada també a les famílies perquè no es el mateix que t'ho expliqui una tècnica, que t'ho expliqui algú que està en primera línia, que està allí dia a dia. I treballem també als motius de finalització de l'acolliment en aquesta tercera sessió.

I després quan les famílies d'acollida ja estan acollint, com a servei tenim trobades anuals, oferim normalment 3 o 4 trobades al any on treballem un tema conductor. L'any passat vam treballar l'aferrament, el trauma, i com teníem un volum important d'adolescents en seguiment i llavors vam fer un grup d'adolescents per treballar en paral·lel. I segons el tema que motiva les trobades de l'any un expert o una experta que vingui a fer una xerrada, que també això a les famílies també valora moltíssim. Llavor, cada any tenim un tema que al final és una proposta, perquè la idea és combinar espais on les famílies puguin parlar del que necessitin en aquell moment i la tècnica o les tècniques estan per facilitar l'espai i facilitar la conversa. Llavors això és continuat.

També intentem que les famílies s'autogestionin i es puguin entre elles també anar fent xarxa i es donin suport. Això va començar l'any passat i està molt incipient. La idea és crear el projecte xarxa, que és que entre elles es puguin trobar i donar suport. Nosaltres vam fer com una primera sessió on poguessin presentar-se i que elles mateixes puguin anar fent-ho.

(Investigadora): Pel que fa als recursos que tenen a nivell econòmic ja he vist a la Generalitat, a nivell social recullo això que m'estàs dient de fer xarxa entre famílies que es puguin donar suport entre elles, hi ha algun recurs més a nivell psicològic, o d'altres tipus?

(Profess_01): Nosaltres, durant el seguiment de l'acolliment, treballem amb el model de referent i correferent. Sempre hi ha dues professionals que treballen per atendre la família. A nivell legal o a nivell institucional tenim l'obligació de fer un seguiment que consisteix en una visita cada 6 mesos a casa, un espai d'escolta amb els infants diferenciat i tot el que requereix a nivell d'acompanyament a visites amb

la família d'origen. En la pràctica fem això i totes les intervencions que facin falta dependent de la necessitats família i l'infant.

Fem entrevistes aquí a la seu, fem domicilis... Quan fem visites amb la família d'origen també aprofitem per treballar temes que han detectat que s'han de poder treballar. El contacte és molt continuat amb la família i treballem molt en equip. Tot l'equip està al corrent de la situació, qualsevol de l'equip podria donar resposta a una situació x d'una família. Potser no com la referent, però té coneixement. Tenim un telèfon d'urgència també, 24 hores que les famílies poden trucar si hi ha alguna situació. I ajudem, facilitem també si fa falta el tema de derivació a altres recursos que puguin necessitar, si necessita logopèdia, psicòleg o qualsevol cosa. L'administració dona suport econòmic per a això, es diuen els expedients econòmics, i nosaltres els ajudem en aquesta tramitació. Sobretot a nivell de psicòleg i tal, si cal acompanyem per fer la derivació al recurs que sigui més adient. L'equip en si no fa un seguiment terapèutic, el que fem més és ajudar a connectar. I sí que fem aquest acompanyament molt específic dels temes d'acolliment, de la relació amb la família d'origen, com gestionar temes emocionals, això sí que al dia a dia estem molt presents.

(Investigadora): El tipus de seguiment que es porta a terme durant l'acolliment familiar, per exemple, aquest seguiment és esporàdic, per exemple, si les famílies necessiten alguna cosa en concret, contacten i es fan visites o...

(Profess_01): Sí, sí, el que et comentava, que nosaltres hem de fer cada sis mesos una visita a domicili, un espai d'escolta a l'infant diferenciat, i les visites. Això és que es marca l'administració. A la visita a domicili la idea és que estigui tot els integrants presents per poder presenciar la dinàmica familiar. És la idea. I hem de fer cada sis mesos un informe per l'administració de seguiment, i després hi ha tot un seguiment indirecte a través de les coordinacions. Ens coordinem moltíssim amb l'equip de l'EAIA, que és qui pren les decisions. Sempre intentem anar en línia i ens coordinem. Si cal, també ens coordinem amb l'escola i amb els professionals en general que atenen l'infant.

(Investigadora): Això també, en relació amb el seguiment, aquest acompanyament varia segons les etapes del procés. Vull dir, és una hipòtesi, però potser en la primera etapa, el seguiment és molt més intensiu i després ja... Potser no requereixen tant de suport?

(Profess_01): Sí, per exemple, ho notem més a nivell de trucades. Per exemple, les famílies ens poden contactar per diferents canals. està passant això, què puc fer. Tant de part nostra com de part de la família, en la primera etapa, durant l'acoblament, és molt intensa, truquem cada dia per veure com ha anat avui, què heu fet, com us heu sentit què ha passat... Cada dia, en les primeres trobades, truquem. I depèn molt de l'evolució. Nosaltres estem disponibles al que fa falta, però és veritat que a nivell natural la intensitat va baixant. I després poden haver-hi pics d'intensitat en la intervenció, per situacions de crisi, o per situacions...

(Investigadora): I ara, ho has comentat una mica abans, el tema de la reunificació de l'infant o adolescent, amb la família d'acollida això es treballa d'alguna manera, perquè suposo que l'impacte emocional també a nivell personal és bastant potent.

(Profess_01): Jo diria que es treballa des de l'inici. És a dir, sempre posem sobre la taula que l'acolliment és temporal. Malgrat que no hi ha... No vol dir que sempre retornaran amb la seva família. De fet, la tassa de retorn és baixeta. No es fan gaire retorns. Però és una possibilitat que sempre l'hem de tenir sobre la taula. I és l'objectiu d'aquesta cura temporal, justament per permetre la recuperació de la família d'origen i que després el infant pugui tornar. Jo crec que és un tema que intentem que estigui sempre sobre la taula i que no sigui un tema tabú. Ni per les famílies ni per l'infant. I és un procés que les famílies ja saben i sempre ho parlem. Si hi ha un retorn, això es comença a veure. Es veu que les visites van molt bé, que hi ha molt bona relació, que els pares estan fent un pla de treball, que en un moment les visites es fan més visites o en modalitats naturals. Es veu en el procés i es va posant sobre la taula. No és un dia per l'altre per res. Es va veient i en el moment que es parla de la decisió també es diu a les famílies d'acollida. En cap cas un retorn és d'avui per demà. Es treballen mesos de preparació per tothom.

(Investigadora): Aquest és un tema a nivell social bastant... Realment és un èxit que l'infant torni a la seva família biològica però alhora és una pèrdua per la família d'acollida. Però la família d'acollida des del primer moment ja sap aquesta situació. Però tot això, no sé, som humans i ens pot emocionar. Aleshores per això plantejo aquesta pregunta, perquè em sembla potser un tema que socialment està molt debatut o qüestionat ...

(Profess_01): Sí, de fet moltes famílies arriben i diuen “jo vull un permanent”. Perquè ja permanent dona aquesta idea de permanència per sempre. Nosaltres hem de treballar molt això. Permanent no vol dir que no hi haurà un retorn, vol dir que es preveu que es trigarà més temps per a que es doni el retorn. Es que sinó, seria una adopció. Si s'hagués descartat el retorn, la mesura de protecció no seria aquesta. I també nosaltres pensem que cal treballar el màxim possible naturalitzar les relacions, que les famílies es coneguin, pensem que és un factor protector en cas de retorn. Si hem treballat en la relació entre famílies, aquesta relació té més probabilitats de continuar el temps, encara que l'infant torni a la seva família biològica. I que no sigui un trencament amb la família. Perquè un cop retorn, la família biològica no té una obligació de mantenir contacte amb el seu acollidor.

(Investigadora): Ja per finalitzar, pel que fa del sistema d'acollida familiar, alguns punts forts que destacades, que dius això funciona molt bé, o funciona molt bé però potser s'hauria de potenciar més...

((Profess_01): (silenci) És difícil perquè jo crec que està...La meua opinió personal, jo crec que el sistema i la llei està ben pensada. Jo crec que la tipologia d'acolliment és important, que sigui específic segons l'infant. El tema és que no es compleixen els terminis. I això distorsiona tant la valoració, que et fa pensar “què es el que funciona realment bé”, quan en realitat les famílies es veuen en una situació en que s'han d'oferir al que faci falta. perquè un simple no és un simple, un simple és un permanent, un permanent..., sobretot amb els de urgències diagnòstic. Vull dir que realment seria un recurs si es pogués dur a terme com estava planificat o com està pensat. Jo crec que sí que l'acompanyament que es fa a les famílies és algo que funciona i que és un punt fort de les entitats en general. Perquè és un tema, jo crec que en general, que mou molt a nivell personal també, les persones que treballem en aquest àmbit no és

que plegues i t'oblides. Vull dir que hi ha sempre, com que està part humana, jo crec que això és *algo* que... que s'ofereix de molta qualitat.

I també jo crec que *tot el treball que es fa de poder fer en profunditat l'estudi de les famílies, jo crec que és molt important, és algo que és reivindica molt...* Les famílies tenen la vivència, no tenen la part tècnica, no? Reivindiquen molt el fet que a les famílies no se les demana carnet o no se'ls fa un estudi per poder tenir fills. I *també el pensar que no és una criança "al uso", no és un fill biològic, ni és un...* Vull dir que és un estil de criança complexa, que té unes dificultats i que té uns compromisos. Jo crec que els equips ens permetem poder dur a terme aquestes entrevistes. I és dur també de vegades veure que no és el moment per a la persona, perquè hi ha uns temes que poden ser incompatibles, i també sap molt greu, no?, perquè hi ha un desig, hi ha un oferiment... has de valorar sobretot que un infant no passi per un altre trencament. Perquè pot passar que una família amb tota la bona voluntat, vulgui fer-ho, però tu veus que aquesta família en realitat té més motivació de adopció que no d'acolliment. Com portarà la relació amb la família biològica? L'infant tindrà aquí un tema emocionat complex, tot això, i que després comporti o més dany per l'infant o un trencament de l'acolliment,

(Investigadora) : I pel que fa als canvis, recullo sobretot això, que la legislació pugui garantir la realitat realment en què es troba. A part d'això, creus que hi hauria algun canvi que caldria implementar?

(Profess_01): Sí, jo crec que s'ha de ficar més ajudes a les famílies d'acollida a nivell econòmic. Crec que això és important, perquè és una tasca que realment necessites dedicar-te, i estar tranquil per poder fer-ho, i no patint de si el tema econòmic no pot ser un estrès més. I és veritat que en Espanya tenim, un sistema d'acolliment que és social, és voluntari, no és remunerat. L'ajuda que hi ha són per la despesa de l'infant i realment és així. I jo crec que culturalment aquí ens fa molt de sentiment això. Aquesta part familiar. Hi ha altres models d'altres països que són més una professió que no pas un sistema familiar. Però tot i així, jo crec que falten ajudes aquí. Falta en els acolliments la possibilitat de poder cotitzar, en els acolliments d'urgències no es poden agafar la baixa de maternitat i paternitat. Hi ha una sèrie de coses que s'haurien de poder implementar, perquè la gent es pogués realment oferir amb garanties de poder du-ho a terme. I que el tema econòmic no sigui un tema estressant. Facilitar també els tràmits dels expedients. Hi ha coses burocràtiques que jo crec que sí que s'haurien de poder millorar. Sobretot perquè no siguin un pes més, a part de ja tot el compromís i tot el que han de fer.

(Investigadora): Clar, cuidar tot el possible les figures d'acollida. I ja, per últim, si hi ha alguna cosa que no hem tractat que consideris rellevant aportar per l'estudi, sobre l'acolliment familiar...

(Profess_01): Jo crec que hem pogut abordar bastant. Després, si tu hi ha una cosa que dius, que penses, m'ho dius.

Annex 4.2. Transcripció de l'entrevista a l'informant Profess_02 i Profess_03.

Codi identificatiu de l'entrevista: Profess_02 i Profess_03

Data: 22 de maig de 2025

Modalitat: Presencial

Durada: 1h 15min

Aquesta entrevista s'ha fet a dues professionals del mateix servei de ICIF. El perfil professional, en un dels casos, és una professional graduada en psicologia amb experiència directa en l'àmbit de l'acolliment familiar des de l'any 2018. El codi identificatiu serà Profess_02. L'altre professional és educadora social habilitada i porta treballant 20 anys en l'acolliment familiar. El codi identificatiu serà Profess_03.

Transcripció:

(Investigadora): En primer lloc, ja us heu presentat, però si em podeu dir una mica el vostre rol aquí a l'entitat i l'experiència en l'àmbit de l'acolliment familiar. Quants anys porteu en aquest àmbit?

(Profess_03): Jo em dic Laura, estic al Servei d'Acolliments com a educadora social i porto 20 anys treballant aquí al Servei d'Acolliments. (riu) Molts anys, sí. Mm, les meves funcions serien, per una banda, l'estar present en un acolliment, des que ens arriba l'expedient d'un infant per part de l'ICA amb una proposta d'acolliment, la cerca de famílies disponibles, de les famílies que nosaltres hem valorat i hem validat, veure quina d'aquestes famílies pot donar resposta a les necessitats d'aquest infant en relació a la seva proposta. I llavors, a partir d'aquí, és fer proposta a la família i ser la persona, juntament amb alguna companya de l'equip, ser les persones referents al llarg de tot el temps que duri l'acolliment, tant del nen com de la família. Llavors, dins de les funcions de seguiment, què s'ha d'anar fent? Ens coordinem amb tota la xarxa que intervé en la vida d'un infant, ja siguin escoles, terapeutes... Ens coordinem també amb els equips que intervenen des de l'EAIA, serveis socials que intervenen amb la família d'origen. Fem entrevistes amb la família, intervencions amb els infants, per anar treballant d'alguna manera aquest acompanyament en tota la situació d'acolliment, per on estan transitant aquests infants i, d'una banda, també tenim la responsabilitat d'anar informant a l'ICA com està aquest nen en aquesta situació d'acolliment. Llavors, periòdicament, mínim dos cops l'any, nosaltres hem de fer uns informes adreçats a l'ICA on recollim com està aquest nen en relació a la seva situació familiar, en relació amb la família d'origen i també com està ella en l'acolliment en diferents àmbits de la seva vida. I també aquí recull una mica quina és la idea de treball amb aquest infant, amb aquesta família, per seguir acompanyant-lo en tot això. Per altra banda, dins del servei també, jo amb la meua figura d'educadora social no puc fer estudis de valoració de famílies que s'ofereixen per fer acolliments d'urgència i diagnòstic o simple o permanent, però sí que puc fer estudis de famílies que s'ofereixen per ser família col·laboradora. Llavors aquests estudis sempre es fan entre dues companyes, dos perfils professionals diferents i llavors sí que també fem estudis, faig estudis de famílies que s'ofereixen per ser família col·laboradora i també el seguiment, una mica el que hem parlat d'altres tipus d'acolliments, doncs el mateix en col·laboradores. Des que arriba l'expedient d'un nen o una nena proposat per una família col·laboradora, dins del ventall de famílies que tenim disponibles, trobar la família més adequada i fer tot el procés, tota la proposta i el procés d'adaptació, de coneixença i el seguiment.

(Investigadora): He escoltat parlar de les famílies col·laboradores, però no sé ben bé de què tracten, són la mateixa modalitat que els del cap de setmana?

(Profess_03): Sí, les famílies col·laboradores és un projecte d'acolliments familiars de caps de setmana i períodes de vacances. La diferència és que està adreçat a nens a partir de nou anys, en principi, a vegades poden ser nens més petits, si hi ha que son germanos, o si hi ha alguna discapacitat, que són nens que madurativament són més petits, també seria una opció. Però normalment és per nens a partir de nou anys que viuen en CRAEs o que no tenen proposta d'acolliment familiar o que la seva proposta és poc viable. Això significa que o bé tenen alguna dificultat afegida o bé perquè al final les famílies d'acollida quan s'ofereixen per acollir s'ofereixen per una modalitat d'acolliment i es poden marcar el perfil d'edat pel qual s'ofereixen i a partir de certa edat és més difícil trobar famílies d'acollida. **Hi ha la idea que com més grans, nens grans, problemes més grans i llavors també és veritat que costa més que les famílies que van venint trobar perfils per dir que s'ofereixen per acollir un nen a partir de nou anys.** Llavors aquest programa ofereix l'experiència per aquests nens i nenes que viuen en centres de viure en família. Aquí les famílies no tenen la guarda dels nens, la guarda la té el CRAE i l'objectiu és que aquestes persones esdevinguin referents al llarg de la vida de tot el temps que aquest nen estigui en un centre i després, o per majoria d'edat o per canvi de mesura, puguin seguir formant part de la seva vida. I els ofereixen l'experiència de viure en família des de la vida quotidiana des de tenir uns referents, una certa exclusivitat perquè al final la vida en un centre hi ha educadors que tenen les ràtios que tenen i que treballen per tots per exemple i que han de compartir moltes coses, molts espais, molta atenció amb altres nens i nenes amb circumstàncies semblants. Llavors les famílies col·laboradores és aquesta exclusivitat d'uns adults amb els quals es van vinculant de manera progressiva, que la idea és que es perduri al llarg del temps i un espai de relació fora de l'àmbit de la protecció, més enllà que tinguin relació amb la família d'origen els nens poden tenir relació amb la seva família d'origen i fins i tot anar caps de setmana però és una experiència de família diferent en aquest sentit. **Llavors és un programa pot conegut, aquí és molt important poder treballar molt de la mà amb el centre** al final és que aquestes famílies a part del compromís i el compromís al llarg del temps i el poder acompanyar aquests nens en tot l'emocional és poder fer aquest tàndem amb el centre de treballar de la mà de no dir que quan està el cap de setmana jo faig el que considero al final el centre és qui té la guarda, és qui coneix el dia a dia del nen el col·le, la relació amb la família d'origen, com gestiona les coses i és **aquest treball molt conjunt amb el centre i més enllà d'això també participo en tasques de difusió, donant a conèixer l'acolliment familiar en sessions informatives a vegades aquí a Creu Roja o en altres llocs també participo d'això**

(Profess_02): Jo sóc la Paula, soc la cap del servei d'acolliments familiars i entre les meves funcions està la planificació i el seguiment de les funcions del servei, també la justificació i el tancament de les memòries, la relació amb l'administració, la representació a nivell institucional en context de la federació de FEDAIA, però també a nivell de l'administració, la gestió del personal, una mica com portar el servei, la seva generalitat també dins de la dinàmica més micro, perquè l'equip té espais de supervisió, de formació també a nivell de les activitats o les accions que puguem fer, de difusió, de seguiment, perquè tot és doni i amb la millor qualitat possible i... No sé si em deixeu alguna coseta més una gestió del personal també la relació amb l'empresa tot el... la part de seguiment econòmic tota aquesta part de gestió

de l'equip tot el que és d'haver dintre de la gestió d'un servei en el context d'una empresa, com Creu Rosa o qualsevol altra, perquè també té els seus processos

(Profess_03): Una cosa que m'he deixat de dir entre les funcions de seguiment és l'acompanyament dels nens a les visites de la relació amb la família d'origen. És veritat que no he entrat en el detall però una de les funcions que tenim totes les persones que estem aquí i que assumim des de la referència d'un cas és l'acompanyament dels nens i nenes amb la relació amb la família d'origen, ja sigui amb visites de tipus supervisat o més lliure i l'acompanyament d'aquests nens en com anar integrant en la mesura que ells ho necessiten i ho poden entomar la seva trajectòria vital i la seva relació amb la família.

(Investigadora): Súper, després us faré unes preguntes més concretes sobre aquest tema. Comencem amb el primer bloc de les preguntes. Quines són les principals dificultats presents en les famílies d'acollida?

(Profess_03): Dificultats en quin sentit?

(Investigadora): A nivell general...O sigui, Quins reptes s'enfronten dia a dia a les famílies d'acollida? Potser la paraula és més aviat reptes que dificultats.

(Profess_03): Els reptes són constants. Jo crec que acollir és de les coses més difícils que té a veure amb la criança d'un infant amb qualsevol de les modalitats possibles, ja sigui una parentalitat biològica o una adoptiva, l'acolliment és de les més difícils perquè crec que acollir significa cuidar els fills d'unes altres persones que estan molt presents. Aquestes persones intenten vetllar molt perquè aquest nen pugui d'alguna manera al llarg de la seva vida integrar tot el que li ha anat passant com són els seus pares, el que han pogut fer, el que no han pogut fer. Un dels reptes en relació a les famílies d'acollida que per això és difícil trobar-ne és que una família d'acollida ha de poder acceptar. Nosaltres sovint parlem que aquests nens venen amb una motxilla. Tots tenim motxilles de coses que ens han passat a la vida. La d'aquests infants és molt més gran perquè venen de situacions de molta pèrdua de situacions molt traumàtiques i tot això és el que tu aculls però no només des de l'impacte emocional que suposen aquests nens des d'aquesta ferida que a vegades està més oberta i a vegades està oberta però no fa símptomes inicialment sinó també tot l'altre i és aquesta família d'origen amb dificultats amb mancances que seguirà formant part de manera activa de la vida d'aquests nens perquè en una adopció tot això s'ha de vetllar molt en una parentalitat adoptiva l'origen hi és, s'ha de tenir present s'ha d'acompanyar però al final no hi ha una presència activa que tot té les seves pros i contres vull dir que ells siguin no és negatiu però sí que és veritat que quan passen coses fa més remoguda tot això perquè aquests nens tenen contacte és més complicat

(Profess_02): L'origen no és una foto estanca l'origen no és una foto estanca d'un moment sinó que té una continuïtat en la vida d'aquests infants

(Profess_03): I que hi ha un tema de vinculació que els nens van mantenint la relació i també les famílies d'origen hi ha una expectativa hi ha un desig que les coses puguin ser diferents i tot això va operant en el dia a dia dels infants i això és un gran repte acollir l'impacte emocional que ha pogut tenir en un nen les mancances, les pèrdues i les situacions traumàtiques que ha viscut, que moltes vegades també hi ha molta desinformació perquè no està escrit enlloc moltes vegades arriben nens amb un CRAE de 3 anys i dels 0 als 3 no saps què els ha passat saps que han estat vivint a casa seva amb els seus pares amb uns pares que tenen aquestes dificultats que han passat coses a l'escola però no saps què ha passat, no saps com aquest nen ha viscut tot el que li ha passat les famílies d'acollida han d'entomar això nosaltres donem la màxima informació que tenim però moltes vegades hi ha molta informació que no està escrita enlloc han d'entomar això, que és molt difícil han d'entomar anar coneixent un infant que està per descobrir moltes coses amb tota aquesta motxilla i han d'entomar l'acompanyament en la relació amb l'origen que a vegades és molt difícil, per què? Perquè la relació trasbalsa, remou perquè un dia un pare o una mare pot haver dit o fet alguna cosa que col·loca el nen en un lloc difícil o li genera una expectativa i tu portes molts dies intentant que aquest nen estigui tranquil i llavors deixa d'estar-lo perquè ha vist el papa, ha vist la mama i alguna cosa ha passat, alguna cosa s'ha dit o aquella abraçada ha sigut molt intensa i tot això ho has de combinar amb el dia a dia i al final, per mi un dels grans reptes és aquest que quan un acull, la mirada ha de ser en aquesta direcció no oblidar-se mai sense deixar de normalitzar no podem estar sempre pensant en la motxilla perquè si no aquests nens no poden ser nens normals però sí que tenir-la present i viure la incertesa, que és molt difícil no saber per què un nen reacciona com reacciona i al final poder viure des del present per dir la reacció és aquesta i com l'acompanyem llavors és una criança difícil tot i que hi ha nens que transiten per l'acolliment amb una normalitat espectacular i tot és fàcil aquí hi ha casos i casos però jo crec que un dels reptes importants és aquest és com viure el present i que el que ha passat, tenir-ho present però que no condicioni tot el dia a dia perquè si no és veritat que és molt difícil i integrar que la família d'origen és una família amb mancances que segurament tot i que es treballa amb ella hi haurà moltes fites que no es podran assolir perquè per això no podran tenir o no podran tenir mai la tutela dels seus fills, no la podran recuperar perquè les mancances són molt profundes i entrar aquí sense jutjar i la idea del judici ha valors de pensar que no deixa de veure mai aquests pares com a persones vulnerables situant la responsabilitat no justificant, la vulnerabilitat no justifica certs comportaments i per això estem els adults i el sistema de protecció per protegir els nens en aquesta situació però sí que poder tenir una mirada la família és aquesta la que té aquest nen i acompanyar-lo amb això sense jutjar i deixant-se acompanyar també pels professionals i jo trobo que, no sé si t'he contestat són reptes que és necessari que el punt de partida en una família sigui aquest perquè si no és molt difícil però hi ha moltes coses que no es poden controlar hi ha decisions que les famílies d'acollida no poden prendre que té a veure amb cada quant veuran els seus pares tot això són decisions que un no pot prendre i això pot frustrar molt també quan després tu has d'acompanyar aquest infant quan després torna a casa, quan veus que tot això el remou i el sacseja i el repte de poder treballar molt amb les famílies és això l'impacte de les situacions traumàtiques i de pèrdua com operen els nens en aquest sentit, a nivell de desenvolupament i tot això

(Investigadora): Parlàvem en l'anterior entrevista que la validació entre famílies és molt important també pel benestar de l'infant perquè no es generi aquesta dualitat en conflictes de lleialtat.

(Profess_02): Se't diu que tens el permís per poder estar cuidat per una altra família, súper important però també que la família que t'estigui cuidant et doni un permís per mantenir i doni l'espai la teva família d'origen és cap d'alt i tot el que estava dient, les demandes si la família no està ben col·locada aquí és molt difícil perquè durant l'acolliment també hi ha moltes incerteses hi ha molta informació que no sabem i hi ha moltes coses que estan operant en el mateix moment i la família d'acollida està preparada per tomar tot això des d'un lloc que permeti al nen o sigui que li doni el permís al nen per transitar per les visites, per convèncer i poder-ho acompanyar és complex, les famílies d'acollida és una cosa molt complexa i per tant requereix d'un acompanyament i al final hem de poder acompanyar bé les famílies que és el que intentem fer però és complexa perquè hi ha coses que no depenen de la família i que estan allà operant i que moltes vegades també no depenen de nosaltres.

(Profess_03): I nosaltres també com a servei d'acolliments tenim limitacions i decisions que no podem prendre.

(Profess_02): Des de la part tot té el bo i el dolent però també fa que a vegades hem d'acompanyar situacions en què nosaltres potser també tenim un parell diferent quina és la freqüència de la relació que té una família d'origen potser estem veient que aquell nen necessitaria espavilar la relació i no estem podent que això d'aquí depengui un canvi i això també és complicat però és la situació que hi ha i l'hem d'intentar acompanyar de la millor manera.

(Investigadora): Entenc que les famílies estan acompanyades per vosaltres i pels equips de l'EAIA, no?

(Profess_02): No, en principi les famílies acollides relacionen amb les ICIFs, amb l'EAIA no es relacionen, l'EIA és l'equip d'intervenció que tracta la família d'origen.

(Profess_03): Nosaltres ens coordinem molt amb els d'EAIA al final la relació tot i que és jeràrquica i al final l'EAIA jeràrquicament està per sobre perquè al final és qui pren la decisió però és veritat que la idea és poder treballar de manera consensuada i a vegades hi ha diferència de criteris i es pot arribar a acords a vegades no n'hi ha i tots anem en la mateixa direcció però quan hi ha diferència i tot això prevaleix el criteri de l'EAIA i l'EAIA té la funció d'acompanyar la família d'origen tot això més enllà de si l'acolliment serà més llarg o més curt, de poder acompanyar si aquesta família té relació amb el seu fill o la seva filla, que aquestes visites siguin de la màxima qualitat i poder treballar aspectes a vegades molt concrets des de regals, des de xuxes des de missatges o coses que s'estan dient que estan confonent el nen o que trasbalsen, des de treballar tu aquesta situació d'acolliment com l'estàs vivint des de treballar, pensem que estaria bé que us poséssiu cara i les famílies us poguéssiu conèixer i poder fer una presentació no perquè les visites deixin de ser com són però això sempre és quan es pensa que per l'infant

és el millor i les famílies ho poden entomar i també és una presentació amb professionals i acompanyada en aquest sentit.

(Profess_02): L'EAIA és l'equip d'atenció a la infància i adolescència del territori, o sigui que el que està atenent és els infants, òbviament ho treballa a partir de la família d'origen **tots estem mirant és l'infant fem l'acompanyament a la família que acull ara mateix l'infant i l'EAIA treballa a través de la família d'origen de l'infant.**

(Profess_03): A vegades els EAIA's també veuen els nens o venen a visites, però sí que amb la família d'acollida no intervenen a no ser que es faci una presentació, es coneixen però intervenció com a tal no fan.

(Investigadora): Aquests reptes varien segons la modalitat d'acolliment? És a dir, varien segons la modalitat? Sé que per exemple d'urgència i diagnòstic les dades són que hi ha molt poques famílies, aquests reptes també hi son o com s'encaixen?

(Profess_02): La naturalesa de la mesura ja és diferent, la mesura d'acolliment d'urgència i diagnòstic tot i que sigui un acolliment, és una mesura transitòria i immediata, és una mesura que permet de manera immediata donar una resposta de desprotecció i desempament d'un infant i durant el temps que es valori que és el millor per aquell infant. La naturalesa de les dues mesures ja són diferents, no és el mateix un CRAE que un centre d'acollida perquè el que fan a un CRAE que és de llarg d'estada no és el mateix que un centre d'acollida que és de curta estada. Amb l'acolliment passa el mateix, els reptes **quan parlem de l'acolliment d'urgència els reptes són diferents. Aquí hi ha una altra complexitat que al final han de des del principi treballar per la sortida, perquè és un recurs pont i ja sabem des d'ara que aquests infants marxaran cap a una altra realitat que encara no sabem quina és però que serà la que s'hagi definit que és la millor per aquell infant la més protectora. El repte d'aquestes famílies d'urgència és treballar la sortida des de l'inici i poder acompanyar, donar el permís a l'infant a transitar cap a la nova mesura perquè és la complexitat i també hi ha una part que comparteixen que és que aquests infants quan arriben hi ha una part que tampoc sabem i que també està operant, per molt que siguin infants normalment són infants petits, també hi ha coses que també hi ha una motxilla i aquesta motxilla també opera i també s'han d'acompanyar coses.**

(Profess_03): Sí, tot el tema de l'origen també posicionar una mica pel origen també és important perquè tot i que l'impacte potser no és tan gran perquè són nens molt petits però que és veritat que aquest poder, aquest reconeixement de dir, vas a la visita, portem una foto de tant en tant, et posem la robeta que et van comprar a l'anterior visita, poder fer cosetes d'aquestes que té a veure amb, tinc present que vens d'allà i és un missatge indirecte cap a la família tot això també és important en aquest sentit però és veritat que l'impacte que té amb el nen és molt diferent, no té res a veure amb nens amb un simple i permanent i nens que poden ser una mica més grans i per tant més conscients de tota la seva situació

(Investigadora): Sé que vosaltres sou una equip que acompanya les famílies acollidores però sabeu algunes diferències envers la realitat de les famílies extenses i les alienes? De com s'acompanya i es treballa...

(Profess_02): Jo crec que de base el punt de partida és important, que tu siguis una família que hagi, des d'un procés tranquil i conscient manifestar la teva voluntat de voler acollir que hagi un procés d'estudi, de formació que acabi resultant favorable és diferent que si ets una família extensa que ja s'ha detectat una situació d'un infant de la teva família que és una situació de risc i que llavors diguéssim que ets com reacció a una situació concreta Jo crec que això és diferent en quant a com arribes a l'acolliment i en quant a l'acompanyament des dels SIFE que estan vinculats als EAIA. **Sé que la prestació a nivell econòmic és diferent i és menor.**

(Profess_03): També pot ser un servei externalitzat o pot ser de l'EAIA. No sé ben bé com és el procés La prestació econòmica és diferent però no sabria dir-te... Entenc que també la té la seva complexitat.

(Investigadora): Una cosa que m'ha faltat en el meu estudi ha sigut poder parlar amb professionals de la SIFEs per poder veure si els reptes són diferents en les famílies. D'altra banda, hi ha alguns moments més crítics per acompanyar les famílies?

(Profess_03): Aquí hi ha moltes variables. A vegades té molt a veure amb com és el nen, els recursos que també té. L'adolescència és un moment difícil. L'adolescència és un moment complicat L'adolescència en si mateixa. Hi ha adolescents que transiten amb la seva adolescència però hi ha d'altres que se'ls mouen més coses. És un període complicat i sovint pot tenir més a veure amb com és el nen com gestiona les coses que li passen i com és la família d'acollida. A vegades és una conjunció de factors que fan que aquella combinació sigui més fàcil o més difícil d'acompanyar Així com identificat l'adolescència ho és clarament i després depèn de moltes coses. Hi ha famílies que tenen situacions molt complicades però que les gestionen i que demanen ajuda però la manera de viure-la i d'enfrontar-la és des d'un lloc i una altra família amb una situació molt semblant és tot molt més difícil i no té a veure només amb la família té a veure amb la família, com és el nen a vegades ja hi ha què hi ha... No només amb la família, també amb la família, en com és el nen, a vegades, ja hi ha què hi ha, l'escola, tot un seguit de coses, no? La casuística de cada cas és molt diferent. Sí, és molt diferent.

(Profess_02): I això es fa més palès en aquests moments com l'adolescència, no? Perquè, clar, és com més complex, eh? O quan, per presència o absència de família d'origen, l'infant se'n va a veure la seva pròpia història d'edat, no? Això, normalment, l'adolescència ho propicia, però hi ha nens que abans que arriben a l'adolescència ja tenen, no?

(Profess_03): Sí, **nens molt atrapats en aquest conflicte de lleialtats** que tu deies, que no està alimentat per part de ningú, eh? Vull dir que a vegades, tant una família com l'altra, ningú... Però hi ha nens molt atrapats, no? Llavors, et diria, no?, que aquests nens que estan tan atrapats en aquest conflicte de

lleialtats, o que, bé, el passat és de difícil gestió, no?, tot això són moments difícils, no?, d'acompanyar en aquest... Bé, no d'acompanyar, són moments difícils amb l'acolliment, no?

(Profess_02): Moments de crisi, clar. Moments de crisi, sobretot quan hi ha infants... que presenten com molta situació derivada de situacions traumàtiques. Vull dir que al final hi ha infants que, bé, per les situacions diverses, no?, potser, no?, fan tot la... fins a la majoria d'edat, no?, i han pogut anar de manera resiliència, elaborant i col·locant les situacions que han viscut, i hi ha altres infants que això els ha impactat profundament, no?, i vas veient allà que això està allà operant tota l'estona, no? Llavors, acompanyar això a vegades és més complex, no? Sobretot si no ho estàs podent veure. Jo crec que el tema de la mirada, no? Depèn de com tu ho estiguis podent mirar, doncs, pot ser més difícil o menys.

(Profess_03): Clar, aquí també hi ha tot, no?, mecànics externs, no?, l'escola no està preparada habitualment, no?, per acompanyar nens i nenes que venen de situacions traumàtiques i de pèrdua, perquè la mirada, no?, no va amb ment, no? És molt des del punt de vista conductual, des del comportament, no? Llavors, doncs, *bueno*, al final, com aquests nens, no?, l'acompanyament emocional, tot el tema de l'exigència acadèmica, no?, més enllà de què poden o no tenir a nivell cognitiu certes dificultats. Hi ha nens que cognitivament estan en la mitjana o estan per sobre, però a l'escola no els hi va bé. I no per un tema de capacitat, sinó per un tema perquè l'emocional està operant moltíssim i l'acompanyament que es pot fer des de l'escola, doncs, no s'ajusta al que aquests infants necessiten, no? Vull dir, parlar, doncs, això, no?, d'escoles una mica sensibles al trauma, no?, que puguin llegir que, *bueno*, hi ha nens que estan com molt *hipervigilats*, que els sorolls i el so del timbre els pot reactivar en certes coses, que tot allò social és complicat, no? Llavors, això també és un gran què, perquè els nens passen moltes hores a l'escola, no? Llavors, també, segons com sigui la mirada, com aquestes traslladin a les famílies, les famílies, jo crec que a vegades es poden sentir també com molt soles, no?, en aquest sentit, perquè pot tenir molt la mirada col·locada on l'ha de tenir, però és veritat que després el sistema, i fins i tot a nivell terapèutic i tot això, doncs, *bueno*, de fent el terapeuta que et trobis, no?, doncs ja de seguida, doncs, TDAH, dislèxies i tot això, sense tenir en compte, no?, que quan un, doncs, si de certs anys no ha estat estimulat com devia, potser s'ha de donar temps a veure si tot això es pot recol·locar, no? *Bueno*, això també és un repte important, que no l'hem dit abans, no?, però a nivell social, no?, com dels professionals que intervenen en la infància, en qualsevol tipus d'infància, doncs igual que en una discapacitat física, no?, doncs s'estan adaptant coses, no?, doncs amb aquests infants, no?, que no són nens que hagin de tenir un diagnòstic, no tots aquests nens venen amb diagnòstic, no?, doncs sovint l'acompanyament que es pot fer...

(Profess_02): Sí, i que l'escola no sigui un estrès a l'ofici. A l'ofici acadèmic, no?, que socialment, no?, hem disposat com un paper a l'escola, no?, que té una importància i que genera amb aquests infants un estrès, doncs si això no hi és, doncs clar, hi haurà d'anar avui, no? Llavors, o tindre una escola que tingui els recursos per acompanyar aquesta realitat, o una família que pugui anar acompanyant, diguéssim, a fer una reducció d'un lloc a l'altre...

(Profess_03): Quan aquest nen té de la visita i llavors està 3 o 4 dies, que està molt remogut i que llavors no participa, o té conductes més agressives, o el que sigui, que tot allò, no des de la permissivitat de... et deixo fer perquè ho necessites, evidentment, però com a company, no?, perquè puguis canalitzar tot això que t'està passant, que, evidentment, l'escola té moltes limitacions, perquè ja ho sabem, eh?, però que això és veritat que no es té en compte a les escoles, no?, i llavors sí que et pots trobar professionals més o menys sensibles, però que tampoc no estan formats en tot això, no?, que... *bueno*, que... que és important, no?, **perquè els nens passen moltes hores allà, i llavors sovint poden ser llegits com... Ostres, és que, clar, es porta malament**, és que no sé què, i...

(Investigadora): Clar, i després les etiquetes que se'ls hi pot atribuir...

(Profess_03): **La mirada professional cap als nens que venen de situacions traumàtiques i de pèrdua, *bueno*, és veritat que estem lluny, eh?, també, de tenir... que es tinguin eines i de poder aprendre a llegir aquests infants**, eh? I això per les famílies també es pateix, eh? Perquè això genera, en el dia a dia, en el quotidià, genera dificultats, també, en l'esfera escolar com la social, no?, perquè al final, clar... Recordo una família, que deia que certes coses que no les explica, perquè **si tu ets una família que estàs ben ubicada, que veus bé el nen i que saps interpretar això, també et topes, que en el teu dia a dia hi ha contextos on no poden llegir igual el que li està passant a l'infant que tu estàs acollint, i això també és una dificultat, al final, no? O sigui, a l'escola, no?, no s'està podent fer aquesta lectura de l'infant que tu estàs acollint, i això és una expulsió o una falta**. Al final, has d'estar gestionat amb tot això, perquè hi ha un sistema que no està... Que no està adaptat a la situació de trauma que l'infant viu i que t'està generant més estrès, no? A vegades genera més soroll el fet que a nivell educatiu, no... Tot això són obstacles. Això per les famílies jo crec que també és un estrès molt gran. És molt gran, sí, aquest és molt gran. **La incomprensió**, no? I la desinformació, no? Aquests nens que els hi ha passat tot això, que venen d'aquestes situacions, moltes vegades la ratlla entre lo patològic i lo que no ho és i lo que forma part d'un procés d'integració del trauma, d'integració de la pèrdua, moltes vegades la ratlla és molt fina, no? I des de... *bueno*, des de la idea de poder acompanyar, no?, doncs a vegades la patologia agafa molta força, no?, que a vegades hi és, no?, i que moltes vegades amb aquestes propostes que fem, evidentment quan hi ha una problemàtica de salut mental o antecedents de salut mental per part de les famílies, tot això s'explica, no?, però hi ha una incertesa, no?, que està allà, no? I a vegades hi ha situacions i nens que van creixent, no?, que van apareixent coses, no?, i aquesta fina línia, des de com ho enfoquem, si des d'aquí o des d'allà, també té a veure, no? A nivell professional, doncs jo crec que que falten professionals que treballin també en aquesta direcció.

(Profess_02): I perquè al final el sistema públic té la limitació de què, no?, et puc veure un cop cada tal, llavors també es tendeix més a altres mirades, no?, com més operatives, que miren més com lo conductual, la medicació, saps? Caldria intervencions a un altre nivell, no?, per atendre aquestes situacions.

(Investigadora): Doncs sí, i tant... Volia introduir un tema que era sobre... no sé si és un repte, eh? Vull dir, us ho pregunto, el repte de la reunificació familiar, quan l'infant torna amb la família biològica, això com... L'acolliment és una mesura molt temporal, tot i que sigui permanent, no?, tot i que la paraula permanència pot donar a entendre que és per sempre, no? Però la temporalitat de l'acolliment, quan es produeix la reunificació familiar, com s'afronta? Això també és un repte per les famílies a l'acollida? O com es treballa?

(Profess_02): La base de l'acolliment és cuidar el fill d'una altra persona el temps que l'infant ho necessiti. I el fet que es digui el temps que l'infant ho necessiti ja ens genera com una incertesa, que no sabem aquest temps quant serà, doncs depèn de moltes coses, no?, perquè al final depèn del procés que facin els seus pares, no?, que permetin o no plantejar-nos el retorn, però també del que pugui necessitar l'infant en cada moment, perquè a vegades hi ha pares que fan un procés molt gran i poden canviar, no?, i poden estar en una situació... que el cop pugui pensar, quan es vegi, que poden ja, a dia d'avui, fer càrrec dels seus fills, però això pot arribar a un moment on al seu fill no li és possible entomar-ho, no? Llavors, aquí ens genera una incertesa que no tot és A, B, C, D, saps? 2 més 2 no són 4, no?, perquè dius pot ser aquest pare, ara ja pot guiar el seu fill, però ara pot ser aquest fill, no pot sentir-se cuidat per aquest pare que l'ha d'abandonar, perquè està, no?, diguéssim, entomant... Ja ho han passat molts anys, no?, i aquest nen ja...

(Profess_03): Té tot un sentiment de pertinença arrelat amb la família d'acollida i allà on viu, llavors, *bueno*, és trobar l'equilibri com d'una coparentalitat, no? Evidentment, la guarda la segueix exercint la família d'acollida, no?, però, *bueno*, que veure com aquesta família d'origen... pot fer-se present en la vida del nen, *bueno*, amb la mesura, també, i veure el nen que hi permet, no?, també, perquè, *bueno*, novament, no?, el conflicte de lleialtats, no? Si els nens senten que han de renunciar a alguna cosa que els dona seguretat, doncs això serà molt difícil. Hi ha nens que estan com molt atrapats en l'origen i el sentiment de lleialtat és molt gran, no? Llavors, potser seria més fàcil, no?, però no sempre és així, no? Clar, jo crec que al final depèn... O sigui, el repte cabdal és la mirada dels adults. O sigui, lo cabdal és si els adults poden deixar de veure... el que ells necessiten i mirar el que necessita el nen. Per mi, això és el repte cabdal. Separant, també, que el retorn, quan parlem de la urgència... són dues realitats diferents, perquè la urgència, en essència, prepara a aquell infant la possibilitat de marxar de la família des del primer dia. És a dir, en la urgència, hi ha la certesa que aquell infant marxarà. En un període de temps, a priori, curt, d'acord? Que sí que és veritat que la realitat actual fa que això s'hagi pogut predominar en el temps, però, en principi, l'essència d'una urgència... que tu cuides d'aquell infant, poc temps. En principi, sis mesos, però és prorrogable... en funció del que necessita l'infant. O necessiti l'EAIA, no? Jo no diria l'EAIA només, perquè al final també a vegades l'EAIA fa la seva feina i... L'error del sistema te'l alenteix, no? Però aquí la clau és com has de mirar el nen, per mi. O sigui, el repte cabdal és que els adults, que siguin, sigui la família d'origen, sigui la d'acollida, siguin adults que puguin, d'una manera o una altra, mirar el que necessita l'infant. I que allò sigui el prioritari. Vull dir que, al final, això és, per mi, el més difícil.

(Profess_03): Clar, i quan això és possible, és progressiu. Vull dir que ja es va veient, amb la urgència, l'EAIA ja va dient que l'estudi va cap aquí, sembla que aquesta família s'han pogut treballar les coses, i la previsió és el retorn...

(Profess_02): Si tothom pot estar més enllà del nen, doncs el retorn no és una dificultat. Si algú es confon i prioritza lo seu en contra dels processos de l'infant, aquí és on neixen les dificultats. Ja sigui perquè la família d'origen no se'n doni compte de la situació, o ja sigui perquè la família ha fet un procés, la d'origen ha fet un procés, i podríem plantejar el retorn, i la que es confongui sigui la d'acollida. Clar, si els adults es confonen, aquí hi ha més dificultats, perquè no té permís per anar-se'n i pot quedar atrapat.

(Investigadora): De fet, en l'última entrevista a una família d'acollida que vaig fer... No sé què penseu, però us ho plantejo. Bé, l'aportació que feia aquella persona era que moltes vegades les famílies d'acollida es poden confondre, poden generar-se expectatives de la criança d'aquest infant, que pot durar més o menys temps, i ell plantejava que potser seria més realista parlar només d'acolliment i no emmarcar-ho en la tipologia d'acolliment simple o permanent. Perquè a vegades la temporalitat, el que explicava ell, ocasiona a vegades això, certes expectatives que després no encaixen. I no sé, em va semblar un plantejament bastant encertat. Què en penseu vosaltres? Creieu que seria menys confús per les famílies?

(Profess_02): Hi ha moltes capes, suposo. Al final, té moltes capes. L'acolliment... d'essència no et diu... No va vinculat al temps. Va vinculat al temps que l'infant necessiti. I això és el temps que... El cognom de l'acolliment és aquest. Legalment, si li fiquen altres cognoms, com simple i permanent, per definir dues modalitats d'acolliment, que nosaltres al final acabem explicant vinculades a això. Més enllà que quan parlem de simple, és perquè s'ha detectat una situació amb la família d'origen que permet fer un treball que ens pugui acostar a una possible recuperació. I quan parlem de permanent, parlem d'una situació... Havent reconegut que aquests pares no se'n podran fer càrrec, el millor per aquell infant és la família d'acollida. Això permet activar sistemes... Al final, l'acolliment no és ni curt ni llarg. L'acolliment és l'acolliment. I com que depèn de cada nen, això també és canviant. Llavors, avui pots començar amb un acolliment permanent, que pot acabar sent un retorn, perquè hi ha una situació que ha canviat i que s'ha vist que és el millor per a l'infant, llavors, al final, el clau... Jo crec que és que la gent no es confongui amb el que és, més enllà que en aquesta situació concreta ara li posem aquest nom o un altre, però aquell infant està acollit i és el fill d'una altra família i li hem de poder donar el permís a reconèixer aquests orígens. Si hi havia la confusió, és que és el que intentem vetllar justament quan fem les famílies.

(Profess_03): Això ho parlem molt, és veritat, i quan estàs ficat a dintre ho tenim molt clar, nosaltres. Si tu vens com a família que t'ofereixes, això pot ser com un tret molt distintiu. Nosaltres intentem sempre explicar-ho d'aquesta manera, i que al final és un punt de partida del que s'ha valorat cap on pot anar aquest acolliment. Però potser per a les famílies té més pes del que té pels professionals, perquè a partir de l'experiència veiem que aquesta temporalitat és molt difícil d'actuar. Entenc que per a les famílies que per ells venen de nou, la lectura pot ser diferent.

(Profess_02): Però la variable temporalitat sempre està allà. Va en l'essència de l'acolliment, perquè l'essència és cuidar el fill d'una altra persona el temps que ho necessiti, no és cuidar el fill d'una altra persona per sempre. És el temps que aquell infant ho necessiti.

(Profess_03): Més enllà de la mesura, els nens creixen, i tenim adolescents que necessiten veure més els seus pares, més enllà del règim de visites que s'estableix. I aquí t'has de tornar flexible. Vull dir que, més enllà de la mesura, com a família d'acollida t'has de col·locar en aquesta pista, que el nen es fa gran, i quan el nen ja té 12, 13, 14, si té mòbil, ja hi ha un lloc d'una manera de relacionar-se que no podràs controlar, perquè no són policies, ni nosaltres ni ells. I tot això s'ha d'anar encaixant, i això té a veure amb el que el nen necessitarà. Llavors aquí és un repte del sistema poder acompanyar tot això.

(Profess_02): Jo crec que la part també, com a societat, s'està com anant cap a una deriva on sembla que la criança té més a veure amb els que crien, que no pas amb els que s'estan criant. Que té més a veure amb els pares que no pas amb els infants. Com el dret a ser pare, no pas el dret que els infants tinguin dret a viure en una família. Vull dir que hi ha una confusió generalitzada que a vegades dificulta més entendre que és l'acolliment. Perquè si tu ja la criança d'un infant ja la conceptes des de la pertinença, doncs clar, et costa molt d'entendre tot això, perquè estàs anys lluny d'entendre això. Llavors, a vegades, la gent, quan ve de tan lluny, és molt difícil d'entendre això.

(Profess_03): Clar, llavors, tot això, doncs... Bueno, com a família acollida, s'ha d'anar, no? Anar col·locant això. Que al final amb una criança biològica també pot ser. Tot això també apareix en formats diferents, no? Però, *bueno*, amb un infant acollit, doncs sempre hi ha, no? Que aquí és el repte de la incondicionalitat, malgrat tot, no? Que és la incondicionalitat que necessiten aquests infants, com qualsevol altre nen i nena que creix amb la seva família. Al final, vull dir, els nens no han d'estar agraïts a qui els ha acollit. Vull dir, acollir és un acte de voluntarietat, no? I acull qui vol, no? I no es pot esperar que el nen que acull s'estigui agraït per el que has fet, que, evidentment, que ho estan, no? Però no ho diuen, no? O no ho poden reconèixer, però no podem esperar l'agraïment d'un infant, perquè, clar, ha sigut la teva oportunitat a la vida. *Bueno*, ho ets perquè ho has volgut ser, no? Vull dir que, al final... I aquesta idea salvadora, a vegades, també no ajuda, no?

(Investigadora): Amb tot això que parlem, el tema de l'acompanyament que feu vosaltres, és essencial perquè aquestes confusions no es donin.

(Profess_02): Sí, sobretot l'essencial és com arribes a l'acolliment... O sigui, jo crec que la part més essencial és l'estudi de famílies, no? I la segona part ja és, un cop les hem validat, l'acompanyament que fem des del primer dia, des del primer moment, no? Per ajudar a fer aquesta lectura de la situació, amb tot això, no? Però jo crec que és cap dalt, com la motivació amb la que arriben, i l'estudi que fem de les famílies, no?, per identificar que les famílies en tinguin realment el que és la mesura, que estiguin ben ubicats, això és cap dalt. Mm-hm. I el segon cap dalt és, un cop, això ho hem hagut de dir, fer aquesta valoració, quan ja hi fiques un nen, no?, en aquest moment concret, tot el que va passant, acompanyar-

ho. Des del principi, però també en un moment en què el nen, de cop, seguia allà, acompanyant la família, per donar-li recursos, per poder ajudar-la a veure què és el que necessita, no?

(Profess_03): Mm-hm. Vull dir, s'activen coses que un no coneix, no? I al final, doncs, dins del procés d'estudi és important això, no?, poder... poder tenir aquesta capacitat de dir... Ei, Alto, que m'estan passant coses, no? Com aquest nen s'està vinculant amb mi, el que li està passant, la seva relació amb l'origen... Quan ve i em diu... Tu no ets la meva mare, per tant, no em pots dir res del que m'estàs dient. Què m'està movent a mi, tot això, no? Perquè, clar, a vegades, depenent del que et mogui, serà molt difícil acompanyar aquest nen, no? Si t'ho prens com algú que és contra tu, persona, no?, llavors, tot això, clar, és anar acompanyant-lo, anar-lo treballant amb la mesura que es pot, també, perquè... Bueno, clar, nosaltres no fem teràpia, no?, o sigui, no som un recurs... El seguiment dins de les... Bueno, perquè seria molt difícil fer teràpia, no?, perquè estem en un lloc i no forma part de les nostres funcions i no els podríem ajudar, no? Llavors, a vegades, sí que... Bueno, si hi ha famílies que necessiten aquest... doncs s'ha de buscar un recurs, tant pels nens... I les famílies, bueno, els adults l'han d'acceptar ells. No podem imposar, no?, evidentment, res de tot això, no? Però sí que, home, dins del seguiment, bueno, intentar acompanyar... des de poder, en la mesura que podem, no?, doncs ajudar a llegir aquests nens i aquestes nenes, també, doncs, explicar com està la relació amb la seva família, tot això, i coordinar-nos amb els professionals, no?, perquè la mirada cap al nen sigui el més global possible, no?, des de tot arreu.

(Investigadora): I el tema de les formacions, entenc que una família que es presenti... que vol ser família d'acollida, primer passa per l'estudi, i després per les formacions?

(Profess_02): Nosaltres, a Creu Roja, el que... un cop has fet, diguéssim, l'ofertament de ser família d'acollida, el que fem són, igual que la resta, una entrevista social, una psicològica, i una visita domiciliària, i, dins del procés d'estudi, incluïm la formació, que ens serveix tant per formar les famílies, en el cas que hi hagi un futur acolliment, com per poder conèixer millor les famílies, de cara a valorar la dignitat del seu ofertament en aquell moment concret, no? Llavors, plantejem la formació com molt dinàmica i molt pràctica, amb aquesta doble mirada. Llavors, després de l'entrevista devolutiva, fem la formació, que són tres sessions... uns quatre o cinc hores... Sí, 12 hores en total. I, després d'això, fem una valoració a l'equip d'estudi i també a l'equip del servei, i fem l'entrevista devolutiva, fem un retorn a la família, i, després d'això, fem l'informe psicosocial. Això, dintre de la nostra metodologia de treball macrorroja, ho fem així.

(Investigadora): I els continguts de les formacions? Vull dir, què se'ls explica a les famílies? Se'ls planteja... Perquè entenc que potser no saben ben bé què és l'acolliment.

(Profess_02): Clar, a la formació el que fem és un recorregut... des del sistema de protecció a la infància i la situació inicial de l'acolliment, que deriva d'una situació de desemparament, no?, fins a la finalització de l'acolliment. Llavors, intentem fer un recorregut per tot l'univers de l'acolliment, explicant des d'això, parlant de la família d'origen, intentant una mica explicar que, al final, moltes vegades, aquests pares són

pares que no han estat cuidats i que, per tant, han tingut infàncies que els han portat a la situació en què estan, els motius de desemparament, les modalitats d'acolliment, com arriben els infants a l'acolliment...

(Profess_03): *Bueno*, s'intenta que sigui una cosa també una mica com vivencial, d'alguna manera, no?, combinem diferents maneres, parts més teòriques, parts més dinàmiques, on, d'alguna manera, amb algun tipus de dinàmica, intentem que les famílies es puguin posar en el que pot sentir un nen, que està en una situació de pèrdua, de transició i tot això, també hi ha testimonis de famílies i de nens que ja són grans, a través d'un material que vam fer ja fa molts anys.

(Investigadora): Bé, jo, per acabar, sí que... Bé, destacaríeu algun punt fort del sistema, de com està estructurat el sistema d'acolliment?

(Profess_03): Punt fort en positiu?

(Investigadora): Sí, punt fort en positiu.

(Profess_02): Ostres, aquí... Bé, jo destacaria que el programa d'acolliments familiars està... que és una mesura que és important. Jo crec que és molt valuós que hi hagi famílies que s'ofereixin i que puguin acompanyar des de l'estima, la proximitat, i des d'aquesta mirada central en què cada infant necessita la individualitat de cadascú, que els puguin acompanyar. Per mi això és com el punt fort. Vull dir, i quan això passa, no ho sé, crec que és màgia pura, saps? I que cada vegada més es parla de desinstitucionalització, no?, i de la mirada de les cures, i crec que és una mesura que hi ha de ser. Vull dir, que no hi fos, seria salvatge, no? Llavors, que això no vol dir que només hi ha de ser i sigui per a tots, d'acord? Vull dir, que ara també sembla que, com que tot ha de ser això, tampoc és així, però que sigui... Bé, per mi és essencial. Que hi ha molts reptes, sí, clar, hi ha molts reptes, perquè hi ha reptes vinculats a com està muntada la societat actualment en totes les esferes, com en la dimensió econòmica, social, educativa, sanitària, que algunes ja us hem anat dient. Hi ha molts reptes en quant als recursos que compta l'administració pública a l'hora de gestionar aquesta mesura, tant des de l'accés com en el seguiment de la mateixa. Hi ha molts reptes. I més enllà de lo macro, nosaltres en lo individual com a servei intentem identificar com nosaltres cada vegada podem fer millor, o com podem ajudar a augmentar la cultura de l'acolliment familiar a Catalunya, però també en fer aquest acompanyament a les famílies i als infants millor, i en aquests temps centrals, en poder fer això cada vegada millor. Però, *bueno*, no sé si t'he contestat bé o no, però és un moment com complex, no? Per moltes capes, no? Al final estem en un moment com que els valors que estan aflorant o que estan més de moda no van vinculats als valors que regeixen l'acolliment familiar. Moltes famílies et diuen, la gran pregunta que els fan moltes persones quan acullen, no? El dia que hagi de marxar, "i quan te'l prenguin", no? Llavors això des de nivell social, no? És una mirada molt equivocada, no? Perquè al final moltes famílies et diuen, els fills no són de ningú, també un fill biològic o adoptat pot marxar, no? Però és veritat que hi ha molt aquesta por quan el nen marxi, no? I al final el que em explicat abans, si el nen marxa, bingo, no? Serà una bona notícia perquè podrà tornar i al final l'acolliment haurà estat un èxit. Això amb les urgències es veu molt, no?

Al final quan els nens marxen, que sempre marxen, no? I que és un moment difícil per les famílies d'acollida perquè s'estimen aquella criatura, hagi estat sis mesos, un any o dos, no? Però, ostres, tot el que els han aportat... aquells nens els acompanyarà tota la vida per sempre més.

(Profess_03): És molt valuós. Que un nen pugui tenir això, no? I l'experiència vital que al final és una persona digna de ser cuidada i estimada perquè al final molts d'aquests nens el que aprenen és que no hi ha adults que els puguin cuidar perquè la seva família no pot, perquè en el centre la vida és dinàmica i els educadors van canviant i si han passat per altres llocs, acolliments amb extensa que han petat, acolliments amb aliena que han petat, l'experiència vital d'aquests nens a nivell d'autoestima és que, *bueno, algo* tindrà jo que fa que no em puguin cuidar. És veritat que vivim en una època on, jo crec que és això que deia la Paula, que és més com jo vull viure la criança que no tant el que necessita el nen. Llavors, si la mirada està centrada en el que necessita el nen, *també amb un fill propi has de treballar molt, però amb un nen acollit hi ha tants interrogants i tantes coses que no pots controlar, però si aculls ho has de poder assumir.*

(Profess_02): Això és el més complex en la societat actual. *Potser abans no era tan complicat, perquè abans un nen ja el mirava molta gent i el cuidava molta gent. Al final les famílies vivien totes en una sola casa i un nen el mirava la sogra, la tieta, la germana...* És veritat que feminitzant les cures, però molta gent el mirava. I ara ens mirem a nosaltres tota l'estona. Llavors, qui els està mirant avui dia als nens?. Per mi, el fet que hi hagi famílies que avui estiguin acollint és la màxima fortalesa. Ara, que cal posar-hi més esforços, que cal integrar recursos, que com a societat tenim un repte cabdal en com mirem els nens, en la importància que li donem... Això se'ns dubte. I per això estem ara aquí, malgrat la feina que tinguem o no. Hi ha persones que volen fer un treball sobre això i és molt valuós. L'acolliment familiar és valuós i per tant s'ha de donar aquesta mirada a aquestes iniciatives. Només que això pugui ajudar a que els teus companys de la carrera, els teus profes, tinguin una altra mirada, benvinguts. *Tampoc té a veure amb que tothom acollí. Té a veure amb que tots, reconeixem la importància, i que hi hagi gent que acollí.*

(Investigadora): Sí, de fet, en una de les entrevistes que vaig fer a una família d'acollida ara tenia 61 anys i deia que hagués acollit molt abans però que no tenia la informació.

(Profess_02): *Al final això també és una manera d'ajudar a anar fomentant la cultura de l'acolliment.*

(Investigadora): Doncs, moltíssimes gràcies per aquest anàlisi tan profund. Gràcies pel vostre temps.

(Profess_02): Gràcies a tu. Si hi ha alguna cosa que necessites, ens pots escriure. El temps és incert però ho intentarem.

Annex 4.3. Transcripció de l'entrevista a l'informant FamAcoll_01.

Codi identificatiu de l'entrevista: FamAcoll_01		
Data: 26 d'abril de 2025	Modalitat: En línia	Durada: 40 minuts
L'informant és una dona, que junt amb el seu marit, formen una família d'acollida per dues germanes des de fa 8 anys. Son família d'acollida aliena, van començar amb modalitat d'acolliment simple, i amb el temps es va convertir en permanent.		

Transcripció:

(Investigadora): Pues en primer lugar, si me puedes decir más o menos, ¿cuánto tiempo hace que sois familia de acogida? Y muy brevemente, ¿por qué decidisteis, o sea, qué os impulsó a tomar esta decisión?

(FamAcoll_01): Nosotros somos familia de acogida desde el año 2017. **Entonces, yo nunca había pensado en este tema, sinceramente te lo digo, porque la verdad yo nunca había pensado, había pensado en adoptar y muchas cosas, pero en ese tema no.** Pero entonces, yo era monitora de comedor en el Ferrer i Guardia, y entonces yo a la Mar, la pequeñita, yo la tenía conmigo en el cole, y la Mar **era una niña que tenía problemas, tenía mucha rabia contenida, se cruzaba,** bueno, y yo siempre estaba como con ella y yo la tenía como muy, no como muy mimada, pero sí como que le evitaba que le regañaran, porque yo la entendía, ¿sabes? Entonces yo un día cuando la madre las pensaba dejar en un centro porque no las podía cuidar, pues... Sonia, ¿me enrolla mucho?

(Investigadora): No, no, tranquila.

(FamAcoll_01): Vale. Su madre no las podía cuidar y entonces yo como trabajaba en el cole y yo tenía muy buen rollo con las profesoras y con todo, pues la profesora de infantil, la de la Mar, me dijo, oiga, las van a dejar en un centro, y yo dije, hostia, yo me las quedaría, pero claro, yo me las quedaría como quien dice, yo qué sé, ¿no? Total, que cuando ya se iba a ejecutar lo del centro y habían venido los de la de DGAIA y todo al cole, pues otra vez me empezaron a insistir, y yo hablé con Juan, que Juan no lo tenía muy claro, pero las niñas estaban jugando en el parque y yo le decía, vamos a verlas y cuando las veas tú decides. Total, que cuando veo a las niñas se le cayó un poco la baba, ¿no? Cuando las vio, o sea, como que se convenció. Y entonces a raíz de ahí, los profesores dijeron y el director de la escuela que yo me quería quedar a las niñas en la acogida y que se podían empezar los trámites, como no había ningún problema, pues empezaron los trámites y todo empezó así. Y luego ya empezaron las reuniones con la de DGAIA, con la madre, ¿sabes? Y fue una acogida como un poco especial porque como la madre a ellas nunca les había hecho nada malo, simplemente era muy joven y no las podía cuidar ni las podía alimentar, pues ya las pusieron a dejar en un centro hasta que se recuperara. Entonces fuimos a una reunión con la madre, a la de DGAIA, y le dijeron, mira, esa chica se quiere quedar, tal, claro, su madre me conocía del cole, también lo tenía a mi favor. Y entonces en principio nos las quedábamos de día y las niñas iban a dormir a su casa. Pero luego ya cuando la madre ya vio que ella ya no podía de ninguna manera, pues ya se nos hicieron los exámenes psicológicos y todo y ya hicimos la acogida. **Yo tengo un acogimiento simple, que es que en principio ellas volverían con la madre, pero no van a volver,**

¿eh? No van a volver porque la madre ya tiene otra serie de problemas y de cosas y al final las niñas se quedan con nosotros, ¿sabes? Todo empezó así.

(Investigadora): ¿Y dices que desde el 2017 sois familia de acogida?

(FamAcoll_01): Sí, desde el 2017.

(Investigadora): ¿O sea, 8 años? Vale, vale. O sea, que realmente una acogida simple está prevista para que sean unos dos años.

(FamAcoll_01): Sí, la acogida simple es para que sean dos años, pero si ven que la madre no se pone las pilas, pues entonces van haciendo como renovaciones de dos años en dos años. Y entonces el año pasado a la madre se la pensaba, bueno, ya sí, pues se la podemos dar, porque parece que se ha puesto las pilas, pero bueno, ahora la madre ha empezado otra vez con temas de que si me voy a casar, si me voy a vivir fuera... Bueno, ya sabes que aunque ellas estén bien, pero no están centradas en la vida mucho, ¿sabes? Bueno, ella está muy contenta de cómo están las niñas aquí, porque ya vienen aquí a comer en Navidad, en los cumpleaños. Bueno, que nosotros tenemos relación con la madre, porque la acogida es así. Y entonces, ¿qué pasa? Que ella también prefiere que las niñas estén aquí. Entonces no se van a ir, nos van a tramitar la acogida permanente. Las niñas tampoco se quieren ir, ¿eh? Porque lo primero lo han preguntado a ellas. Y ellas no se quieren ir.

(Investigadora): Ya, claro... Vale, y si me podrías decir, ¿qué os aporta ser familia de acogida?

(FamAcoll_01): Uf, a mí me aporta todo. Yo no tengo hijos, ¿no? Entonces, a mí la experiencia, pues claro, al final son como mis hijas. Entonces, para mí la experiencia está siendo, bueno y para Juan también, para los dos, pero está siendo como muy enriquecedora, como muy fácil, porque la verdad es que yo no tengo ningún problema ni con la de DGAIA, ni con la Fundación IRES, que es la que lleva a las niñas. O sea, tenemos todo el rato muy buena sintonía, no ha habido nunca ningún problema, ni por parte de ellos, ni por parte nuestra. Y entonces, a mí todo lo que me aportan las niñas es, bueno, todo, todo, todo. O sea, yo si ellas se fueran, pues yo lo pasaría muy mal, ¿sabes? Porque a mí me han dado todo ellas, a mí, a Juan, a los dos, ¿sabes? La verdad es que nosotros estamos muy contentos de la experiencia. Mucho, mucho.

(Investigadora): Y a nivel personal, ¿qué impacto ha tenido en vuestras vidas?

(FamAcoll_01): Hombre, a nivel personal, a ver, sí que tiene impacto, porque al final es que te vienen dos personas a tu casa con una serie de problemas que tú tienes que solventar, pero impacto, impacto, yo no lo llamaría, ¿eh? O sea, nosotros, es que para nosotros Sonia ha sido fácil. Para nosotros, o sea, yo en ningún momento me he sentido cansada, ni harta, ni que yo no sé por dónde salir. A ver, yo tengo ya 61 años, eh, que ya también, y Juan tiene 66, pero que yo soy una persona muy activa, Juan también, entonces como que nosotros, no es una cosa que nos esté claro que cuesta el día a día. Porque, por ejemplo, con la Vanesa no hay ningún problema, porque la Vane es un trozo de pan y es muy buena,

pero la otra, la otra lleva ahí su rabia y ahora ya no se enfada ni pega ni nada, pero igual hay días que quizás no quiere ir al cole y nos lo tenemos que currar que tiene que ir al cole y venga, o sea, mucha responsabilidad quizás sería el impacto, pero nada difícil, ¿eh? Ni nada que yo no volviera a repetir, yo lo volvería a hacer.

(Investigadora): Vale, y no sé si es el caso, ¿eh?, pero ¿os ha influido en vuestra vida laboral, social, de alguna manera?

(FamAcoll_01): No, nada. Yo cuando las cogí, me cogí una excedencia, pero porque yo quise, pero porque yo también tenía un trabajo que estaba muy poco remunerado, y entonces me salía como más a cuenta quedarme en casa que dejarlas en el comedor, ¿sabes? Entonces, no, la verdad es que no, yo decidí que me podía quedar en casa, lo podía hacer económicamente y entonces no, impacto así personal no, ni laboral tampoco.

(Investigadora): Vale, y a nivel de emociones, ¿sabrías decirme más o menos qué emociones habéis experimentado durante el proceso? Ya son ocho años lo que lleváis, pero no sé, ¿no? Pues miedo, entusiasmo, alegría, no sé... Algo así que quisieras destacar.

(FamAcoll_01): Bueno, emociones, pues a ver, yo cuando las veo que ellas están felices, que ellas están contentas, y pienso que si no estuvieran aquí estarían en un centro, pues la verdad es que las emociones, no sé, pues sería como emoción, como satisfacción, ¿sabes? No sé, como que estamos haciendo algo muy bueno para ellas, que es de verdad lo que estamos haciendo, que la niña están súper contentas aquí en casa, o sea, es no sé, yo después también necesito tener empatía, yo tengo bastante, entonces la verdad es que muy bien, muy bien. Y saber ponerte un poco en su lugar y ver que, bueno, que las niñas si no estuvieran aquí, pues estarían en un centro, y la menor, por ejemplo, que es más así, que más rabiosa, más así, pues yo creo que a ella no le beneficiaría estar en un centro, ¿sabes?

(Investigadora): Totalmente.

(FamAcoll_01): Y claro, la adolescente que, sí, lo pasa, o sea, la adolescente que tiene esta rabia dentro, que la saca de forma a lo mejor un poco más violenta o tal, pues claro, lo pasa muy mal, porque si esto pasa en un entorno familiar y es, no sé, más calidez, ¿sabes? Y yo a mis niñas las quiero a muerte, ¿eh? O sea, a muerte. Es como si fueran mías.

(Investigadora): Claro, sí, sí.

(FamAcoll_01): Y su madre, ella lo ve, muchas veces me dice que yo soy como la madre para ella y la abuela de las niñas, y yo pienso, bueno, me lo dice porque ella también está contenta, nosotros tenemos relación con ella, y es verdad, ella también la ha pasado muy mal, porque ella vino en patera con las dos niñas, ¿eh? O sea, que ella ha hecho cosas muy difíciles con las crías.

(Investigadora): Claro, sí, sí, eso a veces no se pone en valor.

(FamAcoll_01): No, al llegar aquí, pues como que se ha relajado, no sé, ¿sabes? Y bueno, ella también está muy tranquila porque las niñas están con nosotros, ella ve cómo están, ella viene cada vez que quiere, no hace falta que me avise, ella lo ve, o sea, ya son muchos años y las niñas están súper contentas.

(Investigadora): Vale. Y si me pudieras decir qué rol que tenéis vosotros para las niñas. No sé si me explico. ¿Qué papel tenéis vosotros para las niñas?

(FamAcoll_01): Bueno, ¿qué quieres decir? ¿Como de padres o...?

(Investigadora): Bueno, el rol, ¿qué figura sois para ellas?

(FamAcoll_01): Bueno, nosotros somos todo. A ver, la custodia la tiene la Generalitat. Tú ya sabes que esto va así. Y nosotros tenemos la guardia de las niñas. Pero vamos, que el rol de todo, de todo el día a día de las niñas, de los viajes de fin de curso, de las excursiones, de todo. Yo tengo que pedir permiso, por ejemplo. La Vanesa se va a Tenerife, de viaje de fin de curso, y hay que pedir un permiso a la DGAIA. Porque, claro, están tuteladas por la DGAIA. Pero nosotros tenemos un rol de padres. En cuanto a médico, en cuanto a estudios, en cuanto a todo. Nosotros actuamos como hayan podido actuar tu padre y tu madre contigo. No hay nada que... Aunque tengamos que pedir permiso para algunas cosas, pero a ellas no les repercute nada, porque todo eso lo hacemos nosotros, ¿sabes? Entonces, nuestro rol, yo creo que es de padres. La cosa es que yo nunca he querido que me... Bueno, no he querido. Yo le decía a ellas, no, “a mí no me llaméis mamá, porque vosotros tenéis una mamá y la mamá os quiere”, ¿sabes? Entonces yo nunca he querido que me llamen mamá, pero vamos, la mamá y el papá somos nosotros. Porque las hemos criado nosotros. El día a día y todo. Y si ellas tienen un problema, no se lo cuentan a su madre, nos lo cuentan a nosotros. ¿Sabes? Por eso te digo que el rol es de padres.

(Investigadora): Y para la familia biológica de las niñas, o sea, en este caso la madre, ¿sabrías decirme qué papel, qué rol tenéis con ella vosotros?

(FamAcoll_01): Bueno, yo te digo, ella dice que yo para ella soy como una madre. Entonces, ella me cuenta a mí todo, si tiene un problema, si no tiene un problema... No sé, tenemos un rol de familia. Yo la he acogido muy bien en mi casa, ella es verdad que es muy respetuosa y se comporta muy bien aquí en casa, se ha comportado siempre con mucho respeto. Y la verdad es que, bueno, cuando viene a mi casa o nosotros vamos a su casa o lo que sea, el rol es de familia. No es de que ella es la mamá biológica y ella me corta a mí, o yo me hago la chula porque yo soy la madre de acogida y ella no las tiene, no. Bueno, ella siempre lo dice, incluso la DGAIA, que somos una familia los cuatro, y es verdad.

(Investigadora): Vale, y ¿cómo vivís el hecho de que el acogimiento sea temporal? Porque aunque sea, por ejemplo, un acogimiento permanente, siempre puede haber un retorno a la familia biológica. Entonces, ¿cómo vivís esto de que todo sea temporal?

(FamAcoll_01): Bueno, al principio a mí no me pareció mal porque yo, cuando acogía a las niñas, en principio era por dos años hasta que la madre se pusiera las pilas, pudiera tener un piso y no las tuviera

que dejar en un centro. Pero el problema es que la madre no se ha acogido la pico así, sí que es verdad que, bueno, lo hicieron encima de la mesa para que retornaran con la madre. Entonces, bueno, yo me sentía mal porque pensé, ostras, lo voy a pasar mal, pero claro, yo desde el principio sabía que las niñas tenían que volver. Pero bueno, luego la madre ha hecho así una serie de cosas en su vida personal, de que si me voy a casar, si me voy a ir fuera, si tengo un novio, si no sé qué, bueno, cosas de estas. Y entonces, pues la verdad, he tomado tiempo a pensar mucho, porque no lo van a hacer permanente, ya nos lo han dicho, que las niñas cuando tengan 18 años ellas podrán decidir. Pero que de momento que las niñas no se van, porque con la edad que tienen, aparte de que ellas están bien y que a ellas les preguntaron y no se quieren ir, ellas quieren estar como están, siempre dicen lo mismo, ¿sabes? Ellas quieren ver a la mamá, pero ellas quieren estar aquí, con nosotros. Y entonces, pues eso, que no van a volver. Pero de todas formas, el que sea temporal sí que es un poquillo, a ver, un poquillo doloroso, porque a la hora de separarte es un marrón. Pero bueno, nadie te dice, ah, no, es que no se van a ir, y luego se van, no, te lo dicen desde el principio, ¿sabes? Que entonces, yo ya lo sabía, pero bueno, ahora no se van, que ya me han asegurado que no, y entonces pues yo estoy más contenta que contenta, ¿sabes? Porque yo no quiero que se vayan, ni por mí, que sería lo último, pero tampoco por ellas, porque ni estudiarían, ni nada, y la Vanesa ya va a empezar bachillerato, ¿sabes? Entonces ellas aquí tienen todo, entonces lo que nos dijeron los de la DGAIA, que ya no tenía ningún sentido que con la edad que tienen las niñas se vayan, ¿sabes? Entonces no se van a ir, por eso.

(Investigadora): Vale, y así como, ¿cuáles diríais que son las principales dificultades en el acogimiento familiar? Lo más difícil, los momentos más críticos o más difíciles de gestionar, no sé.

(FamAcoll_01): Bueno, para mí lo más difícil es cuando la malaria se cruzaba. Yo me metía con ella en la habitación, o sea, la niña se ponía como un poco agresiva con todo, ¿sabes? Con ella, con la otra, nada, pero bueno, sí que a veces es difícil, pues no sé, a lo mejor como que nos digan algo de la mamá y yo nunca les quiero decir nada, yo prefiero que se lo digan las chicas del centro, ¿sabes? O sea, cosas así, que a lo mejor a ella le puedan hacer daño, no sé, no sé cómo explicártelo. ¿Tú cómo quieres que te lo explique?

(Investigadora): Tal y como lo estás haciendo genial.

(FamAcoll_01): Pregúntame como quieras y si no lo estoy haciendo bien me lo dices, Sonia.

(Investigadora): Lo estás haciendo muy bien, como tú te expreses.

(FamAcoll_01): Sí, no sé, yo qué dificultades, Sonia, es que no... Sí, claro, el día a día, claro que tiene dificultades, pero yo veo, como ellas son buenas, las dificultades son las de una familia normal, ¿no? La adolescencia, que es un poquito dura... no sé cómo decirlo, eso lo hemos tenido todos, claro, de contestaciones o lo que sea. Por eso, la Berenice estaba muy rabiosa, muy así, como muy alterada, pero en el momento que vinieron las chicas del centro y le confirmaron que no se iban a ir, pues ella se ha relajado totalmente, ¿sabes? Porque ella ya sabe que no se va, que ya está aquí, que ella cuando tiene 18 años si quiere se va, pero ella dice que ya no se va a ir. Digo, bueno, cariño, tú tranquila, cuando tengas

18, pues ya veremos. No, no, yo no me voy a ir, yo no me voy a ir. Digo, vale, pues no, yo tampoco quiero que te vayas. Pero ¿qué es eso que ellas han tenido? Claro, *ellas siempre han estado también cuestionándose que igual tendrían que volver con la mamá y realmente ellas no querían, ¿sabes? Es decir, igual también estaban un poco más rabiosas de lo normal.* Pero bueno, la Vanesa en cuanto le dijeron, y la Mar también, la Mar ahora la verdad es que hay algún día que se cruza y no quiere ir al cole, no quiere ir al cole porque tengo un examen, porque no sé qué, y tampoco tenemos problemas con el cole porque la verdad es que son listas y trabajadoras. Entonces, tampoco tenemos ese problema. Lo único es que la Mar hay veces que dice, no quiero ir al cole, no quiero ir al cole, tenemos que estar aquí currándonos. Venga, Mar, cariño, que tienes que ir, que tal. Pero bueno, tiene un profesor súper majo, que la verdad es que nos está ayudando mucho. Y bueno.

(Investigadora): Vale. Y las visitas con la familia biológica, ¿al principio también eran así, esporádicas?

(FamAcoll_01): No, ellas siempre han ido cada 15 días un fin de semana con su madre, desde el principio, porque el pacto fue así, ¿sabes? *Bueno, la madre al principio, muchas veces, que yo tampoco no lo he dicho mucho porque he pensado, bueno, pasa, ¿no? Muchas veces no ha venido a buscarla, siempre se ha quedado yo. Y yo encantada, porque prefiero tenerla yo que se vayan con su madre, porque yo estoy más tranquila, ¿sabes?* Entonces, no, la familia, ya te digo, desde el principio, su madre siempre se las ha llevado cada 15 días un fin de semana. Siempre ha sido así. Y se las ha llevado ella, no ha sido en ningún sitio que hubiese un policía ni hubiese una seguridad, no, no. Aquí no era así. Es una acuidad diferente.

(Investigadora): Vale. Vale, pues ahora te hago preguntas en relación con los recursos, las formaciones, el seguimiento que os hacen los de la asociación. Sobre todo, te hago preguntas de ese tipo. Te acuerdas, porque claro han pasado ya ocho años, pero ¿te acuerdas de la formación qué recibisteis al inicio de todo, si es que recibisteis? ¿Os sentisteis preparados con esa formación o...?

(FamAcoll_01): Bueno, nosotros... Claro, es que ¿sabes qué pasa? Que nosotros empezamos la casa por el tejado. Porque nosotros primero nos dieron a las niñas, con papeles firmados, nos dieron a las niñas antes, que las niñas venían cada día a casa y luego se iban con su madre, ¿sabes? O sea, a dormir, yo las llevaba y las bajaba a dormir con su madre mientras su madre trabajaba. Y luego la formación, bueno, fuimos a varias reuniones, así con varios padres que ya eran padres de acogida, nos explicaron un poco, pero la verdad es que fue muy rápido. Y luego sí que lo del testeo psicológico, fuimos alguna vez con una psicóloga, bueno, lo pasamos bien, o sea, me refiero a que no tuvimos ningún problema para superar esa prueba, y bien, bien.

(Investigadora): Vale. ¿Y habéis recibido más formaciones? Por ejemplo, sobre cómo gestionar la adolescencia.

(FamAcoll_01): No, pero porque nosotros, a ver, *sí que es verdad que en la Fundación IRES cada dos por tres hay reuniones y cosas, ¿no? Lo que pasa es que nosotros tampoco hemos sido, pero sí que hay, ¿eh? Sí que hay, cada dos por tres nos mandan para que si queremos ir y tal, pero claro, igual es un*

sábado por la tarde, un domingo por la mañana, entonces nosotros hacemos otras cosas y la verdad es que no hemos sido. Pero sí que hay, ¿eh? Sí que hay formaciones.

(Investigadora): Vale. ¿Y habéis detectado algún tema así en concreto con el que hayáis necesitado quizá más preparación o más ayuda de los profesionales?

(FamAcoll_01): No, quizás, a ver, no sé cómo decirte, pues cuando hay algún cambio en la vida de la mamá, yo normalmente, yo no se lo quiero decir, porque yo se lo expliqué a ellas, porque yo pensé... A ver, si yo les digo, es que la mamá se va a ir a tal sitio porque tiene un novio que tal. Yo les decía a las chicas de la fundación, es que yo no quiero que se piensen, que yo les explico esto, igual quiero hablar mal de la mamá o... Yo no quería que ellas tuvieran ninguna duda con respecto a mí, yo nunca les he dicho nada malo de la mamá y a veces me las he tragado gorditas, ¿eh? Pero yo nunca lo hemos hablado, por eso a ellas yo no quiero hablar delante de ellas, porque digo, paso de hablar delante de ellas, luego me preguntan. Entonces, la verdad es que cuando ha habido algún tema de estos que había que darle alguna noticia, como por ejemplo esta de que no se iban a ir, pues vinieron las chicas de la fundación, la N. y la L., una psicóloga y la otra es trabajadora social, y vinieron ellas y se lo dijeron. Y muy bien, porque yo se lo pedí, le dije, vosotros no lo podéis decir mejor, porque claro, como también tenemos mucha conflicto con la mamá y así, yo pensé, mira, que no se piensen a lo mejor que es que yo me las quiero quedar, ¿sabes? Yo siempre con eso he ido con mucho cuidado. Aunque yo es verdad que no quiero que se vayan, pero yo entendía que ellas tenían a su madre, ¿sabes? Y yo si fuera madre, pues no me gustaría que, no sé, que alguien se las quedara e intentara no dármela, ¿sabes?

(Investigadora): Sí, sí, exacto. Vale. Sobre los recursos a nivel económico, social, de atención psicológica que os proporcionan, ¿los consideráis adecuados?

(FamAcoll_01): A ver, a nosotros nos dan un dinero cada mes por cada una. Entonces, es verdad que ellas pagan, te pagan una parte de gafas, una parte, pero yo nunca lo he querido solicitar. O sea, yo, a nosotros nos dan un tanto por una, un tanto por otra y eso, bueno, que yo le digo muchas veces a Juan, que igual no tienes ni para empezar porque, a ver, porque el colegio, pues la comida, pero es que yo la comida no... A ver, ¿cómo te diría? Por ejemplo, Juan muchas veces les dice, cuando vosotros tengáis vuestra carrera y vuestros estudios, la comida, la casa y todo, aquí siempre será gratis todo. Y después ya vuestro gasto, de vuestro capricho, pues como ya tendréis dinero, pues con vuestro dinero, ¿sabes? Y les decimos así. Entonces, yo incluso, mira, yo tenía derecho a tener el plan de shock y yo renuncié al plan de shock porque yo no quería que ellas se sintieran ni discriminadas en el colegio con el plan de shock y como que, ¿sabes? Porque como yo me podía permitir pagar las cosas del colegio a donde yo las llevo, pues yo renuncié y me llamó una trabajadora social de la de DGAIA. Y le dije, sí, sí, yo no lo quiero. Digo, no, no, es que no lo quiero y al final, bueno, me hicieron firmar unos papeles y renuncié.

(Investigadora): ¿Qué es lo del plan de shock?

(FamAcoll_01): El plan de shock es, que lo tienen muchos niños del barrio, el plan de shock es una ayuda que te incluye todo. O sea, tú no pagas nada, ni excursiones, ni cole, ni comedor, te lo dan todo.

Son niños como de exclusión social, ¿sabes? Entonces, sí, no lo dan en todos los cursos, lo dan en algunos, pero esto era así. Y a ellas les pertenecía simplemente por ser niñas de acogida, ¿sabes? Pero yo no, yo renuncié. Yo cuando un día me mandaron del cole que yo tenía el plan de shock, digo, no, no, es que yo no lo quiero. Dice, ah, bueno, pues tienes que rellenar unos papeles, los mandaremos al consorcio y a ver qué nos dicen. Entonces me llamó una trabajadora social y a ella lo puso así, que yo no lo quería. Y me dijo, bueno, si algún día te arrepientes, me llamas y la arreglamos. Pero yo no... Y ahora ellas para la universidad, sí que me han dicho que la beneficiaria tiene ayudas. Por ejemplo, para la matrícula y todo eso, sí que diré, pues vale, pues que se lo den, porque ya va directamente, ¿sabes? Pero yo después, lo del día a día, gafas, psicólogo, yo no pido nada. Ahora la Mar va al psicólogo y la N. me dijo, pídelo, que igual no te dan lo que pagas, pero te dan un poco y dije, no, no, yo no lo quiero. Y todo eso yo lo tengo que firmar conforme yo no lo quiero, pero sí que te lo dan. Si tú lo quieres, te lo dan.

(Investigadora): Vale, vale. Y ¿sobre el seguimiento?, porque entiendo que las profesionales de la Fundación hacen un seguimiento... ¿Os sentís acompañados?

(FamAcoll_01): Ah, sí, súper bien. Es que yo desde el principio con la Fundación IRES... O sea, ellas han venido a mi casa, antes había un chico y una chica. Después el chico se fue y estaban dos chicas. Ahora hay una chica, la N., y otra chica nueva que ha venido, que es L., que vinieron hace un mes porque nos querían presentar a ella. Y la verdad es que muy bien. ¿Sabes qué pasa? Que yo hablo mucho, no sé si te das cuenta. Y yo soy como muy cercana, ¿sabes? Entonces yo enseguida como que me abro y doy confianza y he tenido mucha suerte con las profesionales que me han tocado. Yo tengo cualquier problema y les escribo y les digo y al momento me contestan, ¿eh? Es que no tenemos ningún tipo de problema con ellas, nada de nada.

(Investigadora): Vale, o sea que tú si hoy te surge algo que necesitas preguntarles algo, lo que sea, tú les escribes, te contestan...

(FamAcoll_01): Yo puedo contactar con ellas. Si por ejemplo hay un problema, pues no sé, con la mamá o cualquier cosa. Pues yo les digo, oye, mira, tengo este problema. Por ejemplo, ahora viene el cumple de la Mar y dice que ya no se va a ir con la mamá en su cumple. Digo, bueno, pues te vas con la mamá. Digo, pues nos vamos a comer juntos donde tú quedas con la mamá. No, yo no me voy porque yo mi cumple quiero estar con vosotros. Entonces yo ahora les tengo que llamar y decírselo porque claro, la niña no va a ir, ¿sabes? Pero la verdad es que la Fundación IRES es un 10. Yo que con la de DGAIA no trato. Bueno, fuimos una vez a la de DGAIA para que conocieran a las niñas y la verdad es que bien también. Pero yo con quien trato es con la fundación. La de DGAIA lleva a la mamá y la fundación a las niñas. Pero con los seguimientos son muy... sí, sí, cada seis meses ellas vienen.

(Investigadora): Y así como en general ya para acabar este bloque de preguntas. Entonces entiendo que os habéis sentido informados y preparados para afrontar todo lo que implica el acogimiento.

(FamAcoll_01): Sí, yo sí. Nosotros sí.

(Investigadora): Vale. Vale, pues ahora ya el último bloque que quedan tres preguntitas.

(FamAcoll_01): No te preocupes, Sonia, que yo estoy a gusto.

(Investigadora): Genial, me alegro mucho. Entonces, ¿volveríais a ser familia de acogida? Y si es que sí, ¿en qué condiciones? Es decir, si hay algo que cambiaríais.

(FamAcoll_01): Yo en mi caso no. Yo es que, ¿sabes qué pasa? Que al no tratar directamente con la de DGAIA, que a lo mejor la DGAIA es más austera o es menos cercana. Que yo en mi caso no, ¿eh? Yo al tratar con la fundación, y la fundación es la que trata con la DGAIA y nos traspasa a nosotros las cosas, porque la DGAIA lleva a la mamá. Yo la verdad es que yo no cambiaría nada porque no he tenido ningún problema. Ninguno, ¿eh? Ninguno. Ninguno, ninguno. De ningún tipo.

(Investigadora): Entonces, ¿sí que volveríais a ser familia de acogida?

(FamAcoll_01): Ah, sí, sí. Yo mil veces. Y lo hubiera sido antes. Pero claro, yo... Es una cosa que yo no me planteé, ¿eh? No sé, no sé, ¿sabes? Igual faltaba información o... No sé, pero yo sí. Y volvería a ser familia de acogida y con mis niñas, ¿eh? La verdad es que sí.

(Investigadora): Vale. ¿Qué es lo que, a nivel del sistema de acogida, qué es lo que valoras más positivamente? Que digas, esto es un punto fuerte del sistema de acogida. Esto lo hacen muy bien o esto está muy bien pensado. No sé si me explico.

(FamAcoll_01): Sí, sí, sí que te entiendo. Pero a ver, ¿qué te puedo decir? No sé. Yo, por ejemplo, el seguimiento que hacen. Lo veo muy bien porque, a ver... Yo, por ejemplo, cuando veo películas de Estados Unidos, no sé si te has dado cuenta, películas americanas, las familias de acogida siempre son malas. No sé si te das cuenta.

(Investigadora): Sí, más centradas en lo económico, ¿no?

(FamAcoll_01): Sí. Y lo intentan aprovechar. No lo sé, pero siempre... Ay, es que fue a muchas familias de acogida, se tuvo que ir, ¿qué tal? Y yo pienso, si tú eres familia de acogida, es porque tú realmente quieres hacerlo porque por economía, Sonia, no te dan tanto. O sea, piensa, por economía, no. Porque, bueno, sí, habrá gente que le irá muy bien, pero que no te salva de ningún qué digas tú... Sí, yo tengo la vida salvada. No, porque los niños tienen una ayuda, pero también tienen unos gastos. Entonces, no... Por el tema económico, no, ¿sabes? Entonces, yo no... Yo es que no... Lo que veo muy bien es eso, lo del acompañamiento. Que hagan el seguimiento porque yo pienso eso, que igual no todos los niños están bien en las casas de acogida. ¿Sabes? No lo sé. No conozco ningún caso que no estén bien, pero igual sí que se da el caso, ¿no? Por eso te digo que yo lo que veo muy bien es eso, el seguimiento que hacen. Que no los dejan, ¿sabes?

(Investigadora): Y, por el contrario, alguna debilidad que digas mira, es que aquí se necesitaría más esto, aquí pecan de esto, ¿no? Algún... Digas, pues, no sé, esto se podría mejorar o esto no funciona para nada o...

(FamAcoll_01): Yo creo que sí que funciona, ¿eh? Claro, ¿sabes qué pasa? Que yo te hablo desde mi punto de vista.

(Investigadora): Sí, es lo que busco, ¿eh? Vuestro punto de vista.

(FamAcoll_01): Desde mi punto de vista. Entonces, yo creo que mi punto de vista, el sistema de acogida sí que funciona porque, por ejemplo, ellas habían pensado en devolver las niñas a la mamá y en cuanto la fundación les dijo, oye, mira, que la mamá esto, esto, esto, esto, automáticamente la han cortado. Y se la han dicho a ella. Las niñas no pueden volver porque tú ahora estás en una situación que no tienes otra vez trabajo, no las podrías mantener. O sea, yo, en mi caso, es que yo no he tenido ningún problema de este tipo. No sé si ha sido por la fundación que ha estado muy encima, sí, porque hemos tenido mucha relación, sí, porque cada vez que han hablado con las niñas, las niñas siempre me han dicho, las chicas de la fundación, a veces, bueno, ellas vienen a casa, hablan con nosotros y después a veces se las llevan a merendar para hablar solo con ellas, ¿sabes? Y ningún problema. Y encima es que les preguntamos y ellas no se quieren ir de tu casa. Y es que os ponemos como ejemplo en muchas reuniones. Porque encima tenéis que lidiar con la madre. Claro, que *en nuestro caso es fácil porque nosotros somos así y porque la madre biológica es muy respetuosa, ¿eh? Ella a lo mejor ha hecho cosas que no tenía que hacer fuera, pero ella con nosotros nunca, nunca, nunca... O sea, nosotros nunca nos hemos discutido. A mí a veces me han dado rabia muchas cosas, pero yo me he sabido contener. Se lo explico a las chicas del centro, he dicho, oye, mirad, chicas, hay este problema, cómo lo afronto, cómo tal, ¿sabes? Pero que me refiero que ella también siempre ha sido muy respetuosa con nosotros.* Y me dicen las chicas de la fundación que cuando ella va a la DGAIA, que la DGAIA les dice que es que siempre habla súper bien de nosotros. ¿Sabes? O sea... Hay muy buenas relaciones. Sí, tenemos muy buena relación. Y una vez fuimos a una reunión para hablar con los padres, para explicar nuestra experiencia, porque claro, los padres decían que cómo era posible que se pudiera estar con la madre y con las niñas. Y nosotros fuimos y... Es que para mí no ha sido difícil, Sonia. Como desde el principio fue así, yo también conocía a la madre del cole, bueno, no la conocía mucho, pero sabía quién era, ¿sabes? Y ella sabía quién era yo. Entonces, yo la verdad es que para mí ha sido fácil. ¿Vale? Muy fácil. Y luego yo te digo, las niñas son muy buenas, ¿eh? Las niñas no son niñas problemáticas. *Sí, la menor a veces es cabezona, a veces tiene ese ras, pero eso también me podría haber tocado a mí con una niña mía.* Ellas son niñas muy buenas. Tienen la edad que tienen y salen con nosotros. Ya empiezan a salir con sus amigas, pero si vamos por ellas, vienen. O sea, nunca nos ponen ningún tipo de problema. La verdad.

(Investigadora): Vale, Pues nada, o sea, ya... La última pregunta que tengo siempre es si hay algo que consideras que no hemos tratado y que es importante decir, pues que este es tu espacio.

(FamAcoll_01): A mí no se me ocurre nada. Pero si tienes que hacer otra cosa. Y me quieres preguntar, no hace falta ni que me pidas permiso ni nada. Que yo estoy disponible, ¿eh? Yo no tengo ningún

problema, ¿eh? No, no, yo... Ningún problema en contarte lo que te tenga que contar, lo que te tenga que decir, que no me importa.

(Investigadora): Yo totalmente agradecida, quiero decir... Por mi parte ha sido magnífico hablar contigo.

(FamAcoll_01): Y a mí también. Y si te puedo ayudar... Yo es que para mí lo de las niñas es lo mejor que me ha pasado en la vida. Yo lo dije cuando fui al examen psicológico, yo lo dije. A ver, que yo no tenía hijos y yo quería haber tenido hijos. Entonces para mí también ha sido como una experiencia muy... Porque mira, el otro día estaba yo contándole a Juan cosas del fin de curso. Me dice Juan, anda, ¿quién te iba a decir a ti que tú ibas a estar metida en estos berenjenales? Digo, pues sí. Pues es verdad, Sonia. Sí. Pero mira, a veces no tienes hijos y luego la vida te tiene preparada otra cosa. Y a mí me parece muy chulo lo que me tenía preparado a mí. Porque yo no lo cambiaría por otra experiencia, ¿sabes? No sé. Yo es que estoy muy contenta, la verdad.

(Investigadora): Pues muchas gracias por abrirte y ofrecerme tu tiempo y experiencia. Muchas gracias, de verdad.

Annex 4.4. Transcripció de l'entrevista a l'informant FamAcoll_02.

Codi identificatiu de l'entrevista: FamAcoll_02		
Data: 5 de maig de 2025	Modalitat: Presencial	Durada: 2h
L'informant és una figura masculina, que junt amb la seva dona i filla biològica, formen una família d'acollida des de fa sis anys i mig amb el mateix infant acollit. La persona entrevistada és educador social i la seva dona Mestre en una escola.		

Transcripció:

(Investigadora): Per contextualitzar una mica el vostre perfil de família d'acollida, quant de temps fa que sou família d'acollida?

(FamAcoll_02): 6 anys i mig.

(Investigadora): I en quina modalitat? Ho ha anat canviant la modalitat?

(FamAcoll_02): Ens van dir des del començament que era simple, però s'està convertint en una cosa molt permanent. Bueno, de fet, jo no crec... però això és una dèria meva, que la nomenclatura sigui simple o permanent, no crec en això, perquè hi ha molts simples que acaben sent permanents i molts permanents que acaben sent simples. Per mi seria més fàcil, i jo crec que també ajudaria les famílies, que fos simplement acolliment, que no possessin un termini en temps ni marquessin... Si és un acolliment, fas un acolliment, el temps que duri. Perquè si no, almenys com a famílies, jo crec que aquesta nomenclatura dona unes esperances o unes idealitzacions que després el que tu no controles, que és la família biològica, t'ho pot desmuntar. Per tant, per mi seria més fàcil dir acolliments i el temps ho dirà qui ho hauria de dir, en aquests casos les famílies. Però sí, estic en permanent ara, vam començar com a simple, però estem en permanent.

(Investigadora): Molt interessant això que dius de la temporalitat.

(FamAcoll_02): És que jo, o si jut, ho veig molt clar. Hi ha gent que necessita que sigui simple per la seva manera de pensar i dir que ho farà durant dos o tres anys, però, per exemple, el fet que sigui permanent és com dir que ja serà per mi per sempre i això tampoc és cert, perquè en aquesta permanència la família fa un procés i tres anys després o quatre tornen a ella. I llavors, clar, la imaginació que t'havies fet amb la paraula permanent a nivell de família se't trenca. A nivell personal i professional, nosaltres vam tenir una nena que va ser acollida de forma permanent des del principi amb dues noies i als 3 anys aquesta nena va tornar. I aquestes dues noies estaven molt enfadades amb el sistema, amb el CRAE, perquè entenien que les havien enganyat. Per això crec que, per a mi, hauria de canviar-se. Perquè si no, no t'he sentit un acolliment. I llavors estem parlant d'una altra cosa, crec.

(Investigadora): De veritat, molt interessant aquest raonament, després continuarem amb aportacions i coses que canviaries, que creus que seria millor, pel sistema. Ara, a nivell personal, què us aporta a la família d'acollida? Què signifiquen a les vostres vides l'acolliment?

(FamAcoll_02): Vale, pues, emm. Me voy a emocionar y todo. No. En un principi, un enriquiment a nivell familiar. Molt important. Perquè tu tens molt clar com a família com vols funcionar amb els teus fills i quan aculls un altre, amb el qual has de treballar tot el tema del vincle, acompanyar certs neguits, certes pors, veure que la teva manera de funcionar és útil per a unes coses, però les has de transformar per unes altres, a nivell personal i familiar és molt enriquidor. Nosaltres sempre hem cregut en formar

equip. Perquè jo tinc un tarannà molt diferent al de la Mònica, a la meua parella. És molt diferent. Jo soc més de mà esquerra i ella és més de mà dreta. Però ens entenem com a equip. Llavors amb l'Isaac, que és el nen que tenim acollit, ens hem adonat que allò que ha servit per la nostra filla, per a ell no, i llavors hem hagut de com restaurar-nos o canviar les nostres maneres de fer perquè ell es senti més proper a nosaltres i acollit dins del nostre entorn. Per tant és un procés molt enriquidor. I per a nosaltres és una gran aventura eh. Una gran aventura que no sabem com acabarà. Perquè no sabem. Hem tingut alts i baixos (riu). Però la sensació és que és una gran aventura, si tens la paciència i les ganes de tirar endavant, perquè són molts alts i baixos. La Mònica a vegades diu que té la sensació d'una muntanya russa que a vegades es descarrila i que has de tornar a controlar. Però és molt enriquidor. Per nosaltres és molt enriquidor.

(Investigadora): Com ha influït en la vostra vida personal, familiar, laboral? Heu tingut algun tipus d'influència destacable?

(FamAcoll_02): Bueno, Ens ha servit per treure la gent que no volíem (somriu). O sigui... M'explico, perquè queda una mica malament des del començament. Nosaltres teníem molt clar que, potser per la meua professió o pel caràcter de la Mònica, que des de un principi el que volíem era un acolliment. No volíem una adopció amagada. La Marina, quan tenia 8 anys, li vam explicar quin procés començava. Ella va tenir molt clar que seria el seu germà temporal. Ara ja no utilitza el temporal, lògicament, és el seu germà, però mentalment ella té molt clar que hi hauria un moment que l'Isaac desapareixerà, perquè el seu pare, la seva família biològica, està fent les coses bé. Però al principi era el seu germà temporal. Conforme han anat vivint, el temporal ha desaparegut, però la idea està. Llavors, Hem fet desaparèixer la gent que ens feia creure que el nen ens havia de dir papa i mama des del començament, que el nen havia de tenir els nostres cognoms i no el seu, que no havíem de parlar de la seva família biològica en un context de sobretaula... Aquesta gent l'hem eliminat del nostre context, però principalment perquè enteníem que aquesta gent podia fer-nos mal a nosaltres com a família i a ell de forma indirecta. Per això ens ha servit per veure gent que no entenia el procés o l'entenia d'una altra manera, allunyar-lo. L'allunyania no ha sigut voluntària, sinó que ells mateixos s'han adonat que la nostra manera de entendre el món no casava. Llavors per això ens ha servit. També ens ha servit a nivell professional. Jo abans de l'acolliment tractava els xavals del CRAE d'una manera diferent a com puc tractar-los ara entenent el que jo tinc a casa. Si que es cert que el l'Isaac m'ha ajudat a entendre certs problemes o certs brots que tenen els xavals al centre que abans utilitzava altres eines. Tot i que jo he sigut sempre molt més de mà esquerra. I la Mònica ha vist més clarament a la seva feina, que ella és mestra, perfils de nanos que realment abans m'ho preguntava a mi i llavors, "home, pel que em dius, te pinta de que tindràs més problemes amb ell..." i ara això ella ja ho veu directament. Jo crec que en això, a nivell professional, ens ha enfortit. I a la Marina li ha portat veure la gent vulnerable del seu entorn. I jo crec que això, no sé com li anirà en un futur, però jo crec que li enforteix perquè de fet li enfortirà en un futur conèixer això, perquè els veu d'una manera diferent, bueno ella diu que els veu com que tenen cor. Perquè a classe i als esplais deia que els tractaven diferent i ella això no ho acabava d'entendre. I jo crec que això no és tan influent de les nostres professions, sinó del que viu cada dia amb el l'Isaac.

(Investigadora): Molt interessant. Primer, amb el que em deies abans, que us ha servit per allunyar-vos d'aquesta gent. Això també, per mi, ho veig des d'un desconeixement realment del que és l'acolliment.

Hi ha una confusió molt gran amb l'adopció i, i... és un model que no està present... No és que ningú ho entengui, però hi ha moltes dificultats per entendre que això és una cosa i que l'adopció és una altra.

(FamAcoll_02): Clar. A nosaltres, el l'Isaac el vam acollir quan tenia dos anys i mig i hi havia molts familiars i amics que ens deien "que os diga ya papa i mama" i no. **Ho teníem molt clar, però ells insistien i insistien.** "I què passa dentro de dos años si se va? Perquè clar, en principi era un acolliment de dos anys. "Pues se ha ido". "Ala no, que se quede con vosotros". I clar, tu deies, no, es que no és una adopció. **I era com justificar molt la teva opció de família i era com un constat.** I dius que no, perquè l'acabaràs cagant. O sigui, acabaràs fent aquests comentaris davant del nano en un moment determinat de la seva vida que no li ajudarà. I llavors vam decidir fer això.

(Investigadora): No és la primera família d'acollida que li passa això. Al final, tant amb família com amb certes amistats, es separen de les persones que no entenen realment què és l'acolliment, i ho veuen com una cosa...

(FamAcoll_02): Molt rara, molt estranya.

(Investigadora): Sí, i acaba passant això, aquest distanciament... És desconeixement del que és un acolliment. No està realment reconegut com a model de família.

(FamAcoll_02): Clar, no, no està reconegut. I això seria una cosa que s'hauria de mirar. Sí, perquè realment és una família amb les seves característiques molt diferents de les famílies que adopten. **Lo que passa es que hi ha famílies que van a l'acolliment, amb la sensació que van a adoptar. I això també és una errada del sistema.**

(Investigadora): Sí, clar, i amb la paraula permanent ja estàs parlant de...

(FamAcoll_02): De per vida, de per vida.

(Investigadora): Una professional que vaig entrevistar m'ho deia molt clar, que venen famílies dient "Yo quiero un acogimiento permanente". Perquè ja pensen en aquesta idea de permanència, de per sempre. I no, perquè sino, hi ha una altra mesura que és l'acolliment preadoptiu o directament l'adopció. O sigui, si s'hagués valorat el nen no pot retornar amb la seva família biològica, ja s'hagués fet un altre procés, no un acolliment.

(FamAcoll_02): Clar, hi havia un familiar que ens va dir "cuando el zumbado de su padre, firmará para que sea para vosotros". El "zumbado". (pausa). Clar, Primer li vam dir quin respecte fas cap al l'Isaac dient això del seu pare, Quin respecte fas cap a nosaltres per la nostra opció, i en qui estàs pensant quan estàs dient això. I és frase que se nos ha quedado a los dos. (es toca el cap). **Perquè nosaltres, amb tot el que pugui fer el seu pare, mai parlem malament del pare.** Ni a casa. La seva història, la seva vida, està fent les visites, que és el que li toca. Ja veurem com avança tot, però mai hem parlat malament d'ell. Mai. Perquè és el seu pare. És perquè és això.

(Investigadora): Vale, una mica ja per acabar aquestes preguntes més... personals... Sabríeu explicar quines emocions heu experimentat? *Bueno*, parlàveu d'una muntanya russa...

(FamAcoll_02): Les emocions? Uff (somriu). Mira, amb el procés... La nostra justificació que **sabíem que miràriem més que altres famílies és que abans de la Marina vam tenir 5 avortaments.** (Baixa el to de veu) Llavors, el tema dels avortaments, sabíem que a l'hora de validar-nos com a família d'acollida, seria molt mirat, perquè podien interpretar que estàvem buscant alguna de les pèrdues. Nosaltres ho vam deixar molt clar. El que passa és que ens van machacar molt en aquest sentit. Llavors ens vam sentir

molt mirats, molt indagats. Va costar molt. El començament va ser com molta llàgrima, però des de la tristor, per sentir-nos molt jutjats, perquè encara que teníem molt clar quina era l'opció, sabíem de la nostra història, però nosaltres no ho barrejàvem. Lògicament, una professional tan psicòloga com a educador o com a treballador social ho podien veure fàcilment (li tremola una mica la veu). Llavors vam començar...

(Investigadora): Perdona per obrir un tema que mou per dins. Sento molt que...

(FamAcoll_02): Tranquil·la.

(Investigadora): Ets lliure d'explicar el que vulguis.

(FamAcoll_02): Quan ens van validar, (pausa) emoció total. Ja estàvem, era el que volíem, i per fi ens havien tret la primera pedra que més ens pesava. Llavors en el curs ens vam sentir lliures. Haviem passat la part més dura segurament, i ens vam poder mostrar tal com som. I quan vam tenir la possibilitat de tenir el l'Isaac, (pausa) hòstia, va ser molt... una expressió d'alegria brutal. Però brutal. Sí que va haver-hi un procés previ de dubtes, perquè creiem que ens van jugar una mala passada. En el sentit que ens van presentar dos casos, normalment et presenten només un, i ens van presentar una noia i un noi que eren la llum i el dia, o sigui, el dia i la nit. I prèviament li vaig dir que ens quedem amb la nit perquè serà el més fàcil. Lògicament ens vam quedar amb el dia, amb el l'Isaac, perquè el que ens van vendre el l'Isaac era més dur que el de la nena. Per la lògica d'urgència, el més fàcil era agafar el l'Isaac. I ens van presentar el l'Isaac pel nostre perfil professional, i jo això ho tinc super clar. Llavors, quan el vam tenir o el vam conèixer, la sensació era de... *bueno*, vamos a por ello. El que passa és que la història del l'Isaac va arribar a nosaltres i el l'Isaac, a part de la seva pèrdua de la mare i la seva separació del pare, va tenir com quatre pèrdues més abans d'arribar a nosaltres. Primer va estar en una família d'urgència, però a l'any van decidir que s'anava a una casa d'infants perquè el pare feia un bon procés i semblava que tot anava bé. Llavors, aquesta va ser la tercera pèrdua. Una quarta pèrdua va ser que allà el pare no responia com es necessitava. Va tenir la mala sort que un educador se'l va emportar a les seves vacances. I després quan va acabar les seves vacances, va tornar. Per mi això és una pèrdua, perquè realment aquest nen va viure una setmana en un espai familiar per tornar on l'havien tret, sent molt petit. Jo crec que aquesta va ser una errada molt gran de la casa d'infants, el joc on estava. Després va arribar una primera família d'acollida que no va sostenir ni la fase prèvia d'acolliment. Va venir un altre parella, però en aquest cas, la parella va dir que els propis educadors del centre no el deixaven actuar com ells volia. El cas és que quan ens vam trobar amb el l'Isaac havia tingut totes aquestes pèrdues. Nosaltres ens vam conèixer quan ell tenia dos anys i mig. Llavors vam arribar, amb aquest historial i nosaltres vam dir que "sabem el que hi ha, que ens podem trobar amb un grup d'educadors que no accepten o que estan mirant-nos a veure què fem i què no fem, teníem un nen complicat, perquè un nen que havia perdut tanta gent en dos anys i mig seria complicat". I *bueno* vam decidir que, seriem com som nosaltres, però *bueno*, que intentaríem anar amb... tal com som nosaltres, però amb ... (pausa) *cauta*. Bé, *bueno* vam ser nosaltres, i ens va sortir bé. La primera sensació que vam tenir, era de, hòstia, ens estan vigilant molt. I va ser com anar amb molta cura, el que fèiem el que no fèiem. Però *bueno*, vam tenir moments en què vam poder ser nosaltres. Ens vam trobar que el segon dia, ells ja van baixar la guàrdia, perquè van veure que el nen interactuava molt bé amb nosaltres, que nosaltres també interactuàvem bé amb ell, es van emocionar de veure la nostra manera de fer, llavors ens vam veure que podíem ser més lliures. El que passa és que després va

venir el educador, *bueno*, van conèixer el educador que se'n va dur aquella setmana de vacances, i aquest home, per la raó que fos, no ens podia veure la cara. No ens podia veure. Llavors, li vaig dir que “nos puedes mirar, si quieres intercambiamos los teléfonos, que te llame, tú no nos puedes llamar, pero tranquilo, estará en buenas manos”. Tot i oferir això, que sí que ho va acceptar, no em podia mirar. Hi havia una cosa que... Jo crec que havia fet com que era seu. Al ser tan petit és molt fàcil, no? I que venia de dos moments en què dues famílies havien dit que no. Amb un crio tan petit. Suposo que alguna cosa li ha passat a aquest educador que havia passat el límit. I *bueno*, ja va ser nostre el l'Isaac, per fi. I després, no vam tenir lluna amb ell. No es va deixar. *Va ser a casa molt despotat amb nosaltres, tenint dos anys i mig.* Va muntar molts pollos. Jo estava molt acostumat, però, clar. Però vam mantenir el que nosaltres volíem mantenir com a família, que la violència no era acceptada a casa. Llavors, podíem intentar resoldre les coses d'altres maneres que no fos ni el crit. Ho vam intentar, però ell ho buscava. Era com... “Yo quiero estar aquí, quiero permanecer aquí, voy a probarte hasta cuando puedas”. I vam estar uns mesos molt angoixats Però molt, molt angoixats. I al final van decidir... Tenia tres anys el l'Isaac i vaig haver de fer-li una contenció física que puc fer en el CRAE, davant de la Marina. I això em va fotre molt. Però ho necessitava. La justificació és que el nen ho necessitava. Havien sostingut sis mesos sense cap tipus de control físic i ell ho estava demanant en aquell moment. Ho vaig haver de fer, la Marina es va espantant, la Mónica no, perquè ja m'havia vist en altres contextos fer-lo. I jo vaig dir això no ho volem. *Llavors, als sis mesos, vam tenir una reunió amb la persona de l'ICIP per dir que no anàvem a continuar així. Llavors, aquesta... A mi em dolia molt, perquè venia d'on venia havia viscut aquests moments des de l'altre costat, jo no volia ser una altra família que el deixem. Llavors, vam decidir que lluitaríem, la persona de l'ICIP va buscar un recurs psicològic pel nen i vam buscar diferents eines a veure què podíem fer. Es van apropar més a nosaltres, ens va tenir un seguiment més proper per donar-nos eines a veure què podíem fer. I això va anar bé. Llavors, vam sentir per primer cop, des que vam tenir el l'Isaac, com una pau, a nivell emocional com a nivell de comportament.* Tot i així el l'Isaac continuava fent coses que no tocaven. Però va anar bé. I llavors, fins ara, amb els alts i baixos, però està anant bé. Ara portem dos anys i mig, que ell està molt bé. Té les seves coses de caràcter, que és una característica d'ell que ja hem assumit que és seva, que nosaltres no ho canviarem, però intentarem acompanyar-lo perquè ell pugui entendre-ho d'una altra manera. O, com a mínim, que no l'utilitzi quan sigui gran de la mateixa manera que ho està fent ara. I estem més tranquils, molt més tranquils. Tenim moments i pics perquè ell necessita controlar-ho tot, quan no controla es dispara molt, però com que el coneixem ja, anem fent. A nivell de les visites, entenem que és el seu pare, és el que et dic. *Anem a mort amb això, és a dir, és el seu pare. El pare surt a les nostres converses diàries. Si ell comenta que té gats, parlem de gats. Si té tattoos, parlem de tattoos. Si té el cabell arrissat, parlem de cabells arrissats. Quan ell no ha parlat, o quan li hem preguntat sobre les visites el què ens ha dit ja ens serveix, vull dir que no són famílies que anem a punxar, per saber com ha anat. I quan ha passat alguna cosa amb el seu pare, ho hem vist. Ho hem vist a la seva manera de comportar-se, molt més despòtic, com més enfadat. Ell mateix, quan era més petit, ho deia. Ara s'ho oculta més, però es mostra més despòtic, fins i tot més trist, diria. De fet, el seu pare li va dir en un moment que ell no ens va dir a nosaltres, fa dos anys, que la mort de la seva mare havia mort per culpa seva i d'una malaltia mental que a lo millor tenia ell. Llavors ell va venir un moment que estava molt despòtic, estava trist, va obrir una finestra, va començar a llançar ninos,*

però jo el vaig veure que estava molt a prop de fora, el vaig agafar i li vaig dir “Llença'm a mi tot el que està llançant fora” i em va llençar els ninos fins que m’ho va explicar. Llavors vam cridar l'ICIF i bueno... Actualment estem tranquils. No sé si s'ha quedat clar, eh? Però aconseguir l'any i mig ara que tenim de pau... Ha costat. I m'emociono per dins, però ha costat.

(Investigadora): Totalment. Mmm, bueno. La següent pregunta era sobre el paper que teniu sobre l'infant. Com explicaries tu, així com breument, quin paper fas per l'infant i quin paper fas també per la família biològica, en aquest cas pel pare?

(FamAcoll_02): Nosaltres tenim clar que som guardadors del l'Isaac, però acompanyem, principalment. Acompanyem el seu caràcter, acompanyem els seus moments i acompanyem, el que passa és que el sentiment és de família. Ell ara actualment ens diu papa i mama amb una naturalitat impressionant, i tata que és com diu la Marina també. De fet, va ser ell el primer a separar, “tu ets el papa i vaig a veure el papa de les visites”. Ell ho va dir així, encara que el seu papa té un nom i nosaltres hem parlat del nom del papa, però és el papa de les visites. I és purament acompanyament. El que passa és que el sentiment que té, ell i nosaltres, és de família. Nosaltres tenim una capeta verda, jo crec que totes les famílies tenen una capeta eh, però nosaltres portem una capeta verda amb els papers del l'Isaac per qualsevol cosa. És molt engorros. Per nosaltres és superengorros tenir que justificar tota l'estona que som els guardadors d'aquest nen, tot i que no porti els cognoms, amb aquesta capeta, és família. Tinc molt clar que totes les famílies ho tenen, sinó una capeta, algun sobre, alguna cosa d'aquestes. Però és això, un sentiment de família, ell amb els meus cunyats es parla de tiet, amb la meva sogra són els avis...

(Investigadora): I amb la família biològica?

(FamAcoll_02): Des del començament, pel tarannà del pare es va justificar que no havíem de tenir contacte. Fa dos anys, amb un canvi de referent que vam tenir, la persona sí que veia que estava en un bon moment el pare per intentar establir el moment aquest d'intercanvi directe. Però diguem que la Mònica no estava preparada. Llavors, ens van insistir molt i molt, vam insistir nosaltres en que la Mònica no estava preparada, però ens ho van respectar, i ara, estem en aquest moment en què encara no tenim aquesta possibilitat d'intercanvi. Sabem, que el pare està molt agraït amb allò que estem fent pel seu fill, perquè a més nosaltres som una família una mica rara a lo millor. (pausa) Ho explico. Quan és el dia del pare, si fa un dibuix a l'escola, li portem al pare, els estius fem un llibre aquest de fotografies amb tot el que ha fet el l'Isaac, intentant que surti el l'Isaac principalment, encara que nosaltres també podem sortir, i li porta al pare les visites. Pel dia de Sant Jordi també, o sigui, intentem que hi hagi aquesta comunicació. El l'Isaac va guanyar un premi per un dibuix seu sobre la diversitat i li va portar la fotocòpia del dibuix amb el diploma que va guanyar al pare. Si, intentem que el que visqui de bo el l'Isaac ho tingui el pare perquè és el seu pare i creiem que és el més just. Jo sé que hi ha famílies que no ho fan. Ho tinc súper clar, jo ho puc respectar, però no ho acabo d'entendre. No acabo d'entendre perquè el pare és ell i jo crec que tot el bo que li pugui passar al nen jo crec que et pot agradar. Si et trobes un pare que ho nega o no ho vol, llavors... Però ens trobem un pare que ho accepta súper bé i està súper content. Aquest és el paper que fem. En el nostre dia a dia intentem que aparegui, en les converses també, intentem que sigui un element més. De fet, tenim molt clar que quan el l'Isaac és graduat, a la festa de graduació, volem que el pare estigui. Ho tenim molt clar. I això que estem parlant, quan és graduat, d'aquí a... Falta anys. Sí, però ho tenim clar. En els moments importants ha d'estar-hi.

(Investigadora): O sigui, això és realment... un benefici molt gran per a ell, perquè... Que vosaltres, que esteu siguin els seus cuidadors, que integreu aquesta... Al final acabarà més en un èxit que en una altra cosa. Si a la finalitat es retorni amb ell, la intenció hauria de ser integrar-ho de totes maneres possibles en el seu dia a dia.

(FamAcoll_02): De fet, una feina que van fer a classe, un arbre genealògic, allà es veia que posava dos pares i dos mares, integrats, això es un bon símptoma de que ho estem fent bé. Crec, no?

(Investigadora): Després, això potser és un tema apart, però, ostres, com es contempla també la diversitat de models familiars, en un arbre genealògic? No sé, dona per pensar...

(FamAcoll_02): Clar, **Un dia, per exemple, a la sortida de P5, ell estava molt enfadat i es veu que a la classe va dir que la seva mare està morta, perquè la seva mare està morta. A P5 ell ja era conscient que la seva mare no hi era, però va ser molt curiós perquè eren nens de P5 i no s'ho van creure perquè clar, “com que la teva mare està morta, si està ahí” (referint-se a la Mónica). Llavors la mestra ens va cridar perquè estava angoixada i li vam dir tranquil·la. Pots explicar-ho de forma normal. Pots explicar que la seva mare biològica estava mort i està acollida d'una família. És tan fàcil com això. “Però tu creus que ho entenen?” Són nens. Són nens, ho entendran. Fes la teva feina de manera més natural. I això la va tranquil·litzar. I això va ajudar a que es va mostrar a classe aquest arbre genealògic i que fos una cosa molt normal.** Bueno, Per això crec que ho estem fent mitjanament bé.

(Investigadora): Sobre la temporalitat, que abans ja ho comentàvem, no? Però com es viu aquesta temporalitat? (silenci)

(FamAcoll_02): Sí, nosaltres... És el que et deia abans. Des del començament sabíem que l'acolliment té un temps. Ja siguin dos anys, un any o 18 anys. O tota una vida, però és un temps. A nosaltres sí que l'acolliment del l'Isaac era simple, era dos anys, però que segurament es podia allargar en el temps. Ara és permanent. **Nosaltres no hem viscut amb l'angoixa dels dos anys. Hem viscut en què ja sabíem prèviament, fins i tot abans d'entrar en el procés, que seria un temps.** I llavors hi ha altres famílies que això sí que els angoixa. Sí que és cert que l'angoixa ara està en el moment en què marxi. Perquè serà un altre dol i venim de la història personal que tenim de les pèrdues prèvies. Però ens hem marcat una frase que no sé si servirà, però la frase és: la Marina, la nostra filla, marxarà de casa en algun moment determinat. L'angoixa del l'Isaac és igual.

(Investigadora): Em sembla una frase molt correcta, molt pràctica. És realment això. El niu es quedarà buit d'alguna manera o d'una altra, més aviat o més tard, però... em sembla molt correcte la frase, molt adequada.

(FamAcoll_02): Sí, a partir d'aquí creiem que l'angoixa es redueix, perquè l'angoixa no és tant pel temps, sinó si marxa, quan marxi, com ho portarem. Però del temps mai hem vingut per això. Perquè jo crec que hem sigut més conscients que altres famílies sobre que **és un temps determinat i no ho marquem nosaltres.** Perquè per molt que diguin que és temporal, qui et diu que en un any aquesta família ja ho ha resolt tot.

(Investigadora): Sobre les principals dificultats de l'acollida que esteu vivint, sabríeu destacar alguna cosa molt important? Hi ha una dificultat destacable en aquest sentit?

(FamAcoll_02): Dificultats?

(Investigadora): Sí, si no s'entén la pregunta, intento reformular-la eh. A nivell administratiu, per exemple, això que deies de la carpeta verda, hi ha dificultats en aquest sentit. O a nivell d'acompanyament, després també aprofundirem més eh, però...

(FamAcoll_02): A veure, és molt pesat portar una carpeta per tot. Vagis al càmping del Maresme, com que vagis a Berlín. Portar la carpeta per justificar que els cognoms són diferents... Hauria d'haver-hi alguna cosa més senzilla per justificar que aquell fill durant aquest temps està amb tu. Si no vols dir que és teu, està amb tu com a mínim. Que no sigui que has de demanar un paper per poder marxar a fora d'Espanya o demanar permisos que per la teva filla no ho fas. Jo crec que això, si ho portes malament, és una gran dificultat. Si al final ho sintetitzes en que és una carpeta que portaràs tota la teva vida mentre aquest nen estigui amb tu, ja està. És la incomoditat de treure la carpeta, treure el paper, justificar-me... També hi ha altres dificultats que trobo, són els moments de crisi d'ell, que si tu no tens una professió, o no tens una experiència prèvia de tenir fills, si no tens un seguiment més proper, costa. Costa.

(Investigadora): Amb seguiment et refereixes a un seguiment professional de l'acompanyament o a nivell personal, d'espais de supervisió, com tindríem a la feina, per exemple?

(FamAcoll_02): De les dues coses crec. Hi ha una cosa que és l'acompanyament professional, que crec que a vegades durant el començament és molt proper però després s'allunya i no acaba de controlar els temps de crisi. Si confien molt en tu, hi ha temps de crisi que no pot resoldre, que hi ha hagut professional que estigui allà. Jo no demano que estiguin cada 15 dies o cada setmana amb nosaltres, però si el mes té 4 setmanes, un cop, simplement presencialment per saber com estàs, com està el nen, què necessites, jo crec que aniria molt bé. Amb els referents que hem tingut no tenim cap queixa perquè hem tingut converses telefòniques, en el moment de la crisi més *heavy* que hem tingut amb el l'Isaac han estat, cada 10 dies el referent actual ens deixa missatges pel grup que tenim de WhatsApp per veure com està.. Però presencial, és important, tant per ajudar-lo a ell com per ajudar-te a tu. Sé que hi ha la AFABAR aquí a Barcelona, que fa trobades, però són molt difícils d'enganxar amb tu si tens un horari molt concret. Que siguin online més que presencial, jo crec, a mi no m'ajuda, ja ho dic, perquè es perd l'essència de la comunicació, però jo crec que buscaria una altra manera de tenir aquest grup d'ajuda que jo crec que és necessari. Jo crec que les ICIF haurien de cercar la manera de fer el mateix que fa la AFABAR, però com més... amb les seves pròpies famílies, per exemple. Petites trobades, de poder parlar de les diferents etapes que pots viure. No? Crec. Són aquestes dificultats que trobes. Després, per nosaltres va anar molt bé, en aquests 6 mesos que vam tenir de crisi *heavy* al començament, trobar un apartat terapèutic que va tenir el l'Isaac, que era més emocional que no pas d'altre tipus, i jugar-lo amb arts marcials, o amb un tipus d'esport. A ell li va anar molt bé les arts marcial, ara ja no fa, però li va ajudar a controlar la seva rancúnia i la seva ràbia cap a nosaltres, a tenir-la més controlada i més... Jo crec que van trigar molt. Jo crec que van confiar, això és una dificultat, és la confiança en els perfils professionals. M'explico, jo soc educador des dels 17 anys que vaig començar com un monitor a la Mina, o sigui, amb un perfil molt concret que no ha canviat gaire, sempre he estat a la perifèria o als perfils vulnerable i tinc 50 anys, no he canviat de perfil, i normalment sempre m'he mogut entre els 17-18 anys cap a adolescents, per tant, em conec el que hi ha, ja sé que hi ha dificultats, però una cosa és que jo tingui aquest perfil professional i una altra cosa és que ho visqui. I jo a les entrevistes, a les prèvies, jo sempre vaig dir, jo vull viure aquesta experiència com a pare d'acollida, no com a educador social pare.

Vull ser pare d'acollida, no vull ser pare d'acollida educador social. Si en algun moment puntual de l'acolliment necessito treure els meus recursos d'educador, ho trauré. Però no vull ser ni jutjat ni que se'm plantegi un cas per la meva professió. La Mónica va fer el mateix, perquè ella és mentre d'infantil, però està llicenciada com a mestre d'educació especial. Ella va dir que en un principi un perfil de nano d'educació especial preferiria que no, que si després sortia, cap problema. Però és que des de l'inici no, perquè lògicament ja estàs esgotada per la seva feina. I ens ho van respectar, perquè vam ser molt clars. Ho vam dir en la primera entrevista. Però això, que respectessin sobretot això. Jo crec que una dificultat és pensar en el nen a partir d'un perfil vocacional. Tinc molt clar que el l'Isaac, si jo no fos d'educador social i la Mónica d'educació especial, ara estaríem parlant de la Maria, de la Núria o de la Helen. Però per les pèrdues que havia tingut el l'Isaac, encaixava més en un perfil professional. I pel caràcter que ha demostrat després el l'Isaac, hauria petat qualsevol família. Això ho tenim molt clar. Jo crec que és una dificultat, també, pensar en un nano en un perfil, encara que és un avantatge pel nano. Sí. Però jo crec que és una dificultat. Hi havia moments en què el l'Isaac estava molt preparat per conèixer la seva història de vida. I nosaltres insistíem molt als professionals que encara que ell tingués 4 o 5 anys, ell ho tenia molt clar, però deien que no. I jo ho podia haver fet. Com a professional ho faig al CRAE. Però no em toca. No em toca agafar aquesta responsabilitat. Han trigat molt temps, com a mínim l'any passat, vam aconseguir que per fi, des dels 4 anys que el l'Isaac estava preparat per escoltar la seva història, algú li expliqués la seva història, amb fotografies de la seva mare, del seu pare, amb un seguit de gent que va passar... Perquè el l'Isaac, encara que és tan quadrat com aquesta taula i tan dur com aquesta paret, és molt intel·ligent. Ha tingut que sobreviure des de molt petit. Per això la dificultat, que és una avantatge pel nano. Jo crec que una altra família fins i tot abans dels 6 mesos, haguessin dit que no. Seguríssim, ja t'ho dic. Nosaltres vam sostenir, però va ser una mica perquè teníem molt clar que no era un regal, no era un objecte. I volíem lluitar. Encara que teníem molt clar que si la cosa no canviava, teníem que renunciar. Una altra cosa és que com a família, lo que et deia, el tema de la violència nosaltres a casa no volíem. Jo la puc practicar a la meua feina amb adolescents o amb gent que realment necessiten un control físic... Jo crec que és una dificultat entendre que aquesta família amb aquest perfil i puc ajustar aquest nen. Crec que ens haurien de valorar més com són i com estem a les entrevistes que no el cognom que tenim. Crec que realment és un avantatge pels nanos tenir un perfil d'aquest tipus però posant-me a pensar en dificultats, doncs sí. I per mi no va ser una dificultat, però entenc que potser per altres famílies sí, el fet de conèixer el just i necessari d'aquest nen. [La informació que ens van donar va ser molt bàsica, va perdre la seva mare als 6 mesos, només tenia el pare, res més.](#) Jo això ho agraeixo molt. No conèixer més. Jo sé que hi ha famílies que volen saber molt, molt, molt. Jo no ho necessito, la Mónica tampoc ho necessitava i jo crec que això per nosaltres ens ajuda. Entenc que per altres famílies és una dificultat i crec que en aquest cas l'administració o les ICIF haurien de saber ajustar encara millor quin tipus d'informació puc donar. Amb el temps ja anirem descobrint coses, però que anirem descobrint tots junts.

(Investigadora): Els moments i les situacions més complexes durant l'acompanyament, podries enumerar-los, o és tan ampli que no es pot concretar tant.

(FamAcoll_02): Aquesta etapa... Els primers 6 mesos van ser molt durs. Normalment sempre diuen que tens una lluna de mel que són una setmana o deu dies, depenent de l'edat que tingui el nano, i després, quan t'ho portes a casa, que ja estàs a casa, et diuen que és com una lluna de mel en què intenta comportar-

se la millor manera possible. Al segon dia ja ens estava muntant un pollo. Nosaltres vam trobar a faltar la lluna de mel. Consideràvem que les vacances serien *xules*, perquè coincidiria a l'agost, que estarien de vacances. Van haver de trucar al referent i van haver de retallar un parell de dies a vacances, perquè veiem que alguna cosa no estava ajustada. I ho vam fer gustosament, però no és lògic en les vacances. I molt bé *per la referent, perquè va venir, estava de vacances, va venir a casa, va estar parlant, va plantejar la situació...* Va ser els primers 6 mesos, va ser molt constant, es va tornar a provar anant a l'escola, muntar uns *pollos* en les calles... Però *bueno*, van... Vam conduir les situacions. Però clar, era molt constant, això. Els primers 6 mesos era molt constant. Després això s'ha anat reconduint i aquests estallidos, que formen part del seu caràcter... S'ha vist, que normalment, ha sigut quan el pare ha dit alguna cosa fora d'allò, que ha sigut molt poques vegades, ell estava pitjor i llavors la ràbia l'ha posada cap a nosaltres. *Quan li van explicar la seva història de vida, que ell també estava una mica remogut, li van fer un conte personalitzat, bueno, eines diferents perquè entengui la seva història, que jo crec que li ha ajudat molt a situar-se...* Però *els moments de dificultat sobretot els primers 6 mesos*. És que ell estava molt acostumat a manar, i un dia a la dutxa li estava duxant, i deia, l'Isaac, estàs plorant i no sé per què estàs plorant, és que no puc manar, no m'he deixeu manar. Dic, és que no pots manar, encara no tens 3 anys. Quan tinguis 18, quan tinguis la teva casa, quan tinguis la teva família, ja manaràs. I llavors, la mateixa impotència, no poder manar, aquesta ràbia. I *bueno*, això va ser tota una feina. Per això, gràcies a la combinació de l'art marcial amb la teràpia, jo crec que li va ajudar molt a ressituar aquesta sensació. No sé si he contestat tot això.

(Investigadora): Sí, i tant. Canviem ja de bloc temàtic. Ara et preguntaré sobre això, acompanyament professional, recursos... Tinc entès que sí que es fa una formació prèvia, però a vegades, depenent del cas, els passos poden estar alterats... Vosaltres va rebre una formació abans de començar l'acolliment? Com us va sentir? Us va sentir preparats? Òbviament ja comptàveu amb un perfil professional que us ajudaria...

(FamAcoll_02): Ens van enviar una ICIF i ens van fer unes entrevistes. Ja t'ho he dit abans, es van fixar massa en les pèrdues. Jo entenc que és important, però jo crec que ho van centrar molt. I *bueno*, ens van donar la idoneïtat, vam començar la formació. *Per mi la formació mancava, perquè era molt bàsica, la figura del guardador, i després la tipologia de nanos que podíem trobar-nos. La diferència del simple i el permanent i casos pràctics de gent que era família acollidora, o que havia acabat i es presentaven i ens explicaven el seu cas.* Em van donar la llibertat de poder parlar, com a professional d'un CRAE, la meua relació a través del vincle, perquè un tema de la formació es va parlar molt era com establir vincle. *Però vaig trobar a faltar això del trauma i quin tipus de sorpreses et pots trobar. Dic sorpreses perquè no deixen de ser expressions del trauma que tenen. Perquè no és tot flors i violes, i has de sostenir que al millor aquest nen per molt petit que sigui no et dirà papa ni mama la primera. O que al millor tu voldràs abraçar-lo i ell precisament no voldrà abraçar. O que qualsevol cosa. I això és una cosa que no ens deien allà. Es va parlar del vincle, de les figures, dels casos concrets que van venir, que van poder parlar de centres d'expressions que tenien aquests nens que van acollir.* Jo crec que seria interessant poder-ho parlar directament allà com una cosa, o donar-hi més voltes a això. I sobretot la paraula trauma, perquè si no vols espantar ningú amb la paraula, buscar un sinònim per explicar allò que et trobaràs. *Perquè jo entenc que tu t'ofereixes com a família acollidora per acollir, abraçar, estimar, però és que l'altre al millor no*

vol. O al millor tu comences a oferir el que tu creus que no li han donat, i comences a fer viatges, o comences a anar a port aventura, o comences a fer un munt de coses, i llavors el nen es queda només amb això. I quan li ofereixes el dia a dia d'una família, *te manda a freir espàrragos*. El que necessiten al final és una família, una família amb els viatges que fan, amb les festes que fan, però amb les estones que fan a casa. I jo crec que això també mancava. El tema del trauma, i lo que necessita un nen al dia a dia. Jo crec que és necessari. I després, ja com a família, un cop tens el nen, al primer any, si vols, *els primers dos anys, un seguiment més acurat. No cal que sigui cada 15 dies, però un cop al mes presencial sí que va bé. Si hi ha punts de conflicte entre els adults i el nen, perquè no acaben de caçar, al millor un seguiment que sigui més acurat. No setmanal, però cada 10 dies sí que fer més presència. Estan, perquè sí que estan, i tenen els temps que tenen, i tenen els casos que tenen, però s'agraeix molt. Nosaltres vam tenir la sort que la persona referent quan estava de vacances va venir i ens va atendre. Una altra no ho faria. Però sí que s'agraeix almenys al primer any. Nosaltres no ens vam sentir abandonats, però sí que ens vam sentir com... “Bueno, tenéis el perfil, os apañáis”, però quan hem necessitat ajuda han estat. I sí que és cert que hi ha hagut un impàs entre els diferents referents que hem tingut, en el que ens hem sentit o fins i tot jutjats, a vegades. “Es que el l'Isaac ens diu una cosa i vosaltres ens dieu una altra. No. El l'Isaac et pot vendre la moto, però nosaltres estem al dia a dia i és això el que necessita. Però és que... Nosaltres no hem canviat res des que hem tingut el l'Isaac. L'Isaac sí que ha guanyat amb paraula i amb capacitat de convèncer de allò què vol. Però és que no, no. És així, i sí que ens hem sentit jutjats per referents i que jo crec que això també passa i no hauria de passar. Si ens han de jutjar, ens han de jutjar abans del procés, i que hi hagi un seguiment real, presencial, de la feina que estem fent. I que si ens han d'avaluar cada 6 mesos, cada any, jo estic disposat a que ens avaluïn com a família perquè et diguin, si estàs fent bé això però estàs fent malament això. Doncs de puta mare, em dius què he de fer per millorar aquesta part. Però que sigui de forma gratuïta, a mi em costa. Nosaltres hem viscut la sensació que ens van citar per una entrevista amb la terapeuta que portava el l'Isaac i ens va fer una sèrie de preguntes. Ningú ens va dir per què anaven, simplement per veure com estava el l'Isaac. En un principi era el que ens van dir, com estaven nosaltres amb el l'Isaac i el l'Isaac amb nosaltres. I ens va fer una pregunta la terapeuta sobre el futur del l'Isaac o una cosa així. No recordo quina va ser, però nosaltres vam contestar “Pensem amb el l'Isaac, el temps que estigui amb nosaltres, i si a la graduació, quan tingui setze anys, està el pare, estarà”. I la psicòloga ens va dir que ja s'acaba l'entrevista, que l'havien enganyat. Es va obrir amb nosaltres i es veu que la referent ens havia citat a tots, perquè dubtava molt que nosaltres volíem continuar amb l'acolliment del l'Isaac. perquè el que explicava el l'Isaac al que fèiem hi havia molta diferència. Llavors va posar l'escolta activa, diguem, amb el nen i no ens va escoltar a nosaltres. Llavors volia el recolzament per parlar amb la psicòloga. Clar, lògicament aquesta jugada a mi no em va agradar i llavors sí que va sortir l'educador social que soc. Llavors vaig escriure una carta a la coordinadora d'aquesta persona per dir-li que ens ha passat això. I al final va haver-hi un canvi de referent. Entenem per la salut del l'Isaac. Per el mateix que abans t'he dit dels familiars i amics que no entenien l'acolliment i que entenien una altra cosa. Perquè nosaltres mai ens vam plantejar tirar enrere, només en aquests 6 mesos va ser el moment que es van plantejar tirar enrere tot. Llavors ens vam sentir jutjat i malament perquè no va ser de cara, va ser molt d'esquena. No cal que vagis darrere per aprovar el que tu penses. Digueu-m'ho, obertament. Jo et diré el mateix que li vagi a ella. No. Té dificultats el*

l'Isaac, té moments, però ho estan portant bé. Els temps dels 6 mesos no han tornat a passar i toco fusta perquè no t'ho anirà a passar. Crisis tindrà, perquè té un caràcter molt concret. És intel·ligent, el que ajuda que el seu caràcter sigui més potent, però ja està. Ja el coneixem, per tant, acompanyem aquest caràcter. No sé si he contestat, eh? És que a lo millor se m'ha anat, eh?

(Investigadora): Sí, sí, sí. De fet, has contestat més preguntes que després teníem, sí. Continuem una miqueta amb això de la formació. A part de les primeres, heu rebut més durant l'acolliment?

(FamAcoll_02): Hem rebut formacions puntuals que feia des de la AFABAR. Això és de l'associació, eh. Sí, de l'associació. I alguna cosa que es feia de l'ICIF, però no era obligatòria. Si la família volia, no sé què. Jo crec que seria interessant fer-les no com a obligatòries, semi-obligatòries, diguem. Jo crec que s'hauria d'anar renovant les formacions cap a les famílies, perquè el tipus de nanos que va arribant són diferents. I llavors jo crec que una formació, més o menys, cada x temps, de reunió de totes les famílies en un moment determinat, o fer èmfasi en algun concret, jo ho faria, però no ho ofereixen. I si ho ofereixen, es de forma voluntària. I la AFABAR, sobretot, més que les ICIFs.

(Investigadora): Vale. Aquesta pregunta ja me l'has respòs, però *bueno*, te la llegeixo, per si et ve al cap alguna cosa que vulguis afegir. Si detecteu algun tema on haguéssiu necessitat més preparació o més suport professional. Entenc que, bé, si m'equivoco m'ho dius, però amb el tema de les crisis, aquest procés, necessitàveu més presència de les professionals en el dia a dia.

(FamAcoll_02): Sí, i que torno a dir, jo soc... O sigui, aquestes crisis que he tingut a casa, les he vist al centre on treballa, i la Mònica també l'he vist a l'escola amb un xaval, però que no volíem resoldre-ho com ho podem resoldre allà.

(Investigadora): Clar, vull dir, potser estàs fent-te propi unes qüestions que t'haurien d'acompanyar.

(FamAcoll_02): Clar. I mira, una de les coses que ens van passar al començament és que, com veiem que eren crisis molt continuades, per edat podíem anar al CDIAP, i vam anar a fer una entrevista del CDIAP. Pues la tia que ens va veure “*si lo hacéis superbién, no és necessària, tu eres educador, no la necesitáis*”. I jo li vaig dir a la professional, és que no m'estàs escoltant, vinc com a pare d'acollida, no vinc com a professional, vinc com a pare i necessito unes eines que em podeu oferir vosaltres com a professionals per poder portar-les a casa. I em deia “*es que lo hacéis muy bien*”. I jo li deia, no, no es que ho fem bé. No m'estàs escoltant. Doncs això és el que dic. Nosaltres teníem molt clar el que volíem, som una família. I jo entenc amb nosaltres s' han deixat anar en moments de crisi el l'Isaac perquè confiaven molt en nosaltres. I torno a dir que el l'Isaac, si no fos el nostre perfil, no estaria amb nosaltres, ho tinc súper clar. Ho tinc súper clar. Però no quita que nosaltres, al nostre espai, som família i som família. I necessitem les eines que necessitem. Ho hem necessitat amb la nostra filla... No sé si queda clar...

(Investigadora): Sí, i tant. I així, aleshores, *bueno*, em, aquesta pregunta també ja l'has comentat abans, no? Sobre com valoreu el seguiment que heu rebut per part dels professionals? Si creieu que necessiteu més presència? Recullo això que deies, no? Sobretot en moments de crisis i de més angoixa.

(FamAcoll_02): Sí, en els moments més angoixants, o quan ja no hi ha tanta angoixa, com a mínim això, un cop al mes. No només en el moment de trobar-nos o veure'ns, sinó en un moment casual a casa, o a anar a l'escola o qualsevol cosa.

(Investigadora): Perquè, aquests acompanyaments presencials, son a casa per veure la dinàmica, o com son?

(FamAcoll_02): Normalment, quan ens ho ha fet, ens ho han fet en moments d'acompanyament de l'escola cap a casa, que llavors o parlàvem amb ells, depenent del que necessitàvem, o a casa simplement. Ens citaven, llavors portàvem el l'Isaac al col·le, i llavors venia a casa i ens preniem un cafè com ara, i xerràvem com estàvem. Però normalment són això. Estan en dinàmiques de sopar, va ser durant el període d'acoblament, que sí que era quan necessitaven observar més el que fèiem i el que no fèiem. Però en un principi, si no pot, s'aprofita molt aquest espai. Anem caminant fins a l'estació de tren, i llavors anem fent. (Li truquen per telèfon) Ostres, si son las 12h! Espera que agafo la trucada. (parla per telèfon).

(Investigadora): Vale, *bueno*, aquesta última pregunta ja... vull dir, hi queden tres preguntes. Una és sobre els recursos que ofereix l'acolliment.

(FamAcoll_02): Vale, hi ha el recursos econòmics aquests, que nosaltres li guardem al l'Isaac per quan sigui gran, o sigui, no l'utilitzem per pagar el que sigui, sinó el tenim guardat, igual que vam fer amb la Marina. Després hi ha l'ajut psicològic que pots demanar, llavors, si en aquest cas el necessito, demanes a l'ICIF i l'ICIF busca, llavors són acords entre ells. També hi ha una ajuda pel tema odontològic, si el nen necessita d'un tractament, doncs vas al dentista, agafes pressupost, això ho passes, i són ells els que... Es fan càrrec. Si veuen que és massa, et diuen que tu t'encarregues d'una part i ells s'encarreguen de la resta, de moment, hem utilitzat tots dos i de moment tot ha sigut totalment per l'ICIF. També ara, actualment, per un tema de força vocal, ens hem adonat que el l'Isaac necessita logopeda, i en un principi havíem buscat en la pública, però se li acaben les sessions, i llavors hem preguntat a l'ICIF si també entrava dins els serveis que podien oferir subvencionats, i també entrava a logopèdia. Llavors, i el que són extraescolars, de moment ho paguem els pares, perquè... I de moment, els serveis que hem utilitzat són aquests. Després, cada ICIF té acords amb la FDAIA per fer activitats concretes com a família d'acollida, activitats seves, o visita el teatre, i és gratuït, o anar al Tibidabo, i un dia concret, i és gratuït, o un tant per cent per anar a port aventura. Llavors, això també envien dues cartes, aquestes, per correus, a l'any, i llavors, si tu vols apuntar, t'apuntes. Després, sí que és cert que, segons quin ICIF, hi ha més problemes, perquè jo m'he trobat casos, a nivell professional, de gent que volia un servei terapèutic molt concret, i com que no hi havia acord, ICIF ha dit que no. Però això ja sé com ha anat, perquè jo, teòricament, entenc que si la família ho troba, és un tema de la ICIF amb l'entitat, que s'han de posar d'acord. No sé què va passar, però sé que hi ha hagut un parell de famílies que s'han trobat amb això. Però en principi són ells els que s'encarreguen.

(Investigadora): Vale, i creieu que són suficients, aquesta tipologia de recursos?

(FamAcoll_02): Jo crec que, si són recursos que es poden adaptar a cada nen, sí. El l'Isaac ha necessitat aquests, Si hi ha algun altre, si necessites alguna altra cosa, jo crec que seria important que es fes càrrec la ICIF que per això té la tutela i no els guardadors. I jo entenc que ho farien. Si és possible que haurien d'haver-hi més recursos, adaptats, sobretot, a la instància de cada nen i a la seva realitat, que jo crec que sí que ho tenen, però... Jo només puc parlar del que tinc.

(Investigadora): Clar, vale, i ara ja... Les últimes preguntes referent al sistema en si, de com està muntat l'acolliment familiar. Primer, tornàrieu a ser familiar d'acollida? Si és que sí, en quines condicions?

(FamAcoll_02): Sí, ho tinc molt clar, perquè *és una aventura molt maca. És una aventura molt maca, molt dura, però val molt la pena. Jo ho recomanaria sempre. Sempre.* Sí que m'agradaria que fos com més clara. Jo em sento enganyat, perquè sempre havia entès, des de la part teòrica i de la pràctica, que només em podia ensenyar un cas concret, no dos casos. Jo crec que aquí em vaig sentir enganyat. Jo prefereixo que m'ensenyin un, i ja està. Si a mi m'haguessin ensenyat el l'Isaac directament, m'hauria quedat el l'Isaac. Jo prefereixo... És el que canviaria més. Que des del començament diguessin, no, només tens aquest, és el l'Isaac, aquesta és la seva història, o fins aquí et pugui explicar, perfecte, doncs sí. Tenir que sentir dos casos, em sembla molt lleig per part de l'administració i per part de l'ICIF en aquest moment. És l'única cosa que canviaria. *I també, lògicament, canviaria tot el tema de la formació, però per una dèria ja més professional meva, o sigui, perquè la formació es queda curta. És molt intensa, és molt bonica, però... Nosaltres vam tenir un cap de setmana sencer, ho vam fer molt, ho vam sintetitzar molt en un cap de setmana. Va ser des del matí fins a la nit, tots els dies, en diferents fases, molt bé, molt xulo, molt guai, que et permet conviure amb les altres famílies i per tant poder veure i detectar la identitat de cadascú, però va ser molt bo. O sigui, va ser molt guai, però va ser curt en el sentit d'això. Jo aquí s'aprofundiria en altres coses. I en el desig amagat de les famílies. Perquè, vam tenir un cas d'uns germans al CRAE, i la família d'acollida que els anava a acollir, o sigui, que ja els hi havien donat al validació, ja havien passat l'estudi i tot. Ens van fer la pregunta, "però bueno, ara ja seran nostres per sempre?" Nosaltres li van dir que no, i automàticament van deixar-ho. Llavors... Hi van passar, o sigui, ja estan validats, o sigui... El desig amagat de cada família, perquè hi ha un desig amagat. En el nostre cas, no teníem cap, o sigui, teníem molt clar... el que volíem i el que volíem fer. Lògicament, tenien que rascar el que van rascar, i ens va provocar malestar. I això és el que crec que d'alguna manera, no sé com, perquè no soc psicòleg, i tampoc sé com ho podria fer, seria mirar bé les entrevistes. I llavors, és com agafar-li aquest desig, i descobrir-lo i deixar-lo clar. És com això de les edats, nosaltres no volíem cap edat. Nosaltres no emmarcàvem. O sigui ens donava igual que tingués 10... Però la gent busca de 0 a 3. I 4 s'ho planteja, però no ho busquen més. Llavors, què estàs buscant? I jo crec que això també ho haurien de mirar. Sí, està molt bé buscar una franja d'edat, però que no sigui... que no sigui marcar la creu. Si tu vols acollir, et dona igual l'edat que tingui. Teòricament no pots acollir un nen més gran del que ja tens, i la diferència d'edat ha de ser com a mínim fins al 6 anys. Però hi ha moltes famílies que no, de 0 a 3, i de 4, me lo pienso... No validar tant les edats, que ja ho fan, sinó que el que tu vulguis realment és acollir. Perquè es temporal. Si no, també és com que es converteix molt en això, en marcar un requisit, en un perfil concret. Això, jo crec que hauríem de buscar mecanismes, primer per descobrir el desig ocult que hi ha, i després per intentar evitar això de les edats, per què edats? No sé, son coses que jo em plantejo. No? No ho sé. Jo m'ho plantejo. Són coses que... És igual que la etiqueta de permanència. És un acolliment, no? És un temps. És igual que sigui un any, dos, tres, quatre, o 17 anys. És una acollida. No és una adopció.*

(Investigadora): Sí, això...sobretot amb això del tema de la temporalitat, a vegades sí que és veritat es necessita com classificar les coses, per posar-hi noms i per diferenciar, però si després estem veient que la realitat és que un simple és un permanent, un permanent és un simple, un urgent acaba sent un simple... o sigui que els temps no es compleixen, potser sí que donaria més tranquil·litat a les famílies parlar d'acolliment simplement, durant un temps i ja està.

(FamAcoll_02): O simplement, si vols marcar un temps, marcar-lo. O sigui, són 6 mesos un acolliment d'urgència. Són 6 mesos. Doncs d'aquests 6 mesos fes l'estudi cap a on anirà aquest nen, cap a un pre-adoptiu o seguirà un acolliment, i llavors ofereix la possibilitat que aquesta família que ha fet la urgència, si vol, sigui la família acollidora, permet-li això, perquè el nen ja té el vincle. Doncs fes-lo des d'aquesta manera. Si vols mantenir el luxe d'acolliment pre-adoptiu, simple, o acolliment permanent, o el que sigui, no? No juguis amb el... Ara em sembla que ha millorat. **La temporalitat per nosaltres no ha generat cap incertesa, cap ansietat, ni angonya, perquè ho teníem clar des del començament.**

(Investigadora): Sí, molt interessant això que dius, aquesta aportació. Ara et pregunto sobre els punts forts que trobeu del sistema d'acollida més general i els punts febles, tindries alguna cosa més a dir?

(FamAcoll_02): Bua, (pausa) mira, els punts forts és la possibilitat de donar a un nen, i ho dic sincerament, la possibilitat de viure en família. Això és el punt fort d'aquest sistema, el poder donar-li a un nen la possibilitat de viure durant un temps en família, és el millor del sistema. Amb diferència. El pitjor no, però el dèbil, el que necessitem millorar és, tota la formació, l'etiquetatge de permanent. També la possibilitat de poder canviar, s'ha donat el casos de famílies d'acollida, d'urgència, que quan ha passat a pre-adoptiu, no han tingut la possibilitat de quedar-se amb aquest nen. Joder. Si has fet el treball del vincle, dona-li la possibilitat, com a mínim, amb certa facilitat. No? Pues Això, jo crec que també s'hauria de millorar. **Estar més a sobre de les famílies, també, d'una manera més presencial, també ajudaria molt.** I encara que, a lo millor, moltes famílies no vulguin, jo crec que una avaluació... no sé com dir-ho, perquè una avaluació no deixa de ser una cosa molt professional, però una avaluació de les famílies de com està anant, cada x temps, o cada 6 mesos, o cada any, jo crec que ajudaria molt tant al nen, com a les famílies, com a les ICIF, a veure què hi ha, què és el que es pot millorar de la feina que fan les pròpies ICIF, i que es el que poden aportar a la família, per dir... Oye, este es el buen camino, un camino ideal, seguir por aquí, y esto lo tendrías que cambiar, y tendrías que ir para otro lado. (Truquen de nou per telèfon).

(Investigadora): Ho sento perquè s'està allargant molt. Podem tancar l'entrevistes si ho necessites.

(FamAcoll_02): No passa res, tranquil·la. No, jo que m'enrotllo molt. I això és el que... Una valoració del procés, jo crec que ajudaria molt a veure el benestar del nen, però... *bueno...* intentar, des de ICIF, des del sistema, treure malestar a aquests nens de culpa que tenen, perquè el l'Isaac, al començament, els 6 mesos primers que ens van donar... Sí, per posar-nos a prova, però amb un sentiment de culpabilitat, que ens volia... que ens mostrava. Clarament. Llavors, clar, sostenir això... I jo crec que també és molt important. I que hi ha famílies que crec que no ho fan. Crec, eh? Jo crec que això s'ha de millorar. **I una formació encara més forta en el trauma. Que es parles del trauma i de les sortides que pot provocar el trauma. I com a mínim que les famílies ja ho sàpiguen. perquè potser molt d'ells tenen traumes que estan enquistats i quan estiguin més o menys estables poden treure'ls de diferents maneres. I llavors tu tenir recursos o eines o presència per poder sostenir el dia a dia. Va, és això, eh. No ho sé.**

(Investigadora): Doncs moltíssimes gràcies, de veritat. Has fet com... un recorregut per tot, no?, i molt, molt profund i amb realment un anàlisi... m'ha interessat molt.

Annex 5. Matriu de dades

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Aportació personal i familiar				Uf, a mí me aporta todo. Yo no tengo hijos, ¿no? Entonces, a mí la experiencia, pues claro, al final son como mis hijas. Entonces, para mí la experiencia está siendo, bueno y para Juan también, para los dos, pero está siendo como muy enriquecedora, como muy fácil. A mí todo lo que me aportan las niñas es, bueno, todo, todo. La verdad es que nosotros estamos muy contentos de la experiencia. A nivel personal, a ver, sí que tiene impacto, porque al final es que te vienen dos personas a tu casa con una serie de problemas que tú tienes que solventar, pero yo en ningún momento me he sentido cansada, ni harta, ni que yo no sé por dónde salir. A ver, yo tengo ya 61 años, eh, y Juan tiene 66, pero que yo soy una persona muy activa, él también, entonces como que nosotros, no es una cosa que nos esté claro que cuesta el día a día. Mucha responsabilidad quizás sería el impacto, pero nada difícil, ¿eh? Ni nada que yo no volviera a repetir. Yo cuando las veo que ellas están felices, que ellas están contentas, y pienso que si no estuvieran aquí estarían en un centro, pues la verdad es que las emociones, no sé, pues sería como emoción, como satisfacción, ¿sabes? No sé, como que estamos haciendo algo muy bueno para ellas, que es de verdad lo que estamos haciendo, que la niña están súper contentas aquí en casa. Y saber ponerte un poco en su lugar y ver que, bueno, que las niñas si no estuvieran aquí, pues estarían en un centro. Yo es que para mí lo de las niñas es lo mejor que me ha pasado en la vida.	Un enriqueiment a nivell familiar molt important. Perquè tu tens molt clar com a família com vols funcionar amb els teus fills i quan aculls un altre, amb el qual has de treballar tot el tema del vincle, acompanyar certs neguits, certes pors, veure que la teva manera de funcionar és útil per a unes coses, però les has de transformar per unes altres és molt enriquidor. Nosaltres sempre hem cregut en formar equip. Ens hem adonat que allò que ha servit per la nostra filla, per a ell no, i llavors hem hagut de com restaurar-nos o canviar les nostres maneres de fer perquè ell es senti més proper a nosaltres i acollit dins del nostre entorn. Per tant és un procés molt enriquidor. Hem tingut alts i baixos. Però la sensació és que és una gran aventura, si tens la paciència i les ganes de tirar endavant. La sensació d'una muntanya russa que a vegades es descarrila i que has de tornar a controlar. Però és molt enriquidor. També ens ha servit a nivell professional. Jo abans de l'acolliment tractava els xavals del CRAE d'una manera diferent a com puc tractar-los ara entenent el que jo tinc a casa. Si que es cert que l'Isaac m'ha ajudat a entendre certs problemes o certs brots que tenen els xavals al centre que abans utilitzava altres eines. Jo crec que en això, a nivell professional, ens ha enfortit. I a la Marina li ha portat veure la gent vulnerable del seu entorn. Sabiem que mirariem més que altres famílies és que abans de la Marina vam tenir 5 avortaments, sabíem que a l'hora de validar-nos, seria molt mirat, perquè podien interpretar

				Yo lo dije cuando fui al examen psicológico, yo lo dije. A ver, que yo no tenía hijos y yo quería haber tenido hijos. Entonces para mí también ha sido como una experiencia muy... Porque mira, el otro día estaba yo contándole a Juan cosas del fin de curso. Me dice Juan, anda, ¿quién te iba a decir a ti que tú ibas a estar metida en estos berengenaes? Digo, pues sí. Pues es verdad, Sonia. Sí. Pero mira, a veces no tienes hijos y luego la vida te tiene preparada otra cosa. Y a mí me parece muy chulo lo que me tenía preparado a mí. Porque yo no lo cambiaría por otra experiencia.	que estàvem buscant alguna de les pèrdues. Nosaltres ho vam deixar molt clar. El que passa és que ens van <i>machacar</i> molt en aquest sentit. Llavors ens vam sentir molt mirats, molt indagats. Va costar molt. El començament va ser com molta llàgrima, però des de la tristor, per sentir-nos molt jutjats, perquè encara que teníem molt clar quina era l'opció, sabíem de la nostra història, però nosaltres no ho barrejàvem. Quan ens van validar, emoció total. Ja estàvem, era el que volíem, i per fi ens havien tret la primera pedra que més ens pesava. El sentiment és de família. És una aventura molt maca, molt dura, però val molt la pena. Jo ho recomanaria sempre.
--	--	--	--	--	---

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Relacions socials	Sí que hi ha molta informació o molt més coneixement de l'adopció i la gent ja anomena com una manera més de fer família, però l'acolliment no està integrat.	Et topes, que en el teu dia a dia hi ha contextos on no poden llegir igual el que li està passant a l'infant que tu estàs acollint, i això també és una dificultat, al final, no? O sigui, a l'escola, no s'està podent fer aquesta lectura de l'infant i això és una expulsió o una falta. Tampoc té a veure amb que tothom acollí. Té a veure amb que tots, reconeixem la importància.	L'escola no està preparada habitualment per acompanyar nens i nenes que venen de situacions traumàtiques i de pèrdua, perquè la mirada... És molt des del punt de vista conductual, des del comportament. Però hi ha un tema emocional que està operant moltíssim i l'acompanyament que es pot fer des de l'escola, doncs, no s'ajusta al que aquests infants necessiten, no? Crec que a vegades les famílies es poden sentir també com molt soles, no? Perquè els nens passen	Entonces, yo nunca había pensado en este tema, sinceramente te lo digo, porque la verdad yo nunca había pensado, había pensado en adoptar y muchas cosas, pero en ese tema no. Yo mil veces. Y lo hubiera sido antes. Pero claro, yo... Es una cosa que yo no	Hem fet desaparèixer la gent que ens feia creure que el nen ens havia de dir papa i mama des del començament, que el nen havia de tenir els nostres cognoms i no el seu, que no havíem de parlar de la seva família biològica en un context de sobretaula... Aquesta gent l'hem eliminat del nostre context, però principalment perquè enteníem que aquesta gent podia fer-nos mal a nosaltres com a família i a ell de forma indirecta. Ho teníem molt clar, però ells insistien i insistien. "I què passa dentro de dos años si se va? Perquè clar, en principi era un acolliment de dos anys. "Pues se ha ido". "Ala no, que se quede con vosotros". I clar, tu deies, no, es que no és una adopció. I era com justificar molt la teva opció de família i era com un constat.

			moltes hores allà, i llavors sovint poden ser llegits com... “Ostres, és que, clar, es porta malament”. La mirada professional cap als nens que venen de situacions traumàtiques i de pèrdua, <i>bueno</i>, és veritat que estem lluny, eh?, també, de tenir... que es tinguin eines i de poder aprendre a llegir aquests infants. En aquest sentit, i fins i tot a nivell terapèutic, que no són nens que hagin de tenir un diagnòstic.	me planteé, ¿eh? No sé, no sé, ¿sabes? Igual faltaba información o...	Un dia, per exemple, a la sortida de P5, ell estava molt enfadat i es veu que a la classe va dir que la seva mare està morta, perquè la seva mare està morta. A P5 ell ja era conscient que la seva mare no hi era, però va ser molt curiós perquè eren nens de P5 i no s'ho van creure perquè clar, “com que la teva mare està morta? si està allà” (referint-se a la Mònica). Llavors la mestra ens va cridar perquè estava angoixada i li vam dir tranquil·la. Pots explicar-ho de forma normal. Pots explicar que la seva mare biològica estava morta i està acollida d'una família. És tan fàcil com això. “Però tu creus que ho entenen?” Són nens. Són nens, ho entendran. Fes la teva feina de manera més natural. I això la va tranquil·litzar. I això va ajudar a que es va mostrar a classe aquest arbre genealògic i que fos una cosa molt normal.
--	--	--	---	--	---

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Barreres culturals		Sembla que la criança té més a veure amb els que crien, que no pas amb els infants. El dret a ser pare, no pas el dret que els infants tinguin dret a viure en una família. Vull dir que hi ha una confusió generalitzada que a vegades dificulta més entendre que és l'acolliment. Perquè si tu ja la criança d'un infant ja la conceptes des de la pertinença, doncs clar, et costa molt d'entendre tot això. Potser abans no era tan complicat, perquè abans un nen ja el mirava molta gent i el cuidava molta gent. Al final les famílies vivien totes en una sola casa, el mirava la sogra, la tieta, la germana...	La incomprensió. Al final estem en un moment com que els valors que estan aflorant o que estan més de moda no van vinculats als valors que regeixen l'acolliment familiar.		

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Acompanyament emocional	Són infants que han passat per situacions que són molt complexes, en etapes evolutives que són molt crítiques a nivell del desenvolupament de personalitat, de aferrament i tot plegat. Llavors són infants que tenen una manera de relacionar-se o un aspecte emocional que va més enllà del de la infància que no ha tingut aquestes vivències. És a dir, l'acolliment no és només criança i estimar-te o integrar un infant a casa teva. Ser família d'acollida d'urgència és complex. Perquè és fer-te càrrec d'un dia per l'altre, perquè clar, les urgències no es poden preveure. Llavors són famílies que han de tenir molta disponibilitat. Les necessitats també són més complexes, de irritabilitat, rigidesa, tot el que pot comportar. Has de fer tot un	Quan, per presència o absència de família d'origen, l'infant se'n va a veure la seva pròpia història d'edat, no? Això, normalment, l'adolescència ho propicia, però hi ha nens que abans que arriben a l'adolescència ja tenen aquest neguit. També amb un fill propi t'has de d'arremangar molt, però amb un nen acollit hi ha tants interrogants i tantes coses que no pots controlar, però si aculls ho has de poder assumir	Acollir significa cuidar els fills d'unes altres persones que estan molt presents. Intentem vetllar molt perquè aquest nen pugui d'alguna manera al llarg de la seva vida integrar tot el que li ha anat passant: com són els seus pares, qui són, el que han pogut fer, el que no han pogut fer... Un dels reptes en relació a les famílies d'acollida que per això és difícil trobar-ne és que una família d'acollida ha de poder acceptar, és un gran repte acollir l'impacte emocional que ha pogut tenir en un nen les mancances, les pèrdues i les situacions traumàtiques que ha viscut. Moltes vegades també hi ha molta desinformació perquè no està escrit enlloc, moltes vegades arriben nens amb un CRAE de 3 anys i dels 0 als 3 no saps què els ha passat saps que han estat vivint a casa seva amb els seus pares. Les famílies d'acollida han d'entomar, anar coneixent un infant que està per descobrir moltes coses amb tota aquesta motxilla i han d'entomar l'acompanyament en la relació amb l'origen que a vegades és molt difícil Viure la incertesa, que és molt difícil no saber per què un nen reacciona com	La menor a veces es cabezona, a veces tiene ese ras, pero eso también me podría haber tocado a mí con una niña mía. Ella tenía mucha rabia contenida, se cruzaba, Ahora ya no se enfada ni pega ni nada, pero igual hay días que quizás no quiere ir al cole y nos lo tenemos que currar. Bueno, la niña se ponía como un poco agresiva con todo. La adolescencia, que es un poquito dura... no sé cómo decirlo, eso lo hemos tenido todos, claro, de contestaciones o lo que sea. Por eso, la Vanesa estaba muy rabiosa, muy así, como muy alterada, pero en el momento que vinieron las chicas del centro y le confirmaron que no se iban a ir, pues ella se ha relajado totalmente, ¿sabes? Porque ella ya sabe que no se va, que ya está aquí, que ella cuando tiene 18 años si quiere se va, pero ella dice que ya no se va a ir. Claro, ellas siempre han estado también cuestionándose que igual tendrían que volver con la mamá y realmente ellas no	L'Isaac, a part de la pèrdua de la mare i la seva separació del pare, va tenir com quatre pèrdues més abans d'arribar a nosaltres. Primer va estar en una família d'urgència, però a l'any van decidir que s'anava a una casa d'infants perquè el pare feia un bon procés i semblava que tot anava bé. Llavors, aquesta va ser la tercera pèrdua. Una quarta pèrdua va ser que allà el pare no responia com es necessitava. Va tenir la mala sort que un educador se'l va emportar a les seves vacances. I després quan va acabar les seves vacances, va tornar. Per mi això és una pèrdua, perquè realment aquest nen va viure una setmana en un espai familiar per tornar on l'havien tret, sent molt petit. Jo crec que aquesta va ser una errada molt gran de la casa d'infants, el lloc on estava. Després va arribar una primera família d'acollida que no va sostenir ni la fase prèvia d'acolliment. Va venir un altre parella, però en aquest cas, la parella va dir que els propis educadors del centre no el deixaven actuar com ells volia. El cas és que quan ens vam trobar amb l'Isaac havia tingut totes aquestes pèrdues. Nosaltres ens vam conèixer quan ell tenia dos anys i

	seguiment mèdic també, que és més rigorós Moltes vegades els infants tenen alguna reacció que és difícil d'interpretar o que és desproporcionada. I dius, però això d'on ve? No ho sabrem perquè no coneixem totes les vivències, però donar una segona lectura o una oportunitat de poder treballar pot fer molt la diferència, com ho gestionen com a adult. també el pensar que no és una criança “al uso”, no és un fill biològic, ni és un... Vull dir que és un estil de criança complexa, que té unes dificultats i que té uns compromisos.		reacciona i al final poder viure des del present per dir la reacció és aquesta i com l'acompanyem llavors és una criança difícil tot i que hi ha nens que transiten per l'acolliment amb una normalitat espectacular. El repte de la incondicionalitat, malgrat tot, no? Que és la incondicionalitat que necessiten aquests infants, com qualsevol altre nen i nena que creix amb la seva família. Al final, vull dir, els nens no han d'estar agraïts a qui els ha acollit. Vull dir, acollir és un acte de voluntarietat, no? I acull qui vol, no? I no es pot esperar que el nen que acull s'estigui agraït per el que has fet, que, evidentment, que ho estan, no? Però no ho diuen, no? O no ho poden reconèixer, però no podem esperar l'agraïment d'un infant.	querían, ¿sabes? Es decir, igual también estaban un poco más rabiosas de lo normal. Cuando hay algún cambio en la vida de la mamá, yo prefiero que vengan las chicas del centro. No quiero que se piensen, que yo les explico esto, igual quiero hablar mal de la mamá o... Yo no quería que ellas tuvieran ninguna duda con respecto a mí, yo nunca les he dicho nada malo de la mamá y a veces me las he tragado gorditas.	mig. Va ser a casa molt despotat amb nosaltres, sobretot els primers sis mesos. Altres dificultats que trobo, són els moments de crisi d'ell, que si tu no tens una professió, o no tens una experiència prèvia de tenir fills, si no tens un seguiment més proper, costa. Perquè jo entenc que tu t'ofereixes com a família acollidora per acollir, abraçar, estimar, però és que l'altre al millor no vol.
--	---	--	--	--	--

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Temporalitat de la criança	Un acolliment tu saps quan comença, però no saps quan acaba o si acabarà. En les famílies d'urgència, el que passa és que la realitat s'allarga. Els equips que han de fer aquest estudi no donen abast, no poden tenir en els terminis	L'acolliment és cuidar el fill d'una altra persona el temps que l'infant ho necessiti. I el fet que es digui el temps que l'infant ho necessiti ja ens genera com una incertesa, que no sabem aquest temps quant serà,	També en el moment de retorn, l'infant té tot un sentiment de pertinença arreglat amb la	Yo tengo un acogimiento simple, que es que en principio ellas volverían con la madre,	Ens van dir des del començament que era simple, però s'està convertint en una cosa molt permanent. Per mi seria més fàcil, i jo crec que també ajudaria les famílies, que fos

	que correspondrien, les resolucions administratives de mesura, tot això repercuteix en que el bebè o l'infant passa molt més de temps amb aquesta família, que en principi és un recurs molt temporal i acotat i això dona peu a que es produeixin moltes disfuncions. Les motivacions de les famílies canvien. És natural que es plantegin, perquè no es pot quedar aquí, no? A vegades sí que s'ha fet un canvi de modalitat de família., però nosaltres sí que a nivell tècnic intentem preservar el màxim, perquè és realment una tipologia de família que s'ha de poder cuidar i conservar com a tal. Si les famílies d'urgència comencen a totes a passar a modalitat de simple o permanent, ens quedem sense famílies d'urgències i tots aquests nadons haurien d'anar a centres de protecció. Les famílies no són predictibles. No es pot predir si en dos anys, aquest infant podrà tornar amb la seva família d'origen. I a la pràctica hi ha pocs retorns amb la família d'origen. Tenim famílies que se tiren enrere perquè veuen justament que al final és oferir-se un “todo o nada”. Al final és oferir-se al que faci falta. Perquè tu pots dir “jo vull dedicar cinc anys de la meva vida a aquets projecte de criança”, però després de cinc anys poder l'infant encara requereix. Això també és molt difícil per una persona. Acollir implica tenir el teu projecte de vida molt resolt també. Tu has de tenir molt clar el teu projecte de vida també com per poder oferir-te a ser part del projecte de vida d'una altra. Moltes famílies arriben i diuen “jo vull un permanent”. Perquè ja permanent dona aquesta idea	doncs depèn de moltes coses, no?, perquè al final depèn del procés que facin els seus pares, no?, que permetin o no plantejar-nos el retorn, però també del que pugui necessitar l'infant en cada moment. Perquè dius pot ser aquest pare, ara ja pot guiar el seu fill, però ara pot ser aquest fill, no pot sentir-se cuidat per aquest pare que l'ha d'abandonar, o ja ho han passat molts anys, no?, i aquest nen ja... L'acolliment d'essència no et diu... No va vinculat al temps. Va vinculat al temps que l'infant necessiti. Legalment, si li fiquen altres cognoms, com simple i permanent, per definir dues modalitats d'acolliment, que nosaltres al final acabem explicant vinculades a això. Al final, l'acolliment no és ni curt ni llarg. L'acolliment és l'acolliment. I com que depèn de cada nen, això també és canviant. Llavors, avui pots començar amb un acolliment permanent, que pot acabar sent un retorn, perquè hi ha una situació que ha canviat i que s'ha vist que és el millor per a l'infant.	família d'acollida i allà on viu, llavors, bueno, es trobar l'equilibri com d'una coparentalitat. Si els nens senten que han de renunciar a alguna cosa que els dona seguretat, doncs això serà molt difícil. Hi ha nens que estan com molt atrapats en l'origen i el sentiment de lleialtat és molt gran, no? Llavors, potser seria més fàcil. Veiem amb l'experiència que aquesta temporalitat és molt difícil d'acotar.	pero no van a volver, ¿eh? No van a volver porque la madre ya tiene otra serie de problemas y de cosas y al final las niñas se quedan con nosotros. Bueno, al principio a mí no me pareció mal porque yo, cuando acogía a las niñas, en principio era por dos años.	simplemente acolliment, que no posessin un termini en temps ni marquessin... Si és un acolliment, fas un acolliment, el temps que duri. Perquè si no, almenys com a famílies, jo crec que aquesta nomenclatura dona unes esperances o unes idealitzacions que després el que tu no controles, que és la família biològica, t'ho pot desmuntar. Per tant, per mi seria més fàcil dir acolliments i el temps ho dirà qui ho hauria de dir, en aquests casos les famílies. El fet que sigui permanent és com dir que ja serà per mi per sempre. I llavors, clar, la imaginació que t'havies fet amb la paraula permanent a nivell de família se't trenca. Nosaltres no hem viscut amb l'angoixa dels dos anys. Hem viscut en què ja sabíem prèviament, fins i tot abans d'entrar en el procés, que seria un temps, és un temps determinat i no ho marquem nosaltres. Aquestes dues noies estaven molt enfadades amb el sistema, amb el CRAE, perquè entenien que les havien enganyat.
--	---	--	---	--	--

	de permanència per sempre. Nosaltres hem de treballar molt això. Permanent no vol dir que no hi haurà un retorn, vol dir que es preveu que es trigarà més temps per a que es doni el retorn. Es que sinó, seria una adopció. Si s'hagués descartat el retorn, la mesura de protecció no seria aquesta. Jo crec que el sistema i la llei està ben pensada. Jo crec que la tipologia d'acolliment és important, que sigui específic segons l'infant. El tema és que no es compleixen els terminis.	Jo crec que l'important és que la gent no es confongui amb el que és, més enllà que en aquesta situació concreta ara li posem aquest nom o un altre, però aquell infant està acollit i és el fill d'una altra família i li hem de poder donar el permís a reconèixer aquests orígens.			
--	--	--	--	--	--

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Transició entre famílies	L'infant va transitant d'una família a l'altre constantment. I aquí també és complex, en el sentit que l'infant es retroba constantment en aquesta situació d'on vinc, on vull pertànyer, qui és la meva família o totes poden ser la meva família. Aquí es produeixen situacions com conflictes de lleialtat. I quan es produeix un retorn amb la família biològica, també és complex per totes les parts de poder gestionar. Per nosaltres és molt important que hi hagi, si no una empatia, un respecte, una validació entre les famílies, perquè això serà bàsic perquè l'infant pugui créixer en	Aculls l'impacte emocional que suposen aquests nens des d'aquesta ferida que a vegades està més oberta i a vegades està oberta però no fa símptomes inicialment sinó també tot l'altre i és aquesta família d'origen amb dificultats amb mancances que seguirà formant part de manera	l'origen no és una foto estanca d'un moment sinó que té una continuïtat en la vida d'aquests infants. La família que t'estigui cuidant et doni un permís per mantenir i doni l'espai a la teva família d'origen és cap d'alt. Quan parlem de l'acolliment d'urgència els reptes són diferents, de des del principi treballar	La madre está muy contenta de cómo están las niñas aquí, porque ya vienen aquí a comer en Navidad, en los cumpleaños. Bueno, que nosotros tenemos relación con la madre, porque la acogida es así. Y entonces, ¿qué pasa? Que ella también prefiere que las niñas estén aquí. Ella dice que yo para ella soy como una madre. Me cuenta a mí todo. No sé, tenemos un rol de familia. Ella es verdad que es muy respetuosa y se comporta muy bien aquí en casa. Muchas veces me dice que yo soy como	Perquè nosaltres, amb tot el que pugui fer el seu pare, mai parlem malament del pare. Anem a mort amb això, és a dir, és el seu pare. El pare surt a les nostres converses diàries. Si ell comenta que té gats, parlem de gats. Si té <i>tattoos</i>, parlem de <i>tattoos</i>. Si té el cabell arrissat, parlem de cabells arrissats. Quan ell no ha parlat, o quan li hem preguntat sobre les visites el què ens ha dit ja ens serveix, vull dir que no són famílies que anem a punxar, per saber com ha anat. I quan ha passat alguna cosa amb el seu pare, ho hem vist. Ho hem vist a la seva manera de comportar-se, molt més despòtic, com més enfadat. Ell mateix, quan era més petit, ho deia. Ara s'ho oculta més, però es mostra més despòtic, fins i tot més trist, diria. De fet, el seu pare li va dir en

	aquesta dualitat. Si els adults no s'encaixen mútuament, difícilment l'infant no ho podrà fer., nosaltres intentem veure la mesura que es pugui, fer que l'infant pugui relacionar-se amb les famílies d'origen en el context més natural possible. En la mesura que ho poden, encara que hi hagi un tècnic, no es el mateix fer la visita en una sala que en un parc o en una cafeteria. Si tot va bé i les famílies estan disposades, intentem fer una instància de presentació també de les famílies. I si podem arribar a que les visites siguin en cap de setmana, i que entre elles ho puguin gestionar, és ideal. No tots els casos arriben aquí i donem tot el temps i l'acompanyament que calgui, però s'intenta. I també nosaltres pensem que cal treballar el màxim possible naturalitzar les relacions, que les famílies es coneguin, pensem que és un factor protector en cas de retorn. Si hem treballat en la relació entre famílies, aquesta relació té més probabilitats de continuar el temps, encara que l'infant retorni a la seva família biològica. I que no sigui un trencament amb la família.	activa de la vida d'aquests nens. Integrar que la família d'origen és una família amb mancances que segurament tot i que es treballa amb ella hi haurà moltes fites que no es podran assolir, perquè les mancances són molt profundes i entrar aquí sense jutjar.	per la sortida, perquè és un recurs pont i ja sabem des d'ara que aquests infants marxaran cap a una altra realitat que encara no sabem quina és. El repte d'aquestes famílies d'urgència és treballar la sortida des de l'inici i poder acompanyar, donar el permís a l'infant a transitar cap a la nova mesura. També hi ha una part que comparteixen que és que aquests infants quan arriben hi ha una part que tampoc sabem i que també està operant, per molt que siguin infants normalment són infants petits, també hi ha coses que també hi ha una motxilla i aquesta motxilla també opera i també s'han d'acompanyar coses.	la madre para ella y la abuela de las niñas. Ella también la ha pasado muy mal, porque ella vino en patera con las dos niñas, ¿eh? O sea, que ella ha hecho cosas muy difíciles con las crías. Nosotros nunca nos hemos discutido. A mí a veces me han dado rabia muchas cosas, pero yo me he sabido contener. Se lo explico a las chicas del centro, he dicho, “oye, mirad, chicas, hay este problema, cómo lo afronto” ¿sabes? Ella también está muy tranquila porque las niñas están con nosotros, ella ve cómo están, ella viene cada vez que quiere, no hace falta que me avise, ya son muchos años y las niñas están súper contentas. Yo les decía que a mí no me llaméis mamá, porque vosotras tenéis una mamá y la mamá os quiere, ¿sabes? Entonces yo nunca he querido que me llamen mamá.	un moment que ell no ens va dir a nosaltres, fa dos anys, que la mort de la seva mare havia mort per culpa seva i d'una malaltia mental que a lo millor tenia ell. Ell ara actualment ens diu papa i mama amb una naturalitat impressionant, i tata que és com diu la Marina també. De fet, va ser ell el primer a separar, “tu ets el papa i vaig a veure el papa de les visites”. Sabem, que el pare està molt agraït amb allò que estem fent pel seu fill, perquè a més nosaltres som una família una mica rara a lo millor. (pausa) Ho explico. Quan és el dia del pare, si fa un dibuix a l'escola, li portem al pare, els estius fem un llibre aquest de fotografies amb tot el que ha fet l'Isaac, intentant que surti ell principalment, encara que nosaltres també podem sortir, i li porta al pare les visites. Pel dia de Sant Jordi també, o sigui, intentem que hi hagi aquesta comunicació. L'Isaac va guanyar un premi per un dibuix seu sobre la diversitat i li va portar la fotocòpia del dibuix amb el diploma que va guanyar al pare. Si, intentem que el que visqui de bo l'infant ho tingui el pare perquè és el seu pare i creiem que és el més just. En el nostre dia a dia intentem que aparegui, en les converses també, intentem que sigui un element més. De fet, tenim molt clar que quan l'Isaac és graduat, a la festa de graduació, volem que el pare estigui.
--	--	---	---	--	---

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Reunificació familiar	Jo diria que es treballa des de l'inici. És a dir, sempre posem sobre la taula que l'acolliment és temporal. Malgrat que no hi ha... No vol dir que sempre retornaran amb la seva família. De fet, la tassa de retorn és baixeta. No es fan gaire retorns. Però és una possibilitat que sempre l'hem de tenir sobre la taula. I és l'objectiu d'aquesta cura temporal, justament per permetre la recuperació de la família d'origen i que després el nen pugui tornar. Que no sigui un tema tabú, ni per les famílies ni per l'infant. Si hi ha un retorn, això es comença a veure. Es veu que les visites van molt bé, que hi ha molt bona relació, que els pares estan fent un pla de treball. Es veu en el procés i es va posant sobre la taula. No és un dia per l'altre per res. Es va veient i en el moment que es parla de la decisió també es diu a les famílies d'acollida. En cap cas un retorn és d'avui per demà. Es treballen mesos de preparació per tothom.	El retorn no és una dificultat. Si algú es confon i prioritza lo seu en contra dels processos de l'infant, aquí és on neixen les dificultats. Els fills no són de ningú, també un fill biològic o adoptat pot marxar, no? Però és veritat que hi ha molt aquesta por quan el nen marxi, no? Al final, si el nen marxa, bingo, no? Serà una bona notícia perquè podrà tornar i al final l'acolliment haurà estat un èxit.		O sea, yo si ellas se fueran, pues yo lo pasaría muy mal, ¿sabes? Porque a mí me han dado todo ellas. Entonces, bueno, yo me sentía mal porque pensé, ostras, lo voy a pasar mal, pero claro, yo desde el principio sabía que las niñas tenían que volver. Pero que de momento que las niñas no se van, porque con la edad que tienen, aparte de que ellas están bien y que a ellas les preguntaron y no se quieren ir, ellas quieren estar como están, siempre dicen lo mismo, ¿sabes? Ellas quieren ver a la mamá, pero ellas quieren estar aquí, con nosotros. Y entonces, pues eso, que no van a volver. Pero, de todas formas, el que sea temporal sí que es un poquillo, a ver, un poquillo doloroso, porque a la hora de separarte es un marrón.	Sí que és cert que l'angoixa ara està en el moment en què marxi. Perquè serà un altre dol i venim de la història personal que tenim de les pèrdues prèvies. Però ens hem marcat una frase que no sé si servirà, però la frase és: la Marina, la nostra filla, marxarà de casa en algun moment determinat. L'angoixa de l'Isaac és igual.

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Burocràcia de l'acolliment	Hi ha moltes famílies que s'afronten i té a veure també bastant amb el tema del desconeixement social de l'acolliment de com acreditar que és família d'acollida. Hi ha un tema que s'ha de resguardar molt la identitat de les famílies d'acollida, hi ha un tema de privacitat, llavors els infants no s'empadronen amb les famílies d'acollida, s'empadronen a la DGAIA. Llavors hi ha tot un tema de documentació que sempre s'ha d'anar a demanar específicament per fer altres coses, per inscriure a l'escola, s'ha de demanar un certificat de convivència, o s'ha de demanar per sortir de viatges, s'ha de demanar un termini de sortida. Hi ha molta cosa, molts tràmits que s'han de poder gestionar durant l'acolliment i es fa, però poden comportar també com el estrès afegit. Hi ha un tema molt gros, que és molt complicat també, que és justament la documentació d'aquests infants a nivell de documentació bàsica, de DNI, de NIE o del que faci falta. Hi ha infants, per exemple, que no tenen documentació ni d'aquí ni de cap lloc. Això és un tema que dificulta, perquè a nivell de l'administració no hi ha actualment un dispositiu que se dediqui exclusivament o que pugui donar resposta a tot el volum de demandes o de necessitat que hi ha. Tenim casos d'infants que han nascut aquí i que no tenen documentació. Al final les famílies es queden que no poden viatjar, no poden sortir del país. Hi ha tot un dret de l'infant de poder accedir-te a això i arriba un moment en què s'ha obligat a tenir la documentació. Vull dir que tot això s'hauria de poder garantir des del primer moment. Si és un infant que està més a més en el sistema de protecció on ja s'han vulnerat una sèrie de drets, doncs aquest hauria d'estar molt garantit. I no és el cas. Jo crec que s'ha de ficar més ajudes a les famílies d'acollida a nivell econòmic. Crec que això és important, perquè és una tasca que realment necessites dedicar-te, i estar tranquil per poder fer-ho, i no patint de si el tema econòmic no pot ser un estrès més. I és veritat que en Espanya tenim, un sistema d'acolliment que és social, és voluntari, no és remunerat. L'ajuda que hi ha són per la despesa de l'infant i realment és així. Falta en els acolliments la possibilitat de poder cotitzar, en els acolliments d'urgències no es poden agafar la baixa de maternitat i paternitat. Hi ha una sèrie de coses que s'haurien de poder implementar, perquè la gent es pogués realment oferir amb garanties de poder du-ho a terme. Facilitar també els tràmits dels expedients			Yo tengo que pedir permiso, por ejemplo, ahora se van de viajes de fin de curso, y hay que pedir un permiso para que la DGAIA. Aunque tengamos que pedir permiso para algunas cosas, pero a ellas no les repercute nada.	Nosaltres tenim una capeta verda, jo crec que totes les famílies tenen una capeta eh, però nosaltres portem una capeta verda amb els papers de l'Isaac per qualsevol cosa. És molt <i>engorrós</i> tenir que justificar tota l'estona que som els guardadors d'aquest nen, tot i que no porti els cognoms Hauria d'haver-hi alguna cosa més senzilla per justificar que aquell fill durant aquest temps està amb tu. Si no vols dir que és teu, està amb tu com a mínim. Que no sigui que has de demanar un paper per poder marxar a fora d'Espanya o demanar permisos que per la teva filla no ho fas. Jo crec que això, si ho portes malament, és una gran dificultat. Si al final ho sintetitzes en que és una carpeta que portaràs tota la teva vida mentre aquest nen estigui amb tu, ja està. És la incomoditat de treure la carpeta, treure el paper, justificar-me...

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Recursos i ajuts	Amb les famílies extenses són més permissives, més comprensives, perquè ja saben d'on ve l'infant. També hi ha altres dificultats que per això sorgeix la família aliena. Hi ha dificultats que són molt cronificades en relació amb les famílies biològiques o d'origen, i poder tenir un altre entorn, un altre tipus de vida amb la família aliena.	En les famílies extenses sé que la prestació a nivell econòmic és diferent i és menor.		Yo cuando las cogí, me cogí una excedencia, pero porque yo quise, pero porque yo también tenía un trabajo que estaba muy poco remunerado, y entonces me salía como más a cuenta quedarme en casa que dejarlas en el comedor, ¿sabes? Entonces, no, la verdad es que no, yo decidí que me podía quedar en casa, lo podía hacer económicamente. Nos dan un tanto por una, un tanto por otra y eso, bueno, que yo le digo muchas veces a Juan, que igual no tienes ni para empezar. yo tenía derecho a tener el plan de shock y yo renuncié al plan de shock porque yo no quería que ellas se sintieran ni discriminadas en el colegio con el plan de shock y como que, ¿sabes? Porque como yo me podía permitir pagar las cosas del colegio a donde yo las llevo, pues yo renuncié. El plan de shock es, que lo tienen muchos niños del barrio, el plan de shock es una ayuda que te incluye todo. O sea, tú no pagas nada, ni excursiones, ni cole, ni comedor, te lo dan todo. Son niños como de exclusión social, ¿sabes? Entonces, sí, no lo dan en todos los cursos, lo dan en algunos, pero esto era así. Y a ellas les pertenecía simplemente por ser niñas de acogida, ¿sabes? Pero yo no, yo renuncié. Pero yo después, lo del día a día, gafas, psicólogo, yo no pido nada.	En aquests 6 mesos que vam tenir de crisis <i>heavy</i> al començament, trobar un apartat terapèutic, que era més emocional que no pas d'altre tipus, i conjuguar-lo amb arts marcial, o amb un tipus d'esport. A ell li va anar molt bé. El recursos econòmics, que nosaltres li guardem a l'Isaac per quan sigui gran, o sigui, no l'utilitzem per pagar el que sigui, sinó el tenim guardat, igual que vam fer amb la Marina. Després hi ha l'ajut psicològic que pots demanar, llavors, si en aquest cas el necessito, demanes a l'ICIF i l'ICIF busca, llavors són acords entre ells. També hi ha una ajuda pel tema odontològic, si el nen necessita d'un tractament, doncs vas al dentista, agafes pressupost, això ho passes, i són ells els que... Es fan càrrec. Si veuen que és massa, et diuen que tu t'encarregues d'una part i ells s'encarreguen de la resta. També ara, actualment, per un tema de força vocal, ens hem adonat que necessita logopeda, i en un principi havíem buscat en la pública, però se li acaben les sessions, i llavors hem preguntat a l'ICIF si també entrava dins els serveis que podien oferir subvencionats, i també entrava a logopèdia. Llavors, i el que són extraescolars, de moment ho paguem els pares. Després, cada ICIF té acords amb la FDAIA per fer activitats concretes com a família d'acollida, activitats seves, o visita el teatre, i és gratuït, o anar al Tibidabo, i un dia concret, i és gratuït, o un tant per cent per anar a port aventura. Jo crec que seria important que es fes càrrec la ICIF que per això té la tutela i no els guardadors. I jo entenc que ho farien. Si és possible que haurien d'haver-hi més recursos, adaptats, sobretot, a la instància de cada nen i a la seva realitat, que jo crec que sí que ho tenen, però... Jo només puc parlar del que tinc.

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Funcions i seguiment professional	Tenim un desafiament i un encàrrec molt important del primer any, sobretot, de difusió de l'acolliment familiar. Estem treballant moltíssim en poder fer material de difusió, material físic, material com tríptic informatius, material que es pugui. I també hi ve xarxes socials, amb molta difusió de l'acolliment, a través d'Instagram, totes les xarxes actuals, xerrades, participació en fires. També intentem que les famílies s'autogestionin i es puguin entre elles també anar fent xarxa i es donin suport. Això va començar l'any passat i està molt incipient. La idea és crear el projecte xarxa, que és que entre elles es puguin trobar i donar suport. Nosaltres vam fer com una primera sessió on poguessin presentar-se i que elles mateixes puguin anant fent-ho. A nivell legal o a nivell institucional tenim l'obligació de fer un seguiment que consisteix en una visita cada 6 mesos a casa, un espai d'escolta amb els infants diferenciat i tot el que requereix a nivell d'acompanyament a visites amb la família d'origen. En la pràctica fem això i totes les intervencions que facin falta dependent de la necessitat família i l'infant.	Nosaltres potser també tenim un parell diferent quina és la freqüència de la relació que té una família d'origen. Tots estem mirant l'infant fem l'acompanyament a la família que acull ara mateix l'infant i l'EIA treballa a través de la família d'origen de l'infant Jo crec que la part més essencial és l'estudi de famílies, no? I la segona part ja és, un cop les hem validat, l'acompanyament que fem des del primer dia, des del primer moment, no? Per ajudar a fer aquesta lectura de	Les meves funcions serien, per una banda, l'estar present en un acolliment, des que ens arriba l'expedient d'un infant per part de l'ICA amb una proposta d'acolliment, la cerca de famílies disponibles, de les famílies que nosaltres hem valorat i hem validat, veure quina d'aquestes famílies pot donar resposta a les necessitats d'aquest infant en relació a la seva proposta. I llavors, a partir d'aquí, és fer proposta a la família i ser la persona, juntament amb alguna companya de l'equip, ser les persones referents al llarg de tot el temps que duri l'acolliment, tant del nen com de la família. Llavors, dins de les funcions de seguiment, què s'ha d'anar fent? Ens coordinem amb tota la xarxa que intervé en la vida d'un infant, ja siguin escoles, terapeutes... Ens	Cuando ha habido algún tema de estos que había que darle alguna noticia, pues vinieron las chicas de la fundación. He tenido mucha suerte con las profesionales que me han tocado. Yo tengo cualquier problema y les escribo y les digo y al momento me contestan, ¿eh? Es que no tenemos ningún tipo de problema con ellas, nada de nada. Lo que veo muy bien es eso, lo del acompañamie	Llavors, als sis mesos, vam tenir una reunió amb la persona de l'ICIF per dir que no anàvem a continuar així. Llavors, la persona de l'ICIF va buscar un recurs psicològic pel nen i vam buscar diferents eines a veure què podíem fer. Es van apropar més a nosaltres, ens va tenir un seguiment més proper per donar-nos eines a veure què podíem fer. I això va anar bé. Llavors, vam sentir per primer cop, com una pau, a nivell emocional com a nivell de comportament. L'acompanyament professional, que crec que a vegades durant el començament és molt proper però després s'allunya i no acaba de controlar els temps de crisi. Si confien molt en tu, hi ha temps de crisi que no pot resoldre, que hi ha hagut professional que estigui allà. Jo no demano que estiguin cada 15 dies o cada setmana amb nosaltres, però si el mes té 4 setmanes, un cop, simplement presencialment per saber com estàs, com està el nen, què necessites. Amb els referents que hem tingut no tenim cap queixa perquè hem tingut converses telefòniques, en el moment de la crisi més <i>heavy</i> que hem tingut amb el l'Isaac han estat, cada 10 dies el referent actual ens deixa missatges pel grup que tenim de WhatsApp per veure com està.. Però presencial, és important, tant per ajudar-lo a ell com per ajudar-te a tu. És una dificultat la confiança en els perfils professionals. M'explico, jo soc educador des dels 17 anys però una cosa és que jo tingui aquest

	El contacte és molt continuat amb la família i treballem molt en equip. Tot l'equip està al corrent de la situació, qualsevol de l'equip podria donar resposta a una situació x d'una família. Potser no com la referent, però té coneixement. Tenim un telèfon d'urgència també, 24 hores que les famílies poden trucar si hi ha alguna situació. I ajudem, facilitem també si fa falta el tema de derivació a altres recursos que puguin necessitar, si necessita logopèdia, psicòleg o qualsevol cosa. L'administració dona suport econòmic per a això, es diuen els expedients econòmics, i nosaltres els ajudem en aquesta tramitació. Sobretot a nivell de psicòleg i tal, si cal acompanyem per fer la derivació al recurs que sigui més adient. L'equip en si no fa un seguiment terapèutic, el que fem més és ajudar a connectar. I sí que fem aquest acompanyament molt específic dels temes d'acolliment, de la relació amb la família d'origen, com gestionar temes emocionals, això sí que al dia a dia estem molt presents A la visita a domicili la idea és que estigui tot els integrants presents per poder presenciar la dinàmica familiar. És la idea. I hem de fer cada sis mesos un informe per l'administració de seguiment, i després hi ha tot un seguiment indirecte a través de les coordinacions. Ens coordinem moltíssim	la situació, amb tot això, no? Però jo crec que és cap dalt, com la motivació amb la que arriben, i l'estudi que fem de les famílies, no?, per identificar que les famílies en tinguin realment el que és la mesura, que estiguin ben ubicats, això és cap dalt. Mm-hm. I el segon cap dalt és, un cop, això ho hem hagut de dir, fer aquesta valoració, quan ja hi fiques un nen, no?, en aquest moment concret, tot el que va passant, acompanyar-ho. Fem una entrevista social, una psicològica, i una visita domiciliària, i, dins del procés	coordinem també amb els equips que intervenen des de l'EAIA, serveis socials que intervenen amb la família d'origen. Fem entrevistes amb la família, intervencions amb els infants, per anar treballant d'alguna manera aquest acompanyament en tota la situació d'acolliment, per on estan transitant aquests infants i, d'una banda, també tenim la responsabilitat d'anar informant a l'ICA com està aquest nen en aquesta situació d'acolliment. Llavors, periòdicament, mínim dos cops l'any, nosaltres hem de fer uns informes adreçats a l'ICA on recollim com està aquest nen en relació a la seva situació familiar, en relació amb la família d'origen i també com està ella en l'acolliment en diferents àmbits de la seva vida. I també aquí recull una mica quina és la idea de treball amb aquest infant, amb aquesta família, per seguir	nto. Que hagan el seguimiento porque yo pienso eso, que igual no todos los niños están bien en las casas de acogida. ¿Sabes? No lo sé. No conozco ningún caso que no estén bien, pero igual sí que se da el caso, ¿no? Por eso te digo que yo lo que veo muy bien es eso, el seguimiento que hacen. Que no los dejan, ¿sabes?	perfil professional i una altra cosa és que ho visqui. I jo a les entrevistes, a les prèvies, jo sempre vaig dir, jo vull viure aquesta experiència com a pare d'acollida, no com a educador social pare. Vull ser pare d'acollida, no vull ser pare d'acollida educador social. Si en algun moment puntual de l'acolliment necessito treure els meus recursos d'educador, ho trauré. Però no vull ser ni jutjat ni que se'm plantegi un cas per la meva professió. La Mònica va fer el mateix, perquè ella és mentre d'infantil, però està llicenciada com a mestre d'educació especial. Ella va dir que en un principi un perfil de nano d'educació especial preferiria que no, que si després sortia, cap problema. Però és que des de l'inici no, perquè lògicament ja estàs esgotada per la seva feina. Però per les pèrdues que havia tingut l'Isaac, encaixava més en un perfil professional. I pel caràcter que ha demostrat després l'infant, hauria petat qualsevol família. Crec que realment és un avantatge pels nanos tenir un perfil d'aquest tipus però posant-me a pensar en dificultats Una de les coses que ens van passar al començament és que, com veiem que eren crisis molt continuades, per edat podíem anar al CDIAP, i vam anar a fer una entrevista del CDIAP. Pues la tia que ens va veure “<i>si lo hacéis super bien, no és necessària, tu eres educador, no la necessitais</i>”. I jo li vaig dir a la professional, és que no m'estàs escoltant, vinc com a pare d'acollida, no vinc com a professional, vinc com a pare i necessito unes eines que em podeu oferir vosaltres com a professionals per poder portar-
--	--	---	---	--	--

	amb l'equip de l'EAlA, que és qui pren les decisions. Sempre intentem anar en línia i ens coordinem. Si cal, també ens coordinem amb l'escola i amb els professionals en general que atenen l'infant. Tant de part nostra com de part de la família, en la primera etapa, durant l'acoblament, és molt intensa, truquem cada dia per veure com ha anat avui, què heu fet, com us heu sentit què ha passat... Cada dia, en les primeres trobades, truquem. I depèn molt de l'evolució. Nosaltres estem disponibles al que fa falta, però és veritat que a nivell natural la intensitat va baixant. I després poden haver-hi <i>picos</i> d'intensitat en la intervenció, per situacions de crisi, o per situacions... tot el treball que es fa de poder fer en profunditat l'estudi de les famílies, jo crec que és molt important, es <i>algo</i> que és reivindicat molt Jo crec que els equips ens permetem poder dur a terme aquestes entrevistes. I és dur també de vegades veure que no és el moment per a la persona, perquè hi ha uns temes que poden ser incompatibles, i també sap molt greu, no?, perquè hi ha un desig, hi ha un oferiment... has de valorar sobretot que un infant no passi per un altre	d'estudi, incloem la formació, que ens serveix tant per formar les famílies, en el cas que hi hagi un futur acolliment, com per poder conèixer millor les famílies, de cara a valorar la dignitat del seu oferiment en aquell moment concret, no? Llavors, plantejem la formació com molt dinàmica i molt pràctica, amb aquesta doble mirada. Llavors, després de l'entrevista devolutiva, fem la formació, que són tres sessions...	acompanyant-lo en tot això. Per altra banda, dins del servei també, jo amb la meua figura d'educadora social no puc fer estudis de valoració de famílies que s'ofereixen per fer acolliments d'urgència i diagnòstic o simple o permanent, però sí que puc fer estudis de famílies que s'ofereixen per ser família col·laboradora. Llavors és un programa pot conegut, aquí és molt important poder treballar molt de la mà amb el centre aquest treball molt conjunt amb el centre. Més enllà d'això també participo en tasques de difusió, donant a conèixer l'acolliment familiar en sessions informatives a vegades aquí a Creu Roja o en altres llocs també participo d'això. Les funcions de seguiment és l'acompanyament dels nens a les visites de la relació amb la família	les a casa. I em deia “<i>es que lo hacéis muy bien</i>”. I jo li deia, no, no es que ho fem bé. I jo entenc amb nosaltres s'han deixat anar en moments de crisi de l'infant, perquè confiaven molt en nosaltres. I torno a dir, si no fos el nostre perfil, no estaria amb nosaltres, ho tinc súper clar. Però no quita que nosaltres, al nostre espai, som família i som família. I necessitem les eines que necessitem. Ho hem necessitat amb la nostra filla... Els primers dos anys, un seguiment més acurat. No cal que sigui cada 15 dies, però un cop al mes presencial sí que va bé. Si hi ha punts de conflicte entre els adults i el nen, al millor un seguiment que sigui més acurat. No setmanal, però cada 10 dies sí que fer més presència. Estan, perquè sí que estan, i tenen els temps que tenen, i tenen els casos que tenen, però s'agraeix molt. Nosaltres vam tenir la sort que la persona referent quan estava de vacances va venir i ens va atendre. Una altra no ho faria. Però sí que s'agraeix almenys al primer any. Nosaltres no ens vam sentir abandonats, però sí que ens vam sentir com... “<i>Bueno, tenéis el perfil, os apañáis</i>”, però quan hem necessitat ajuda han estat. I en el desig amagat de les famílies. Perquè, vam tenir un cas d'uns germans al CRAE, i la família d'acollida que els anava a acollir, o sigui, que ja els hi havien donat al validació, ja havien passat l'estudi i tot. Ens van fer la pregunta, “però <i>bueno</i>, ara ja seran nostres per sempre?”
--	--	--	--	---

	trencament. Perquè pot passar que una família amb tota la bona voluntat, vulgui fer-ho, però tu veus que aquesta família en realitat té més motivació de adopció que no d'acolliment. Com portarà la relació amb la família biològica? L'infant tindrà aquí un tema emocionat complex, tot això, i que després comporti o més dany per l'infant o un trencament de l'acolliment.		d'origen i l'acompanyament d'aquests nens en com anar integrant en la mesura que ells ho necessiten i ho poden entomar la seva trajectòria vital i la seva relació amb la família.		Nosaltres li van dir que no, i automàticament van deixar-ho. Llavors... Hi van passar, o sigui, ja estan validats, o sigui... El desig amagat de cada família, perquè hi ha un desig amagat.
--	--	--	--	--	--

Participants	Profess_01	Profess_02	Profess_03	FamAcoll_01	FamAcoll_02
Processos formatius	Nosaltres, per exemple, fem la formació abans de l'estudi, hi ha entitats que fan l'estudi després fan la formació. Cadascuna valora que és millor. Nosaltres ho fem així, també és una instància perquè la família pugui valorar o veure si és el projecte que li encaixa abans de passar per un. Ahora, la formació dona l'oportunitat de conèixer en profunditat què és l'acolliment, on s'estan ficant, quin és el perfil d'infants, quines són les instàncies que han de donar resposta. I poden anar encaixant si és veritable mirar el que s'esperaven, el que volen i si es veuen preparats. Fan 3 sessions de formació de 4 hores cadascuna. La primera sessió treballen molt el tema institucional, el circuit de protecció de la infància, com es prenen les decisions, quines són les responsabilitats o els deures de les famílies d'acollida. Es treballa molt la família biològica, quin tipus de famílies son i els possibles motius pels quals s'ha adoptat aquesta mesura de	Fem un recorregut... des del sistema de protecció, la situació de l'acolliment, que deriva d'una situació de desemparament, no?, fins a la finalització de l'acolliment. Parlant de la família d'origen, intentant una mica explicar que, al final, moltes vegades, aquests pares són pares que no han estat	Hi ha la idea que com, nens més grans, problemes més grans i llavors també és veritat que costa més de les famílies que van venint trobar perfils per dir que s'ofereixen per acollir un nen a partir de nou anys. Bueno, s'intenta que sigui una cosa també una mica vivencial. Combinem diferents maneres, parts més teòriques,	La Fundación IRES cada dos por tres hay reuniones y cosas, ¿no? Lo que pasa es que nosotros tampoco hemos sido, pero sí que hay, ¿eh? Sí que hay, cada dos por tres nos mandan para que si queremos ir y tal, pero claro, igual es un sábado por la tarde, un	Sé que hi ha la FABAC aquí a Barcelona, que fa trobades, però són molt difícils d'enganxar amb tu si tens un horari molt concret. Que siguin online més que presencial, jo crec, a mi no m'ajuda, perquè es perd l'essència de la comunicació, però jo crec que buscaria una altra manera de tenir aquest grup d'ajuda que jo crec que és necessari. Jo crec que les ICIF haurien de cercar la manera de fer el mateix que fa la FABAC, però com més... amb les seves pròpies famílies, per exemple. Petites trobades, de poder parlar de les diferents etapes que pots viure. No? Crec. Per mi la formació mancava, perquè era molt bàsica, la figura del guardador, i després la tipologia de nanos que podíem trobar-nos. La diferència del simple i el permanent i casos pràctics de gent que era família acollidora, o que havia acabat i es presentaven i ens explicaven el seu cas. Però vaig trobar a faltar això del trauma

	separació, sobretot per desmitificar molt les família biològiques. Molta gent pensa que les famílies d'origen són persones que són delinqüents, que estan en la presó. Hi ha molta por, molt desconeixement de quin tipus de família . Treballem molt això. Es treballa moltíssim tota la part afectiva dels infants. Nosaltres treballem molt de situacions de dificultat que puguin haver tingut, situacions traumàtiques, quins són els impactes, com es poden acompanyar, quines són les estratègies. I treballem molt també les relacions entre famílies. Com es fan les visites, la importància de naturalitzar les relacions. I la tercera sessió, ve una família d'acollida convidada que dona el seu testimoni, és la sessió que més agrada també a les famílies perquè no es el mateix que t'ho expliqui una tècnica, que t'ho expliqui algú que està en primera línia, que està allí dia a dia. I treballem també als motius de finalització de l'acolliment en aquesta tercera sessió. I després quan les famílies d'acollida ja estan acollint, com a servei tenim trobades anuals, oferim normalment 3 o 4 trobades al any on treballem un tema conductor. L'any passat vam treballar l'aferrament, el trauma, Llavor, cada any tenim un tema que al final és una proposta, perquè la idea és combinar espais on les famílies puguin parlar del que necessitin en aquell moment i la tècnica o les tècniques estan per facilitar l'espai i facilitar la conversa.	cuidats i que, per tant, han tingut infàncies que els han portat a la situació en què estan. Es tracten els motius e desemparament, les modalitats d'acolliment, com arriben els infants a l'acolliment...	parts més dinàmiques, on, d'alguna manera, amb algun tipus de dinàmica, intentem que les famílies es puguin posar en el que pot sentir un nen, que està en una situació de pèrdua, de transició i tot això. També hi ha testimonis de famílies i de nens que ja són grans, a través d'un material que vam fer ja fa molts anys.	domingo por la mañana, entonces nosotros hacemos otras cosas y la verdad es que no hemos sido.	i quin tipus de sorpreses et pots trobar. Dic sorpreses perquè no deixen de ser expressions del trauma que tenen. Perquè no és tot flors i violes, i has de sostenir que al millor aquest nen per molt petit que sigui no et dirà papa ni mama la primera. O que al millor tu voldrà abraçar-lo i ell precisament no voldrà abraçar. O que qualsevol cosa. I això és una cosa que no ens deien allà. Es va parlar del vincle, de les figures, dels casos concrets que van venir, que van poder parlar de centres d'expressions que tenien aquests nens que van acollir. Hem rebut formacions puntuals que feia des de la AFABAR. Això és de l'associació, eh. Sí, de l'associació. I alguna cosa que es feia de l'ICIF, però no era obligatòria. Si la família volia, no sé què. Jo crec que seria interessant fer-les no com a obligatòries, semi-obligatòries, diguem. Jo crec que s'hauria d'anar renovant les formacions cap a les famílies, perquè el tipus de nanos que va arribant són diferents. I llavors jo crec que una formació, més o menys, cada x temps, de reunió de totes les famílies en un moment determinat, o fer èmfasi en algun concret, jo ho faria, però no ho ofereixen. I si ho ofereixen, es de forma voluntària. I la AFABAR, sobretot, més que les ICIFs.
--	---	--	--	---	---